

Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2013

Nacionalno
Vijeće za
Konkurentnost

National
Competitiveness
Council

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) svjetska je mreža UN-a za razvoj koja zagovara promjene i povezivanje država znanjem, iskustvom te potencijalima kako bi se građanima omogućilo izgraditi bolji život. Djeluje u 166 država, kojima pomaže naći vlastita rješenja za izazove globalnog i nacionalnog razvoja. Za razvijanje svojih kapaciteta one se oslanjaju na djelatnike UNDP-a i širok raspon partnera.

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP)

Radnička cesta 41/8, 10000 Zagreb

Telefon: +385 1 2361 666

Telefaks: +385 1 2361 620

www.undp.hr

Nacionalno vijeće za konkurentnost (NVK) nezavisno je savjetodavno tijelo sastavljeno od 25 članova iz četiri ključne interesne skupine – poslovnog sektora, vlade, sindikata i akademske zajednice – kojem je cilj jačanje dijaloga, partnerstva i konsenzusa o politikama i programima ključnim za održivi rast i razvoj Hrvatske.

Vijeće djeluje kao katalizator promjena koje vode povećanju konkurentnosti Hrvatske. Ciljevi djelovanja Vijeća na tom području izrazito su fokusirani i neposredni: djelovati na povećanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva te zajedništvom i društvenim konsenzusom utjecati na promjene koje vode ostvarenju vizije dugoročnog i održivog razvoja Hrvatske.

Nacionalno vijeće za konkurentnost

Radnička cesta 52, 10000 Zagreb

Telefon: +385 1 4897 574

www.konkurentnost.hr

Zagreb, lipanj 2014.

Znanstveno-istraživačke podloge za publikaciju izradila je skupina istraživača i vanjskih suradnika Ekonomskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Instituta za razvoj i međunarodne odnose u Zagrebu (IMO):

Autori

prof. dr. sc. Slavica Singer, Ekonomski fakultet u Osijeku, koordinatorica istraživanja
dr. sc. Krešimir Jurlin, Institut za razvoj i međunarodne odnose, Zagreb
dr. sc. Anamarija Delić, Ekonomski fakultet u Osijeku
Valentina Vučković, Institut za razvoj i međunarodne odnose, Zagreb
izv. prof. dr. sc. Sunčica Oberman Peterka, Ekonomski fakultet u Osijeku
dr. sc. Julia Perić, Ekonomski fakultet u Osijeku
doc. dr. sc. Mirela Alpeza, Ekonomski fakultet u Osijeku i CEPOR – Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva

Nakladnik

Nacionalno vijeće za konkurentnost
Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) Hrvatska

Za Nakladnika

Ivica Mudrinić

Copyright ©

Nacionalno vijeće za konkurentnost

Uredile

prof. dr. sc. Slavica Singer
Jadranka Gable

Tehnička priprema

Jadranka Gable

Lektura

Mirjana Paić-Jurinić

Oblikovanje

Kudos studio d.o.o.

Dijelovi ove publikacije smiju se reproducirati bez odobrenja autora, ali bez izmjena i uz podatak o izvoru. U publikaciji su iznesena mišljenja autora i nužno ne predstavljaju službeno stajalište UNDP-a.

Poštovani,

zadovoljstvo mi je predstaviti rezultate istraživanja regionalnog indeksa konkurentnosti Hrvatske 2013., kojim Nacionalno vijeće za konkurentnost i Program Ujedinjenih naroda za razvoj nastavljaju izgradnju informacijske osnovice upravljanja regionalnim razvojem u Hrvatskoj. Istraživanje konkurentnosti na podnacionalnoj (županijskoj) razini pokrenuto je 2007. godine i ponavlja se u trogodišnjim ciklusima, čime je stvoren odličan informacijski temelj za praćenje promjena u konkurentnosti županija i kvalitete faktora o kojima ona ovisi u tri vremenske točke (2007., 2010. i 2013. godina).

Istraživanje se provodi korištenjem metodologije Svjetskog gospodarskog foruma (WEF) i Instituta za razvoj menadžmenta (IMD), čime je ostvarena konzistentnost sa mjerenjem konkurentnosti na nacionalnoj razini.

Metodološka konzistentnost istraživanja konkurentnosti na podnacionalnoj razini i korištenje vrlo široke baze pokazatelja (116 statističkih indikatora i 68 perceptivnih indikatora) daje mogućnost horizontalne (među županijama) i vertikalne (u vremenu) usporedbe, čime se jača osviještenost gospodarske, političke i znanstvene javnosti o problemima regionalnih razvojnih razlika i djelotvornosti politika za njihovo smanjivanje.

Značaj istraživanja provedenog u 2013. godini ima i dodatnu vrijednost jer je to godina ulaska Hrvatske u Europsku uniju, odnosno godina koja će se koristiti kao razdjelnica između prije i poslije. Od 2013. godine perspektiva vrednovanja promjena konkurentnosti Hrvatske (na nacionalnoj i podnacionalnoj razini) više nije samo Hrvatska, nego i Europska unija. Promjena perspektive i metrika definirana razvojnim očekivanjima u dokumentu Europe 2020 zahtijeva od Hrvatske oblikovanje djelotvorne strategije regionalnog razvoja praćene međusobno konzistentnim politikama

i instrumentima o kojima će ovisiti kapacitet jačanja konkurentnosti, uravnoteženog regionalnog razvoja i ostvarivanje ciljeva za Hrvatsku iz Europe 2020.

Hrvatska je bila među pionirima istraživanja regionalne konkurentnosti, te očekujemo da će prikupljene informacije i nastavak istraživanja pridonijeti kvalitetnijem upravljanju regionalnim razvojem na nacionalnoj i podnacionalnoj razini.

Zahvaljujem članovima Nacionalnog vijeća za konkurentnost i Programu Ujedinjenih naroda za razvoj te istraživačima na doprinosu realizaciji ovog istraživanja u 2013. godini.

S poštovanjem,

Ivica Mudrinić
predsjednik
Nacionalnog vijeća za konkurentnost

Popis skraćenica

BDP	Bruto društveni proizvod
CEPOR	Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva
EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured EU-a
GEM	Global Entrepreneurship Monitor
IMD	Institute for Management Development (Institut za razvoj menadžmenta)
IRMO	Institut za razvoj i međunarodne odnose u Zagrebu
JLPS	Jedinice lokalne i područne samouprave
MSP	Mala i srednja poduzeća
NKPJS	Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku
NUTS	Nomenclature of territorial units for statistics (Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku)
NUTS1	Statistička jedinica prve razine prema Eurostatu (3 milijuna do 7 milijuna stanovnika). NUTS 1 regija: Republika Hrvatska
NUTS2	Statistička jedinica druge razine prema EUROSTATU (800.000 do 3.000.000 stanovnika). NUTS2 regije u Hrvatskoj: Jadranska Hrvatska i Kontinentalna Hrvatska
NUTS3	Statistička jedinica treće razine prema Eurostatu (150.000 do 800.000 stanovnika). NUTS 3 regije u Hrvatskoj: 20 županija i Grad Zagreb
NVK	Nacionalno vijeće za konkurentnost
RH	Republika Hrvatska
RIK	Regionalni indeks konkurentnosti
UNDP	United Nations Development Programme (Program Ujedinjenih naroda za razvoj)
ZK	Zemljišno knjižno

Sadržaj

Uvod	7		
1. Cilj i uloga regionalnog indeksa konkurentnosti Hrvatske	11		
1.1. Cilj praćenja regionalne konkurentnosti	13		
1.2. O čemu govori regionalni indeks konkurentnosti?	13		
1.3. Uloga regionalnog indeksa konkurentnosti u planiranju i upravljanju razvojem na nacionalnoj i podnacionalnoj razini	15		
1.4. Kako čitati konkurentske profile županija?	16		
2. Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2013. – rezultati mjerenja konkurentnosti županija (sažetak)	19		
2.1. Promjene u konkurentnosti županija su spore – zahtijevaju koordinirane i konzistentne politike	21		
2.2. Najkonkurentnije županije su i najrazvijenije	24		
2.3. RIK – temelj za oblikovanje regionalne razvojne politike na nacionalnoj i podnacionalnoj razini	26		
3. Prioriteti i preporuke	31		
3.1. Kontekst za formuliranje prioriteta i preporuka na temelju RIK-a 2013.	33		
3.2. Prioriteti i preporuke na temelju istraživanja RIK-a 2013. – nove stare preporuke	33		
4. Profili konkurentnosti županija Hrvatske	37		
HR041 Grad Zagreb	42		
HR042 Zagrebačka županija	46		
HR043 Krapinsko-zagorska županija	50		
HR044 Varaždinska županija	54		
HR045 Koprivničko-križevačka županija	58		
HR046 Međimurska županija	62		
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	66		
HR048 Virovitičko-podravska županija	70		
HR049 Požeško-slavonska županija	74		
HR04A Brodsko-posavska županija	78		
HR04B Osječko-baranjska županija	82		
		HR04C Vukovarsko-srijemska županija	86
		HR04D Karlovačka županija	90
		HR04E Sisačko-moslavačka županija	94
		HR031 Primorsko-goranska županija	98
		HR032 Ličko-senjska županija	102
		HR033 Zadarska županija	106
		HR034 Šibensko-kninska županija	110
		HR035 Splitsko-dalmatinska županija	114
		HR036 Istarska županija	118
		HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	120
		Metodologija istraživanja	127
		Literatura	133

Uvod

Uvod

Provedbom istraživanja regionalne konkurentnosti u Hrvatskoj od 2007. godine u trogodišnjim intervalima, Nacionalno vijeće za konkurentnost i Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) omogućili su nositeljima nacionalnih politika i županijama dobru podlogu za oblikovanje razvojnih politika radi ravnomjernijeg razvoja Hrvatske.

Ulazak Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine mijenja perspektivu, ali i metriku praćenja razvojnih procesa u Hrvatskoj, ne samo na nacionalnoj nego i na podnacionalnoj razini. Perspektiva više nije samo okvir Hrvatske, perspektiva je Hrvatska u Europskoj uniji. Metrika se također mijenja zato što mora omogućiti praćenje doprinosa Hrvatske ostvarivanju vizije i ključnih razvojnih ciljeva Europske unije iz dokumenta *Europe 2020* te usporedbu Hrvatske s ostalim članicama EU-a.¹

Europe 2020 strateški je dokument prihvaćen još 2010. godine kojim EU želi ostvariti harmoniziranu aktivnost među svojim članicama za izlazak iz krize i stvaranje uvjeta za konkurentno gospodarstvo s višom razinom zaposlenosti (tj. rast kroz uključenost svih i kroz djelotvornije ulaganje u obrazovanje, istraživanje i inovacije), ali i održivo konkurentno gospodarstvo (tj. konkurentnost gospodarstva s niskom proizvodnjom ugljikova dioksida).

Usporedno s usvajanjem tog strateškog dokumenta utvrđen je metodološki okvir za praćenje EU regionalnog indeksa konkurentnosti (EU Regional Competitiveness Index), kojim se prati kapacitet regija u Europskoj uniji da pridonese ostvarivanju identificirane vizije i razvojnih ciljeva.² Utvrđivanje EU regionalnog indeksa konkurentnosti prvi put je obavljeno 2010. godine³ i ponovljeno je 2013. godine.⁴

U tom se kontekstu treći ciklus praćenja regionalne konkurentnosti u Hrvatskoj pokazuje kao metodološki kompatibilan istraživanju nacionalne konkurentnosti koje provodi Svjetski gospodarski forum, ali i istraživanju regionalne konkurentnosti koje provodi EU. Tako Hrvatska gradi svoju informacijsku osnovicu i jača analitički kapacitet za upravljanje regionalnim razvojem temeljem utvrđivanja vlastitih snaga i slabosti, uspoređujući se s boljima od sebe, uz kontekstualizaciju tuđe dobre prakse.

Razvojem mehanizama osnaživanja svih dijelova zemlje povećat će se osposobljenost za djelotvorno sudjelovanje podnacionalnih razina (regija) u procesima koji trebaju pridonijeti smanjenju znatnih socijalnih i ekonomskih razlika u Hrvatskoj. Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011. – 2013. dala je okvir za donošenje

i provedbu regionalne politike za jačanje konkurentnosti svih dijelova Hrvatske izgradnjom institucionalnog i pravnog kapaciteta regija za vođenje proaktivne razvojne politike gospodarstva na svojem području, uz korištenje Kohezijskog i strukturnih fondova.

Regionalna politika Europske unije instrument je financijske solidarnosti i snažna poluga za stvaranje kohezije i ekonomske integracije njezinih razvijenijih i manje razvijenih dijelova. Poticanje rasta, zaposlenosti i inovacija najvažniji su prioritet regionalne politike EU-a praćen demografskom konsolidacijom, kvalitetnim upravljanjem prostorom, ravnomjernijim korištenjem i opterećivanjem infrastrukture te većom socijalnom kohezijom. Financijski instrumenti regionalne politike EU-a namijenjeni su smanjenju razvojnog jaza između pojedinih dijelova Europske unije i to poticanjem ulaganja za konvergenciju, regionalnu konkurentnost i zaposlenost te teritorijalnu suradnju. U tom kontekstu, od praćenja regionalne konkurentnosti unutar Europske unije očekuje se stjecanje potrebnog uvida u stanje i promjene regionalne razvijenosti.

U Hrvatskoj je proaktivna regionalna politika temeljena na konvergenciji, konkurentnosti i suradnji iznimno važna

¹ U izvješću *The Europe 2020 Competitiveness Report: Building a More Competitive Europe*, World Economic Forum 2012. ta je nova metrika vezana uz procjenu ostvarivanja ciljeva Europe 2020. U izvješću se konstatira i za Hrvatsku, kao zemlju koja postaje članicom Europske unije 1. srpnja 2013. godine, da se suočava s mnogim izazovima u jačanju svoje konkurentnosti, napose faktora o kojima ovisi ostvarivanje ciljeva pametne Europe: „(Croatia) ... faces many challenges to strengthen its competitive environment and to converge towards the EU along all other pillars. This holds particularly true for the smart Europe sub-index. Despite some modest improvements since 2010 along all pillars in this component, the country has a long way to go towards becoming a more knowledge-based economy. Increased competition is particularly hampered by a weak enterprise environment that is characterized by difficulties in obtaining finance and weak competition in the local market. The private sector considers cumbersome government regulation and an inefficient tax system and labour market as among the many impediments, indicative of the myriad reform efforts that will be needed to increase Croatia's competitiveness. The education and training system will also require reforms in order to develop the country's human resources base ...” (str. 28 i 29).

² „Cilj tog projekta bilo je definiranje metodološkog okvira za utvrđivanje EU regionalnog indeksa konkurentnosti, a kao primjer dobre metodološke prakse posebno su prikazana istraživanja regionalne konkurentnosti triju zemalja – Ujedinjenog Kraljevstva, Finske i Hrvatske (Annoni, P., K. Kozovska, EU Regional Competitiveness Index 2010, EUR 24346-2010, European Commission, Joint Research Centre, Institute for the Protection and Security of Citizens, Luxembourg, 2010.).

³ Dijkstra, L., P. Annoni and K. Kozovska, A New Regional Competitiveness Index: Theory, Methods and Findings, Working Papers, No. 02/2011, European Union.

⁴ Annoni, P., L. Dijkstra, EU Regional Competitiveness Index RCI 2013, European Commission, Joint Research Centre, Institute for the Protection and Security of Citizens, Luxembourg, 2013

zbog velikih ali i dugotrajnih unutarnjih razlika u razvijenosti. U razdoblju od deset godina (od 2001. do 2011.) razlike mjerene bruto domaćim proizvodom po stanovniku gotovo se nisu promijenile: u obje godine su županije s najnižim BDP-om po stanovniku Slavonsko-brodsko (2001.: 5.463 EUR, 2011.: 5.882 EUR), Vukovarsko-srijemska (2001.: 5.744 EUR, 2011.: 6.217 EUR), Požeško-slavonska (2001.: 6.102 EUR, 2011.: 6.281 EUR) i Virovitičko-podravska (2001.: 6.255 EUR, 2011.: 6.333 EUR), a najbogatiji su Grad Zagreb (2001.: 18.414 EUR, 2011.: 18.503 EUR), Istarska (2001.: 12.602 EUR, 2011.: 12.991 EUR) i Primorsko-goranska županija (2001.: 12.441 EUR, 2011.: 12.724 EUR).⁵ Razlike ostaju na razini od 1 prema 3, što zahtijeva konzistentnije i usmjerene politike regionalnog razvoja. Razlike u pogledu nezaposlenosti još

su veće – od 8,7 % u Gradu Zagrebu i 8,9 % u Istarskoj županiji do 33,4 % u Virovitičko-podravskoj, 32,7 % u Sisačko-moslavačkoj, 32,6 % u Brodsko-posavskoj i 32,0 % u Vukovarsko-srijemskoj županiji (2012.).⁶

Analiza regionalne konkurentnosti (produktivnosti) omogućava kontinuiran i konzistentan uvid u intenzitet i razmjere napredovanja (ili zaostajanja) pojedine regije odnosno županije i sposobnost „hvatanja koraka“ s razvijenijim dijelovima Hrvatske, ali i s Europskom unijom.

Važnost praćenja regionalne konkurentnosti dodatno naglašava činjenica da je Hrvatska od 2002. godine (od kada je uključena u istraživanje konkurentnosti Svjetskoga gospodarskog foruma) iskusila razdoblje pozitivnih pomaka

unutar grupe zemalja s rangom od 50. do 60. mjesta (između 2002. i 2007. godine), ali je nakon izrazitog pada u 2009. godini na 72. mjesto ostvarivala kontinuiran pad do 81. mjesta u 2012. godini. Pozitivan pomak u 2013. godini za 6 mjesta obećava (75. pozicija među 148 zemalja svijeta),⁷ ali razlozi zbog kojih se Hrvatska zadržava na tako niskoj razini konkurentnosti godinama su prisutni i ne rješavaju se (neefikasna javna uprava, nestabilnost politika, korupcija, porezne stope, nerazvijenost financijskog tržišta). Dugogodišnja prisutnost mnogih prepreka u poslovnom okruženju,⁸ prvenstveno u pogledu pravosuđa, korupcije, javne uprave, sposobnosti usvajanja novih znanja, tehnologija i inovacija te efikasnosti tržišta rada, otežava ili čak onemogućuje jačanje konkurentnosti.

⁵ http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/12-01-02_01_2014.htm

⁶ http://www.hzz.hr/UserDocImages/HZZ_GODISNJAK_2012.pdf, str. 9.

⁷ The Global Competitiveness Report 2013–2014, World Economic Forum, Geneva, 2013., str. 164–165. U 2012.–2013. Hrvatska je bila na 81. mjestu od 144 zemlje, a u 2011.–2012. na 75. mjestu od 142 zemlje.

⁸ Istraživanje Svjetske banke o lakoći poslovanja rangiralo je Hrvatsku u 2010. godini na 103. mjesto od 183 zemlje (Doing Business 2011, World Bank), a u 2013. godini na 89. mjesto od 189 zemalja, no Hrvatska je još uvijek u kategorijama dobivanja građevinskih dozvola na 152. mjestu, prema registriranju vlasništva na 106. mjestu te prema zaštiti investitora na 157. mjestu (Doing Business 2014, World Bank).

Cilj i uloga regionalnog indeksa konkurentnosti Hrvatske

1

1. Cilj i uloga regionalnog indeksa konkurentnosti Hrvatske

Kvaliteta uvjeta poslovanja i življenja znatno se razlikuje čak i unutar tako male zemlje kao što je Hrvatska. Te su razlike i osnova vođenja politike konvergencije slabije razvijenih prema razvijenijim dijelovima zemlje jer se tako postiže bolje korištenje resursa, ali i smanjuje isključenost stanovništva u pristupu poslovnim prilikama, obrazovanju, zdravlju i mnogim drugim komponentama o kojima ovisi kvaliteta poslovanja i življenja u nekoj sredini.

1.1. Cilj praćenja regionalne konkurentnosti

Konkurentnost na podnacionalnoj razini (regionalna konkurentnost) nije ni zbroj konkurentnih poduzeća u nekoj regiji ni procjena nacionalne konkurentnosti „u malom“. Regionalna konkurentnost govori o kvaliteti faktora, politika i institucija koji svojom isprepletenošću utječu na održivu produktivnost u nekoj podnacionalnoj administrativnoj ili upravnoj cjelini. U tom kontekstu cilj i uloga praćenja podnacionalne konkurentnosti leži u procjeni kvalitete poslovnog okruženja i poslovnog sektora te u procjeni kvalitete njihove interakcije.

Informacijska osnovica praćenja razvijenosti pojedinih dijelova Hrvatske (županija, gradova, općina) sužava se kako se smanjuje upravna razina. Pokazatelji razvijenosti odnose se uglavnom na bruto domaći proizvod i nezaposlenost, a završavaju na razini županija i gradova.

Uvođenjem indeksa razvijenosti od 2010. godine, temeljenog na pet pokazatelja (prosječni dohodak *per capita*, prosječni izvorni prihodi *per capita*, prosječna stopa nezaposlenosti,

kretanje stanovništva i udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu u dobi od 16-65 godina),⁹ nastoji se bolje opisati razina razvijenosti jedinica lokalne i područne samouprave (županija, gradova i općina).

Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske temelji se na kombinaciji statističkog podindeksa, koji se sastoji od 8 stupova konkurentnosti opisanih sa 116 pojedinačnih indikatora i anketnog podindeksa, koji se sastoji od 9 stupova konkurentnosti opisanih sa 68 anketnih indikatora, za svaku županiju. Na taj način omogućena je međusobna usporedba administrativnih (NUTS 2) i upravnih (NUTS 3) jedinica na podnacionalnoj razini. Budući da je u izračun RIK-a uključen niz indikatora kvalitete života, RIK daje bogatu i kvalitetnu podlogu za kontinuirano praćenje regionalne konkurentnosti Hrvatske u smislu kvalitete faktora o kojima ovisi atraktivnost nekog područja za poslovanje i življenje.

U svojem trećem ciklusu RIK je pokazao da je metodološki kompatibilan s istraživanjem konkurentnosti na nacionalnoj razini koje provodi Svjetski gospodarski forum i istraživanjem regionalne konkurentnosti, koje je Europska unija počela provoditi 2010. godine.

Na taj način dobiva se uvid u stanje glavnih područja konkurentnosti (stupovi konkurentnosti) hrvatskih županija te prepoznaju potencijali i ograničenja konkurentskih sposobnosti te njihovi mogući uzroci, a sve radi praćenja i vođenja uravnotežene i dugoročno održive regionalne razvojne politike, komplementarne s regionalnom politikom Europske unije.

Cilj praćenja konkurentnosti Hrvatske na podnacionalnoj razini jest bolji uvid u razloge razlika u konkurentnosti i razvojne neravnoteže na županijskoj razini. Većina uobičajeno korištenih indikatora (kao što su bruto domaći proizvod, zaposlenost, nezaposlenost) pokazuje rezultate razvojnog ponašanja, a ne faktore o kojima ovisi razvojni kapacitet. Zbog toga regionalni indeks konkurentnosti, s obzirom na metodologiju i fokus, pridonosi obogaćivanju i sistematiziranju informacijske osnovice o faktorima o kojima ovisi konkurentnost, a time i razvojna performansa na podnacionalnoj razini (npr. županije i Grad Zagreb).

1.2. O čemu govori regionalni indeks konkurentnosti?

Regionalni indeks konkurentnosti temelji se na definiciji konkurentnosti koju koristi Svjetski gospodarski forum: konkurentnost je skup institucija, politika i faktora koji određuju razinu produktivnosti u nekoj zemlji¹⁰ i na definiciji EU-a prema kojoj je regionalna konkurentnost sposobnost kreiranja atraktivnog i održivog okruženja za poslovanje i življenje.¹¹ Razina produktivnosti omogućava procjenu kvalitete poslovnog sektora i poslovnog okruženja o kojoj ovisi i razina povrata na ulaganja. Strukturirajući faktore o kojima ovisi produktivnost (konkurentnost) na temeljne faktore (institucije, infrastruktura, makroekonomsko okruženje, zdravlje i osnovno obrazovanje), faktore koji određuju efikasnost (srednje i visoko obrazovanje, efikasnost tržišta roba i rada, razvijenost financijskog tržišta i tehnološka spremnost) i inovacijske faktore, Svjetski gospodarski

⁹ Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti donesena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske 15. srpnja 2010. godine (NN 89/10).

¹⁰ Schwab, K. (ed.), The Global Competitiveness Report 2013–2014, World Economic Forum, Geneva, 2013., str. 4.

¹¹ „Regional competitiveness can be defined as the ability to offer an attractive and sustainable environment for firms and residents to live and work“, EU Regional Competitiveness Index RCI 2013, European Union, Joint Research Center, 2013., str. 4.

forum izračunava globalni indeks konkurentnosti više od 12 stupova konkurentnosti.¹² Zbog ograničene raspoloživosti određenih statističkih indikatora na podnacionalnoj razini, taj se modelski pristup morao prilagoditi za potrebe izračunavanja regionalnog indeksa konkurentnosti.

Model regionalnog indeksa konkurentnosti korišten u istraživanju regionalne konkurentnosti u Hrvatskoj od 2007. godine konstruiran je kombinacijom statističkih i perceptivnih stupova konkurentnosti koji izražavaju kvalitetu poslovnog okruženja i poslovnog sektora (Slika 1).

Metodološki pristup agregiranju podataka i analizi temelji se na metodama istraživanja poslovne konkurentnosti (koje provodi Svjetski gospodarski forum) i globalne konkurentnosti (koje provodi Institut za razvoj menadžmenta), imajući u vidu raspoloživost i dostupnost podataka na županijskoj razini u Hrvatskoj. Budući da su u 2013. godini u metodologiju izračuna RIK-a unesene određene dopune, usporedbe s rangovima iz istraživanja regionalne konkurentnosti 2007. i 2010. godine samo su indikativne. Detaljniji opis primijenjene metodologije, izbor indikatora, način prikupljanja i njihovo agregiranje te opis metodoloških dopuna nalaze se u prilogu.

Regionalni indeks konkurentnosti 2013. (RIK 2013) prati i ocjenjuje konkurentnost svih hrvatskih županija i Grada Zagreba (razina NUTS 3). Budući da je 2013. godine došlo do promjene u definiranju NUTS 2 regije u Hrvatskoj,¹³ u istraživanju regionalne konkurentnosti u 2013. godini nije obavljeno grupiranje u NUTS 2 regije jer ne bi bilo usporedivo s prethodnim istraživanjima (iz 2007. i 2010.) kada su županije bile grupirane u 3 NUTS 2 regije (Sjeverozapadna Hrvatska, Jadranska Hrvatska, Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska).

Slika 1. Model regionalnog indeksa konkurentnosti

Stupovi konkurentnosti			
1. Demografija, zdravlje i kultura	Okruženje	Statistički podindeks (2/3)	Regionalni indeks konkurentnosti
2. Obrazovanje			
3. Osnovna infrastruktura i javni sektor			
4. Poslovna infrastruktura			
5. Investicije i poduzetnička dinamika	Poslovni sektor		
6. Razvijenost poduzetništva			
7. Ekonomski rezultati – razina			
8. Ekonomski rezultati – dinamika			
1. Lokacijske prednosti	Okruženje	Perceptivni podindeks (1/3)	
2. Lokalna uprava			
3. Infrastruktura			
4. Vladavina prava			
5. Obrazovanje			
6. Financijsko tržište i lokalna konkurencija	Poslovni sektor		
7. Tehnologija i inovativnost			
8. Klasteri			
9. Marketing i menadžment			

¹² Schwab, K. (ed.), The Global Competitiveness Report 2013–2014, World Economic Forum, Geneva, 2013., str. 9

¹³ Prema modelu statističkog praćenja koji primjenjuje EUROSTAT, od 1. siječnja 2013. godine u Hrvatskoj NUTS 2 razinu čine dvije neadministrativne prostorne jedinice za statistiku tj. dvije NUTS 2 regije (Jadranska Hrvatska i Kontinentalna Hrvatska).

Budući da je 2013. godine Europska unija provela istraživanje regionalne konkurentnosti za sve NUTS 2 regije u EU-u, Hrvatska je kao članica EU-a obuhvaćena tim istraživanjem,¹⁴ pa se te informacije mogu koristiti kao dopuna istraživanju konkurentnosti NUTS 3 razine (tj. županija i Grada Zagreba).

1.3. Uloga regionalnog indeksa konkurentnosti u planiranju i upravljanju razvojem na nacionalnoj i podnacionalnoj razini

Boljim uvidom u razinu i promjene u pogledu konkurentnosti na županijskoj razini obogaćuje se i informacijska osnovica za upravljanje razvojem na nacionalnoj (u izradi Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.–2013. korišteni su pokazatelji RIK-a 2007.) i podnacionalnoj razini.

Kontinuitet istraživanja regionalne konkurentnosti od 2007. godine, u trogodišnjim intervalima, svima daje jedinstvenu mogućnost da prepoznaju svoju ulogu u jačanju faktora o kojima ovisi konkurentnost neke lokalne cjeline (županije). Istraživanja regionalne konkurentnosti provedena 2007. i 2010. godine potaknula su u nekim županijama rasprave o konkurentnosti (npr. u Primorsko-goranskoj, Zagrebačkoj...), a mnoge županije koriste pokazatelje iz tih istraživanja pri formuliranju svojih strateških dokumenata.¹⁵ Regionalni indeks konkurentnosti olakšava praćenje i analizu utjecaja različitih komponenti okruženja na stvaranje povoljne klime za poslovanje i investiranje, ali i praćenje i analizu vitalnosti poslovnog sektora.

Republika Hrvatska upravno je podijeljena na 20 županija i Grad Zagreb, a to su ujedno jedinice za statističko praćenje i prikupljanje perceptivnih (anketnih) podataka u istraživanju RIK-a.

Tablica 1. Statistička podjela Hrvatske

Oznaka	Prostorna jedinica za statistiku 1. razine	Prostorne jedinice za statistiku 2. razine	Prostorne jedinice za statistiku 3. razine
HR0	Hrvatska		
HR03		Jadranska Hrvatska	
HR031			Primorsko-goranska županija
HR032			Ličko-senjska županija
HR033			Zadarska županija
HR034			Šibensko-kninska županija
HR035			Splitsko-dalmatinska županija
HR036			Istarska županija
HR037			Dubrovačko-neretvanska županija
HR04		Kontinentalna Hrvatska	
HR041			Grad Zagreb
HR042			Zagrebačka županija
HR043			Krapinsko-zagorska županija
HR044			Varaždinska županija
HR045			Koprivničko-križevačka županija
HR046			Međimurska županija
HR047			Bjelovarsko-bilogorska županija
HR048			Virovitičko-podravska županija
HR049			Požeško-slavonska županija
HR04A			Brodsko-posavska županija
HR04B			Osječko-baranjska županija
HR04C			Vukovarsko-srijemska županija
HR04D			Karlovačka županija
HR04E			Sisačko-moslavačka županija

Izvor: Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku 2012. (NKPJS 2012.), Narodne novine 96/12

¹⁴ Annoni, P. and Dijkstra, L., EU Regional Competitiveness Index – RCI 2013, EC JRC Scientific and Policy Reports, 2013.

¹⁵ Razvojna strategija Vukovarsko-srijemske županije 2007–2013; Razvojna strategija Splitsko-dalmatinske županije 2011–2013; Razvojna strategija Zadarske županije 2011–2013; Razvojna strategija Brodsko-posavske županije 2011–2013; Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2007–2013; Razvojna strategija Međimurske županije 2011–2013; Razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011–2013; Razvojna strategija Krapinsko-zagorske županije 2011–2013; Razvojna strategija Virovitičko-podravske županije 2011–2013.

Od početka 2013. primjenjuje se model podjele zemlje za statističko praćenje koje i primjenjuje Statistički ured EU-a (EUROSTAT): NUTS 1 razina (cijela Hrvatska),¹⁷ NUTS 3 razina (postojeće županije), koje i dalje predstavljaju upravnu podjelu države te NUTS 2 razina, koju čine dvije neadministrativne prostorne jedinice za statistiku tj. dvije NUTS 2 regije (Jadranska Hrvatska i Kontinentalna Hrvatska).¹⁶ (Tablica 1.)

Informacije o regionalnom indeksu konkurentnosti daju uvid u konkurentski potencijal na NUTS 3 razini (županije i Grad Zagreb).¹⁷ To omogućava bolje oblikovanje strateških pravaca razvoja i projekata ili na razini pojedinačnih NUTS 3 jedinica ili u situacijama kada nekoliko županija definira zajedničke projekte ili pravce razvoja.

Pored obogaćivanja informacijske osnovice za planiranje razvoja na nacionalnoj i podnacionalnoj razini, regionalni indeks konkurentnosti može biti dobar „investicijski“ vodič, ali i poticaj brojnim, osobito obrazovnim, institucijama za angažiranje u poboljšavanju pojedinih faktora o kojima ovisi produktivnost gospodarstva i/ili javnog sektora neke sredine. Regionalni indeks konkurentnosti služi poslovnoj

zajednici pri donošenju investicijskih odluka i ocjenjivanju lokacije za nove poslovne pothvate, a lokalnim političkim strukturama pri usporedbi njihovih politika s onima drugih županija kako bi ih unaprijedile. Javnom su sektoru i državnoj upravi također potrebne sustavne informacije o razvijenosti i konkurentnosti županija/regija, koje daje regionalni indeks Hrvatske, kao polazište za donošenje razvojnih programa te kreiranje i provedbu svih politika relevantnih za smanjenje jaza u razini razvijenosti pojedinih dijelova zemlje (od obrazovne, inovacijske, socijalne, porezne do investicijske politike).

1.4. Kako čitati konkurentne profile županija?

Svaka županija prikazana je informacijama na četiri stranice:

1. Na prvoj stranici, županija je predstavljena lokacijski (na zemljovidu Hrvatske) i „osobnim podacima“ (površina, broj stanovnika, nezaposlenost, bruto domaći proizvod) te rangom konkurentnosti i usporedbom ranga iz RIK-a 2013 i RIK-a 2010. Rang se izračunava kao odnos vrijednosti.

2. Na drugoj stranici, svaka županija opisana je stupovima konkurentnosti kroz tablice i mrežne dijagrame:

a. konkurentski profil županije temeljen na osam statističkih stupova konkurentnosti prikazan je u tablici, uspoređujući promjene između 2010. i 2013., a mrežnim dijagramom omogućena je usporedba županije s ponderiranim prosjekom Hrvatske u 2013. godini¹⁸

a. konkurentski profil županije temeljen na devet perceptivnih stupova konkurentnosti prikazan je u tablici, uspoređujući promjene između 2010. i 2013., a mrežnim dijagramom omogućena je usporedba županije s ponderiranim prosjekom Hrvatske u 2013. godini.¹⁹

3. Na trećoj i četvrtoj stranici prikazane su tablice s izabranim indikatorima iz kojih se grade konkurentski stupovi a koji su osnova za statističku i perceptivnu analizu poslovnog okruženja i poslovnog sektora – njihove vrijednosti te rang županije za svaki indikator, u 2010. i 2013. godini. Prikazani indikatori grupirani su po konkurentskim stupovima.

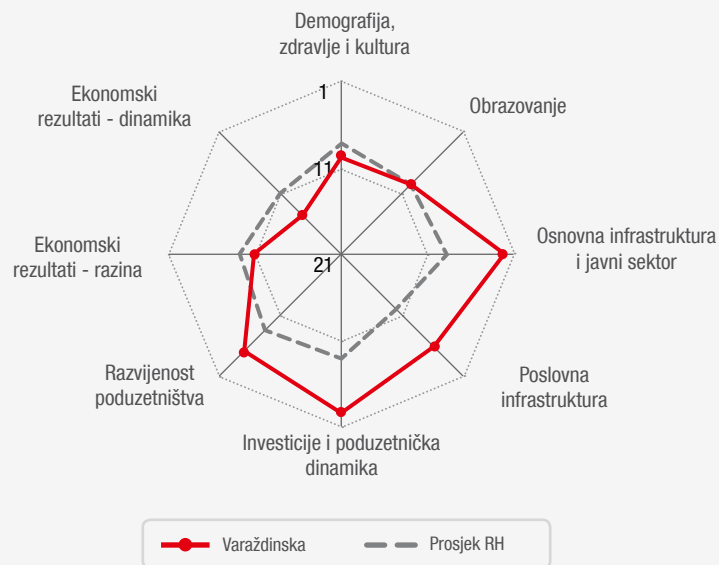
¹⁶ Nova klasifikacija primjenjuje se od 1. siječnja 2013. za potrebe Državnog zavoda za statistiku, a za potrebe Kohezijske politike od 1. srpnja 2013. godine (nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji).

¹⁷ U nastavku će se koristiti samo izraz „županija“ pri čemu se misli na 20 županija i Grad Zagreb jer pripadaju istoj razini statističkog praćenja, tj. NUTS 3 razini.

¹⁸ Prosječne vrijednosti rangova za Hrvatsku po statističkim stupovima konkurentnosti izračunane su kao ponderirani prosjek županijskih rangova pri čemu se kriterij udjela stanovništva županije u ukupnom stanovništvu koristio kao ponder.

¹⁹ Prosječne ocjene za Hrvatsku po perceptivnim stupovima konkurentnosti izračunane su kao ponderirani prosjek županijskih ocjena pri čemu se kriterij udjela stanovništva županije u ukupnom stanovništvu koristio kao ponder.

Kako čitati mrežne dijagrame?

Profil konkurentnosti županija - statistički indikatori

Mrežni dijagram utemeljen na statističkim indikatorima konkurentnosti pokazuje usporedbu ranga pojedinog indikatora u promatranoj županiji i ponderiranog prosječnog ranga tog indikatora svih županija, u mogućem rasponu od 1 do 21 (20 županija i Grad Zagreb). Prosječne vrijednosti statističkih rangova za Hrvatsku po stupovima konkurentnosti izračunane su kao ponderirani prosjek županijskih rangova pri čemu se kriterij udjela stanovništva županije u ukupnom stanovništvu Hrvatske koristio kao ponder. Što je vrijednost pojedinog indikatora bliža vanjskom krugu, to je u toj županiji taj indikator kvalitetniji, a što je bliže

centru indikator je lošiji odnosno prepreka je razvoju konkurentnosti. Na primjer, u Varaždinskoj županiji osnovna infrastruktura i kvaliteta javnog sektora, investicije i poduzetnička dinamika, poslovna infrastruktura i razvijenost poduzetništva značajnije su bolji od prosjeka Hrvatske, ali po ekonomskim rezultatima Varaždinska županija zaostaje za prosjekom Hrvatske. Za precizno očitavanje vrijednosti pojedinih indikatora treba koristiti tablicu uz grafički prikaz, a za uvid u indikatore iz kojih se grade konkurentski stupovi treba koristiti i tablice na stranicama koje slijede uz svaku županiju.

Profil konkurentnosti županija - perceptivni indikatori

Mrežni dijagram utemeljen na perceptivnim stupovima konkurentnosti omogućava usporedbu županije i prosjeka Hrvatske. Prosječne vrijednosti ocjena za perceptivne stupove konkurentnosti za Hrvatsku izračunane su kao ponderirani prosjek ocjena po županijama, pri čemu se kriterij udjela stanovništva županije u ukupnom stanovništvu Hrvatske koristio kao ponder. Svaki indikator iz kojeg se gradi perceptivni stup konkurentnosti ocjenjivan je ocjenama od 1 do 7, pri čemu je ocjena 1 najslabija a ocjena 7 najbolja. Što je vrijednost pojedinog stupa konkurentnosti bliže

vanjskom krugu, to je u toj županiji taj stup kvalitetniji, a što je bliže centru konkurentski stup je lošiji odnosno prepreka je razvoju konkurentnosti. Na primjer, u Varaždinskoj županiji svi perceptivni stupovi konkurentnosti bolje su ocijenjeni od prosjeka Hrvatske, osim stupa Fizičke infrastrukture. Za precizno očitavanje vrijednosti pojedinih perceptivnih stupova konkurentnosti treba koristiti tablicu uz grafički prikaz, a za uvid u indikatore iz kojih se grade stupovi konkurentnosti treba koristiti i tablice na stranicama koje slijede uz svaku županiju.

Kako čitati tablice sa statističkim i perceptivnim indikatorima poslovnog okruženja i poslovnog sektora?

Svaka županija (NUTS 3) opisana je izabranim skupom pokazatelja o kojima ovisi kvaliteta pojedinog stupa konkurentnosti unutar poslovnog okruženja i poslovnog sektora.

Statistički indikatori konkurentnosti opisani su stvarnim mjerljivim vrijednostima. Uz svaki podatak nalazi se i informacija o godini na koju se odnosi. Na temelju vrijednosti svakog pojedinog indikatora izračunan je rang indikatora u odnosu na 21 jedinicu upravnog ustrojstva Hrvatske (20 županija i Grad Zagreb).

Perceptivni indikatori konkurentnosti ocjenjivani su ocjenama od 1 do 7, pri čemu je ocjena 1 najslabija a ocjena

7 najbolja. Radi ublažavanja utjecaja relativno malih uzoraka i razlika iz godine u godinu, vrijednosti perceptivnih indikatora izračunane su kao prosječne vrijednosti dobivene istraživanjem RIK-a u 2013. i 2010. godini (detaljnije u Prilogu o metodologiji na kraju teksta). Na temelju takvih ocjena svaki je indikator rangiran u odnosu na 21 jedinicu upravnog ustrojstva Hrvatske (20 županija i Grad Zagreb).

Usporedba s prethodnim istraživanjem omogućuje zainteresiranima uočavanje promjena ne samo apsolutne vrijednosti indikatora (bez obzira na to je li riječ o objektivno mjerljivom indikatoru ili perceptivnoj vrijednosti dobivenoj anketom) nego i ranga, što dodatno obogaćuje analizu jer

unos i relativnu usporedbu u odnosu na druge županije. Na primjer, Varaždinska županija može biti zadovoljna što se broj diplomiranih studenata u odnosu na broj stanovnika u dobi od 20-24 godine povećao sa 6,6 % u 2008. godini na 11,4 % u 2011. godini, no ona je unatoč tome ostala na 12. mjestu po vrijednosti tog pokazatelja, kao što je bila i u istraživanju regionalne konkurentnosti 2010. godine, što znači da su neke druge županije u tome bile još uspješnije.

**Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2013. –
rezultati mjerenja konkurentnosti županija (sažetak)**

2. Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2013. – rezultati mjerenja konkurentnosti županija (sažetak)

Istraživanje regionalnog indeksa konkurentnosti omogućuje uvid u profil konkurentnosti na podnacionalnoj razini upravnog ustrojstva (županije i Grad Zagreb), što ujedno odgovara razini NUTS 3 statističkog praćenja teritorijalnog ustrojstva Hrvatske.

Analiza rezultata omogućuje horizontalnu (među županijama, u istom razdoblju) i vertikalnu usporedbu (promjene u vremenu, od 2007. od kada se provodi istraživanje regionalne konkurentnosti) s obzirom na četiri aspekta:

- razlike u **konkurentnosti** županija
- razlike u vrijednosti podindeksa **poslovnog okruženja i poslovnog sektora** po županijama
- razlike između **statističke i perceptivne vrijednosti** podindeksa konkurentnosti (poslovnog okruženja i poslovnog sektora) po županijama
- razlike između statističke i perceptivne vrijednosti **komponenti** podindeksa konkurentnosti (poslovnog okruženja i poslovnog sektora) na razini županija.

2.1. Promjene u konkurentnosti županija su spore – zahtijevaju koordinirane i konzistentne politike

U 2013. godini vidljive su promjene u profilu konkurentnosti pojedinih županija, ali najmanje konkurentne županije to su i ostale, a najkonkurentnije su zadržale prijašnji status. Grad Zagreb, Varaždinska, Istarska, Međimurska i Primorsko-goranska županija zauzimaju prvih pet mjesta prema regionalnom indeksu ukupne konkurentnosti. U odnosu na prethodna istraživanja regionalne konkurentnosti, Zagrebačka županija je sa 5. mjesta „skliznula“ na 7. mjesto, a na njezino se mjesto „popela“ Primorsko-goranska županija. Varaždinska županija i Grad Zagreb samo su zamijenili mjesta u odnosu na 2010. godinu (Tablica 2).

Usporedbom promjena u razdoblju 2007.–2013. prepoznaju se grupe županija koje pokazuju trend poboljšanja konkurentnosti, trend pogoršanja i one koje „drže“ svoja mjesta:²⁰

Županije koje su ostvarile jačanje konkurentnosti (pozitivan pomak za 3 ili više mjesta):

- Osječko-baranjska županija (sa 14. na 11. mjesto)
- Krapinsko-zagorska županija (sa 15. na 12. mjesto)
- Zadarska županija (sa 9. na 6. mjesto)

Tablica 2. Promjene u rangiranju županija po konkurentnosti.

Županija	2013.	2010.	2007.
Grad Zagreb	1	2	1
Varaždinska	2	1	4
Istarska	3	3	3
Međimurska	4	4	2
Primorsko-goranska	5	7	6
Zadarska	6	6	9
Zagrebačka	7	5	5
Koprivničko-križevačka	8	12	7
Splitsko-dalmatinska	9	8	8
Dubrovačko-neretvanska	10	9	10
Osječko-baranjska	11	13	14
Krapinsko-zagorska	12	11	15
Karlovačka	13	14	12
Šibensko-kninska	14	10	13
Bjelovarsko-bilogorska	15	15	11
Brodsko-posavska	16	16	18
Ličko-senjska	17	18	19
Virovitičko-podravska	18	17	17
Sisačko-moslavačka	19	19	16
Vukovarsko-srijemska	20	20	21
Požeško-slavonska	21	21	20

²⁰ Jedine dvije županije sa „skokovima“ u konkurentnosti jesu Koprivničko-križevačka (2007. godine bila je rangirana na 7. mjestu, 2010. na 12. mjestu, a u 2013. godini zauzela je 8. mjesto) i Šibensko-kninska (od 13. mjesta u 2007. godini na 10. mjesto u 2010. i opet pad na 14. mjesto u 2013. godini).

Županije koje su ostvarile slabljenje konkurentnosti (negativan pomak za 3 ili više mjesta):

- Bjelovarsko-bilogorska županija (sa 11. na 15. mjesto)
- Sisačko-moslavačka županija (sa 16. na 19. mjesto)

Sve ostale županije osciliraju u rangu za jedno do dva mjesta ili zadržavaju isti rang.

Stanje konkurentnosti županija u 2013. godini, uz usporedbe kvalitete podindeksa poslovnog okruženja i poslovnog sektora te razlike u njihovoj statističkoj i perceptivnoj vrijednosti (Tablica 3), upućuje na nekoliko zaključaka.

- U istom makroekonomskom i regulatornom okruženju, unutar male zemlje kao što je Hrvatska postoje značajne razlike u kvaliteti poslovnog okruženja i poslovnog sektora:
 - Poslovno okruženje u najkonkurentnijim županijama (Grad Zagreb, Varaždinska, Istarska, Međimurska i Primorsko-goranska županija) obilježeno je uglavnom pozitivnim migracijskim saldonom (osim Međimurske i Varaždinske županije), jačom prisutnošću poduzetničkih zona (osim Grada Zagreba, ali Grad Zagreb je centar poslovnih aktivnosti) i većim udjelom visokoobrazovanih ljudi (osim Međimurske i Varaždinske županije).
 - Poslovno okruženje u najmanje konkurentnim županijama (Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska, Sisačko-moslavačka, Virovitičko-podravska i Ličko-senjska) obilježava negativan migracijski saldo – od 14,5 do 26,1 %, manje poduzetničkih zona (osim Virovitičko-podravске i Ličko-senjske županije) i znatno manji udio visokoobrazovanih ljudi.
 - Poslovni sektor u najkonkurentnijim županijama obilježava veća gustoća poslovnih aktera (bolji odnos

broja zaposlenih u malim i srednjim poduzećima i broja stanovnika, veći broj zaposlenih na broj stanovnika i veći broj obrta na broj stanovnika) nego poslovni sektor u najmanje konkurentnim županijama. Međutim, ta razlika blijedi kada se uspoređuje poslovna djelotvornost mjerena neto financijskim rezultatom prema ukupnom prihodu – od negativnih 4 % u Vukovarsko-srijemskoj županiji do pozitivnih 2,3 % u Međimurskoj županiji.

- Neusklađenost statističkih i perceptivnih vrijednosti konkurentnosti (ukupne, poslovnog okruženja i poslovnog sektora) zahtijeva analizu. Ako je percepcija o konkurentnosti bolja nego što govore “čvrsti” (statistički) pokazatelji, onda je riječ ili o tome da se ne zna o čemu ovisi konkurentnost ili o pokušaju da se optimizmom stvori potrebna energija za promjenu (kratkoročno, to bi i moglo djelovati, ali dugoročno je pogubno). Međutim, ako su perceptivne ocjene konkurentnosti znatno ispod “čvrstih” pokazatelja, posrijedi je (katkad pretjerana) kritičnost koja “tjera” na daljnja poboljšanja. Razlike između percepcije i stvarnosti treba pratiti i analizirati jer dugotrajan optimizam bez pokrića dovodi do uspavanosti i nečinjenja, a tako se samo pridonosi slabljenju konkurentnosti. Istraživanja provedena 2007., 2010. i 2013. godine potvrđuju određene obrasce u kojima se mogu prepoznati pojedine županije. Pokazatelji iz 2013. daju sljedeću sliku:

	Statistički rang	Perceptivni rang
Brodsko-posavska	21	6
Osječko-baranjska	16	4
Koprivničko-križevačka	10	2

- Optimisti – županije čije su percepcije konkurentnosti bolje nego što im za to daju razloga statistički pokazatelji (7 i više mjesta razlika u rangu):

- Pesimisti – županije čije su percepcije konkurentnosti slabije nego što im za to daju razloga statistički pokazatelji (7 i više mjesta razlika u rangu):

	Statistički rang	Perceptivni rang
Istarska	2	11
Primorsko-goranska	3	15
Dubrovačko-neretvanska	5	12

- Znaju kako im je – percepcija konkurentnosti „poklapa se“ s vrijednostima ranga konkurentnosti prema statističkim vrijednostima:

	Statistički rang	Perceptivni rang
Sisačko-moslavačka	17	19
Vukovarsko-srijemska	19	18
Požeško-slavonska	20	21

- Slični obrasci mogu se prepoznati i u analizi razlika između ranga statističkih i perceptivnih vrijednosti kvalitete poslovnog okruženja i poslovnog sektora. Posebno se opet mogu izdvojiti izraziti optimisti i pesimisti (7 i više mjesta razlika u rangu):

Kvaliteta poslovnog okruženja:

	Statistički rang	Perceptivni rang
Optimisti:		
Brodsko-posavska	20	4
Osječko-baranjska	19	5
Koprivničko-križevačka	10	2
Pesimisti:		
Primorsko-goranska	4	16
Istarska	5	14
Splitsko-dalmatinska	2	11

Kvaliteta poslovnog sektora:

	Statistički rang	Perceptivni rang
Optimisti:		
Brodsko-posavska	20	7
Osječko-baranjska	12	4
Koprivničko-križevačka	18	11
Zagrebačka	9	2
Pesimisti:		
Primorsko-goranska	2	13
Istarska	1	8
Dubrovačko-neretvanska	5	12
Šibensko-kninska	11	19

3. Praćenje obrazaca (profila konkurentnosti županija) i trendova (promjene tijekom vremena) omogućava različitim sudionicima procesa izgradnje konkurentnosti (ili na razini poduzeća ili na razini stvaranja stimulativnog poslovnog okruženja) procjenu djelotvornosti primijenjenih strategija, politika i poslovnih odluka. Radi detaljnijeg uvida u profile i trendove promjena u poglavlju 4, uz agregirane vrijednosti stupova konkurentnosti za svaku su županiju prikazane i vrijednosti indikatora iz kojih su izračunane te agregirane vrijednosti (20 statističkih i 30 perceptivnih indikatora za poslovno okruženje; 20 statističkih i 15 perceptivnih indikatora za poslovni sektor).

Prikazane promjene u razini konkurentnosti županija u Tablici 2 i usporedbe rezultata istraživanja u 2013. s prethodno provedenim istraživanjima regionalne konkurentnosti 2010. i 2007. godine upozoravaju da se promjene događaju sporo. Razlog je raznovrsnost čimbenika o kojima ovisi konkurentnost i potreba da se koordiniranim i konzistentnim intervencijama djeluje istodobno i u odgovarajućem razdoblju na više onih čimbenika koji otežavaju rast konkurentnosti. Na primjer, u kratkom

vremenu ne može se povećati udio visokoobrazovanih u stanovništvu, razviti djelotvorne klastere, osigurati dobro opremljene poduzetničke zone ili izgraditi dobro organiziranu i poduzetnu lokalnu upravu itd.

Zbog toga je pri oblikovanju i provedbi strategija i politika za jačanje konkurentnosti na podnacionalnoj razini potrebno identificirati slabe čimbenike konkurentnosti, analizirati povezanost različitih čimbenika i procijeniti resurse (uključivo i vrijeme) potrebne za ostvarenje

željenih promjena. Primjenom tog pristupa praćenja konkurentnosti na podnacionalnoj razini moguće je vrednovati djelotvornost primijenjenih strategija i politika te ostvariti potreban kontinuitet i suradnju na jačanju konkurentnosti. U suprotnom, razlike u konkurentnosti na županijskoj razini i dalje će produbljivati razvojni jaz, a to dovodi do negativnih demografskih tendencija, koje su već sada vidljive.

Tablica 3. Županije rangirane prema konkurentnosti 2013.

Ukupni rang konkurentnosti		Županije	Rang poslovnog okruženja	Rang poslovnog sektora	Statistički rang			Perceptivni rang		
2013.	2010.				Statistički rang (ukupno)	Rang poslovnog okruženja	Rang poslovnog sektora	Perceptivni rang (ukupno)	Rang poslovnog okruženja	Rang poslovnog sektora
1	2	Grad Zagreb	2	3	1	1	4	5	6	3
2	1	Varaždinska	1	2	7	7	6	1	1	1
3	3	Istarska	9	1	2	5	1	11	14	8
4	4	Međimurska	6	4	4	9	3	8	8	6
5	7	Primorsko-goranska	8	6	3	4	2	15	16	13
6	6	Zadarska	3	8	9	6	7	3	3	9
7	5	Zagrebačka	4	5	6	3	9	7	7	2
8	12	Koprivničko-križevačka	5	7	10	10	8	2	2	5
9	8	Splitsko-dalmatinska	7	11	8	2	10	10	11	10
10	9	Dubrovačko-neretvanska	10	10	5	8	5	12	12	12
11	13	Osječko-baranjska	13	9	16	19	12	4	5	4
12	11	Krapinsko-zagorska	12	12	13	11	18	9	10	11
13	14	Karlovačka	11	13	11	12	14	13	9	16
14	10	Šibensko-kninska	16	15	12	13	11	17	18	19
15	15	Bjelovarsko-bilogorska	15	16	15	14	15	16	15	15
16	16	Brodsko-posavska	14	14	21	20	20	6	4	7
17	18	Ličko-senjska	18	20	14	15	13	20	17	21
18	17	Virovitičko-podravska	17	17	18	17	19	14	13	14
19	19	Sisačko-moslavačka	19	19	17	18	16	19	20	20
20	20	Vukovarsko-srijemska	21	18	19	21	17	18	19	18
21	21	Požeško-slavonska	20	21	20	16	21	21	21	17

2.2. Najkonkurentnije županije su i najrazvijenije

Konkurentnost županija govori o potencijalu za rast, a bruto domaćim proizvodom po stanovniku procjenjuje se trenutna razina razvijenosti pojedine županije. Županije s niskom konkurentnosti imaju i niži BDP po stanovniku (Slika 2).

Županije koje se nalaze ispod trend linije imaju višu razinu konkurentnosti (razvojni potencijal) nego što je to vidljivo kroz rang temeljen na podacima o ostvarenom BDP-u po stanovniku. Pitanje na koje nositelji razvojne politike u tim županijama trebaju odgovoriti jest zašto se razvojni

potencijal ne pretvara u novu vrijednost (tj. bruto domaći proizvod) u intenzitetu koji bi se mogao očekivati s obzirom na kvalitetu stupova konkurentnosti. Ta se pitanja osobito odnose na Zagrebačku, Međimursku i Varaždinsku županiju.

Nerazmjer između nižeg ranga konkurentnosti (razvojnog potencijala) i višeg ranga razvijenosti (mjereno BDP-om po stanovniku), a koji se prepoznaje kod županija iznad trend linije, upozorava na ugroženost održivosti više razine BDP-a po stanovniku u dužem roku. Kada je razlika između razine konkurentnosti i BDP-a po stanovniku vrlo velika, to obično upućuje na to da BDP sadržava priljev prihoda koji nije rezultat poslovnih aktivnosti u županiji (npr. subvencije

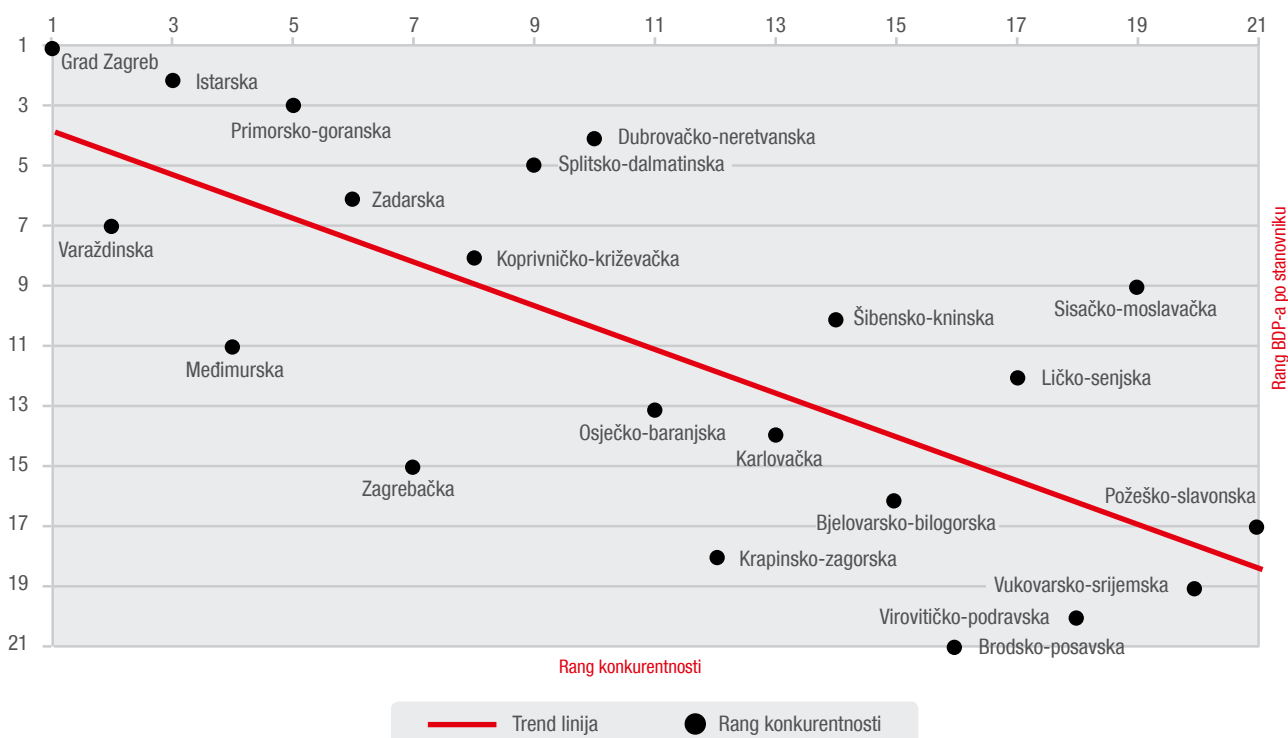
ili investicije). To upravo pokazuju podaci o udjelu pomoći u ukupnim prihodima jedinica lokalne samouprave (u Poglavlju 4. u tablicama vrijednosti statističkih indikatora o poslovnom okruženju).

Iako se na taj način izražava solidarnost i ublažavaju razvojne razlike, ako se istodobno ne poduzimaju aktivnosti na jačanju konkurentnosti takve intervencije imaju kratkoročan domet, bez dugoročnih implikacija na razinu konkurentnosti, a time i na razinu razvijenosti. Obećavajuće je ako županije koje su primateljice pomoći pokazuju napore radi jačanja stupova konkurentnosti. Na primjer, Požeško-slavonska županija ima 39,9 % udjela pomoći u svojim ukupnim prihodima, ali je u 9 stupova konkurentnosti među prvih sedam županija u Hrvatskoj. Ili, Vukovarsko-srijemska županija ima 35,4 % udjela pomoći u svojim prihodima, ali je u 10 stupova konkurentnosti među prvih sedam županija. Nešto manje obećavajuće jest to što Virovitičko-podravska županija ima 41 % udjela pomoći u ukupnim prihodima, u tri stupa konkurentnosti nalazi se među prvih sedam županija, ali u 7 stupova konkurentnosti je među zadnjih sedam županija.

Zabrinjava što Brodsko-posavska županija ima 35,6 % udjela pomoći u ukupnim prihodima, a čak je u 12 stupova konkurentnosti među zadnjih sedam županija u Hrvatskoj.

Za razliku od 2010. godine, kada se razina BDP-a po stanovniku u odnosu na 2007. godinu povećala u svim županijama (osim Ličko-senjske), u 2013. godini čak je osam županija u kojima je BDP po stanovniku ostao ili na razini iz 2010. ili je niži (Virovitičko-podravska, Ličko-senjska, Koprivničko-križevačka, Karlovačka, Krapinsko-zagorska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Zagrebačka). Osim toga, u gotovo svim županijama porastao je udio pomoći u ukupnim prihodima (osim Grada Zagreba, a najmanje u Istarskoj i Primorsko-goranskoj). Zbog toga se razlika između razvijenijih i manje razvijenih županija ne mijenja.

Slika 2. Županije prema rangu konkurentnosti i BDP po stanovniku

Razlika između najsiromašnijih i najbogatijih županija u 2007. godini bila je 1 prema 3,14 (BDP po stanovniku u Vukovarsko-srijemskoj županiji i BDP po stanovniku u Gradu Zagrebu); u 2010. godini bila je 1 prema 3,09 (BDP po stanovniku u Brodsko-posavskoj županiji i BDP po stanovniku u Gradu Zagrebu), a u 2013. godini 1 prema 3,19 (BDP po stanovniku u Brodsko-posavskoj županiji i BDP po stanovniku u Gradu Zagrebu).

Svih je sedam najmanje konkurentnih županija i u skupini županija s najnižim indeksom razvijenosti (ispod 75 % prosjeka Republike Hrvatske). Ta podudarnost upućuje na to da je njihova nekonkurentnost ujedno razlog njihove nerazvijenosti.

Povezanost razine konkurentnosti i razvijenosti županija potvrđuje važnost istraživanja regionalne konkurentnosti radi procjene djelotvornosti različitih politika kojima bi razlike u razvijenosti (kroz jačanje konkurentnosti) trebalo što prije smanjiti.

Tablica 4. Indeks razvijenosti

Županija	Indeks razvijenosti %*
Skupina I. < 75%	
Virovitičko-podravska	5,56
Brodsko-posavska	18,43
Vukovarsko-srijemska	18,73
Bjelovarsko-bilogorska	23,29
Požeško-slavonska	33,81
Sisačko-moslavačka	38,70
Osječko-baranjska	46,07
Karlovačka	56,34
Koprivničko-križevačka	59,19
Ličko-senjska	64,82
Međimurska	69,65
Krapinsko-zagorska	73,24
Skupina II. 75-100%	
Šibensko-kninska	80,93
Varaždinska	86,34
Splitsko-dalmatinska	93,75
Skupina III. 100-125%	
Zadarska	106,39
Dubrovačko-neretvanska	120,84
Zagrebačka	124,23
Skupina IV. >125%	
Primorsko-goranska	139,21
Istarska	156,80
Grad Zagreb	186,40

*Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek

Izvor: Indeks razvijenosti www.mrrfeu.hr, 14. 3. 2014.

2.3. RIK – temelj za oblikovanje regionalne razvojne politike na nacionalnoj i podnacionalnoj razini

Uključenost Hrvatske u mjerenje globalne konkurentnosti na nacionalnoj razini od 2002. godine²¹ kao i uključenost u istraživanje poduzetništva²² omogućavaju već dugi niz godina bolje oblikovanje nacionalnih politika u području jačanja kvalitete poslovnog okruženja i produktivnosti poslovnog sektora. Međutim, svjesnost o razlikama u razvijenosti među županijama potvrđena je nizom pokazatelja, od bruto domaćeg proizvoda po stanovniku do razine zaposlenosti i nezaposlenosti. Za razumijevanje razloga tih razlika u razvijenosti, potrebno je istraživati konkurentnost na podnacionalnoj razini.

Istraživanje provedeno u 2013. godini potvrdilo je da postoji nekoliko slabo razvijenih faktora konkurentnosti prisutnih u cijeloj Hrvatskoj, a oni utječu na razinu konkurentnosti gotovo svake županije: anketirani stručnjaci dali su najniže ocjene za razvijenost financijskog tržišta (3,49), klastere (3,73) i lokalnu upravu (3,76) – na skali od 1 (najlošije) do 7 (najbolje). Istodobno, i dalje postoje znatne razlike u konkurentnosti među županijama što znači da drugi faktori konkurentnosti diferenciraju županije. To upozorava na to da pored općeg indeksa konkurentnosti treba kontinuirano pratiti kvalitetu čimbenika o kojima ovisi konkurentnost na županijskoj razini jer samo se tako dobiva argumentirana podloga za oblikovanje raznih intervencija, od lokalne do nacionalne razine.

Provedena analiza dobivenih rezultata istraživanja RIK-a 2013 upozorila je na razlike u kvaliteti poslovnog okruženja unutar pojedine županije, razlike u konkurentnosti poslovnog sektora, razlike u kvaliteti pojedinih faktora koji oblikuju kvalitetu poslovnog okruženja i poslovnog sektora, ali i na razlike između perceptivnog i statističkog ranga konkurentnosti.

Upravo razlike između perceptivnog i statističkog ranga konkurentnosti potvrđuju da objektivni čimbenici ne moraju biti ključne odrednice županijskog razvojnog potencijala. To upućuje na potrebu pažljivog vođenja razvojne politike na nacionalnoj ali i podnacionalnim razinama jer je percepcija razvojnih problema važna komponenta kapaciteta vođenja razvojne politike na načelima supsidijarnosti i suradnje.

Pri oblikovanju regionalne razvojne politike na nacionalnoj razini i pri oblikovanju razvojnih vizija i strategija na podnacionalnoj (županijskoj) razini RIK daje pregršt analitičkih informacija o konkurentskim prednostima i slabostima županija, koje je moguće dopunjavati raznim drugim pokazateljima (kao što je istraživanje o poduzetništvu – GEM, o kvaliteti poslovne okoline – Doing Business, korupcije itd). Struktura raspoloživih informacija vidljiva je iz Slike 1, a njihove vrijednosti prikazane su u poglavlju 4.

RIK daje još jednu dodatnu korist nositeljima razvojnih politika i strategija - procjenu o tome u kojoj se razvojnoj fazi nalazi pojedina županija. Model utvrđivanja regionalne konkurentnosti temelji se na stupovima konkurentnosti koji se mogu grupirati tako da omogućuje primjenu Porterove

kategorizacije razvoja vođenog resursima, efikasnošću ili inovacijama²³ koji koristi i Svjetski gospodarski forum pri utvrđivanju konkurentnosti zemalja.²⁴

Temeljem pokazatelja o BDP-u po stanovniku u 2011. godini (10.325 EUR)²⁵ županije su svrstane u tri kategorije²⁶ (Tablica 5).

Tablica 5. BDP i razvojna faza županija Hrvatske

Razvojna faza	BDP po stanovniku (% prosjeka Hrvatske)
Niska (razvoj vođen resursima)	< 75%
Srednja (razvoj vođen efikasnošću)	≥ 75% i <100%
Visoka (razvoj vođen inovacijama)	≥ 100%

Razvrstavanjem indikatora konkurentnosti (statističkih i perceptivnih) prema tim trima razvojnim fazama dobivena je mogućnost dodatnog profiliranja / grupiranja županija prema njihovom razvojnom kapacitetu (Tablica 6). Kao i u RIK-u 2010, ni ovdje nisu ponderirane vrijednosti faktora konkurentnosti u svakoj fazi, pa tu kategorizaciju treba koristiti samo kao indikativnu informaciju.

Podaci o kvaliteti faktora konkurentnosti ponovno upućuju na povezanost konkurentnosti i razvijenosti, ali i razvojnih faza u kojima se nalaze pojedine županije. Razvijenije županije prednjače prema kvaliteti faktora konkurentnosti

²¹ Istraživanje provodi Nacionalno vijeće za konkurentnost u sklopu istraživanja globalne konkurentnosti Svjetskog gospodarskog foruma. Od 2006. Hrvatska je uključena i u istraživanje konkurentnosti koje provodi Institut za razvoj menadžmenta.

²² Hrvatska je od 2002. godine uključena u Global Entrepreneurship Monitor (GEM), istraživanje koje provodi CEPOR – Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva.

²³ Porter, M., The Competitive Advantage of Nations, New York: Free Press, 1990.

²⁴ Schwab, K. (ed.), The Global Competitiveness Report 2013–2014, World Economic Forum, Geneva, 2013.

²⁵ Koristi se podatak o BDP-u za 2011. godinu jer je to najaktualniji podatak, koji je objavio Državni zavod za statistiku, Priopćenje 12. 1. 2. od 14. 2. 2014.

²⁶ Korišten je pristup kategorizacije regija u EU Competitiveness Index 2010, str. 46.

(češće su po kvaliteti pojedinih faktora među prvih sedam županija), a manje razvijene županije nalaze se prema kvaliteti faktora konkurentnosti na začelju.

Za razliku od istraživanja regionalne konkurentnosti provedenog 2010. godine, u 2013. godini pojavljuju se i manje razvijene županije koje ulažu u jačanje faktora konkurentnosti karakterističnih za razvoj temeljen na inovacijama (npr. Šibensko-kninska, Bjelovarsko-bilogorska, Sisačko-moslavačka, Ličko-senjska, Vukovarsko-srijemska, Požeško-slavonska). Učinci takvih napora mogu se očekivati u narednim godinama, ali zabrinjava što najrazvijenije županije (osim Primorsko-goranske) u tome ne drže korak. U najtežoj je situaciji Brodsko-posavska županija, koja ni prema kojem faktoru konkurentnosti ne pripada u vodeće županije - na začelju je čak u 12 od 17 faktora.

Županije koje su na začelju prema sva četiri ili tri faktora o kojima ovisi razvoj temeljen na inovacijama trebale bi analizirati razloge za to i intervenirati u svoje razvojne strategije i programe (Zagrebačka, Osječko-baranjska, Varaždinska, Grad Zagreb), jer će gubiti na intenzitetu jačanja konkurentnosti.

Te informacije treba uzimati samo kao ilustraciju, ali kao i u istraživanju regionalne konkurentnosti u EU-u, potvrđena je važnost pojedinih faktora konkurentnosti, osobito obrazovanja i razvijenosti poduzetništva. Uvid u kvalitetu pojedinog faktora daje odličnu podlogu za oblikovanje instrumenata ekonomske, socijalne, obrazovne i istraživačke politike podizanja kvalitete određenih faktora konkurentnosti koji predstavljaju ograničenje za opću razinu konkurentnosti neke sredine, ali i za jakost svih faktora konkurentnosti.

S obzirom na obuhvat (stupovi konkurentnosti) i informacijski sadržaj (horizontalna usporedba sa županijama Hrvatske te usporedba u vremenu, od 2007. godine) RIK je vjerodostojan alat monitoringa promjena razvojnog kapaciteta na razini županija (NUTS 3).

Tablica 6. Županije prema razvojnoj fazi i kvaliteti faktora konkurentnosti - 2013.

*Oznakama +, – i ○ u tablicama je označena kvaliteta pojedinog stupa (podindeksa) konkurentnosti:

Županija	RAZVOJ TEMELJEN NA RESURSIMA					RAZVOJ TEMELJEN NA EFIKASNOSTI			
	Osnovna infrastruktura i javni sektor	Vladavina prava	Lokacijske prednosti	Fizička infrastruktura	Demografija, zdravlje, kultura	Obrazovanje (statistički)	Obrazovanje (perceptivni)	Poslovna infrastruktura	Financijsko tržište i lokalna konkurencija
Grad Zagreb	+	○	+	–	+	+	–	○	–
Istarska	+	○	○	+	+	○	+	○	–
Primorsko-goranska	+	+	○	○	+	+	–	–	○
Dubrovačko-neretvanska	○	○	+	○	+	+	+	○	+
Splitsko-dalmatinska	○	○	+	–	+	+	○	○	○
Zadarska	○	○	–	–	+	+	–	○	+
Varaždinska	+	–	–	○	○	○	–	+	–
Koprivničko-križevačka	+	–	○	–	○	○	○	○	–
Sisačko-moslavačka	–	+	+	○	–	–	+	–	+
Šibensko-kninska	–	+	–	+	○	+	+	–	+
Međimurska	+	–	–	–	○	○	○	+	○
Ličko-senjska	–	–	○	+	–	○	+	+	+
Osječko-baranjska	○	○	○	–	○	–	○	–	–
Karlovačka	–	–	–	+	○	○	○	○	+
Zagrebačka	○	+	○	–	+	+	–	+	–
Bjelovarsko-bilogorska	○	+	○	○	–	–	+	+	○
Požeško-slavonska	○	+	+	+	–	–	+	○	+
Krapinsko-zagorska	+	○	–	○	○	○	○	+	○
Vukovarsko-srijemska	–	+	+	+	–	–	+	–	+
Virovitička-podravska	–	–	+	+	–	–	○	+	○
Brodsko-posavska	–	–	–	○	○	–	–	–	–

** broj stupova (podindeksa) konkurentnosti u pojedinoj kategoriji kvalitete (+ prvih sedam, ○ sredina, – zadnjih sedam)

+ županija se nalazi među prvih 7 prema kvaliteti pojedinog stupa konkurentnosti

– županija se nalazi među posljednjih 7 prema kvaliteti pojedinog stupa konkurentnosti

○ županija se nalazi u sredini ranga po kvaliteti pojedinog stupa konkurentnosti

RAZVOJ TEMELJEN NA EFIKASNOSTI				RAZVOJ TEMELJEN NA INOVACIJAMA				Struktura kvalitete faktora konkurentnosti*		
Investicije i poduzetnička dinamika	Ekonomski rezultati-dinamika	Razvijenost poduzetništva	Lokalna uprava	Ekonomski rezultati - razina	Marketing i menadžment	Tehnologija i inovativnost	Klasteri	+	○	-
○	○	+	+	+	-	-	-	7	4	6
+	+	+	○	+	○	○	-	8	7	2
+	+	+	+	+	+	+	○	11	4	2
○	+	○	○	+	○	○	○	6	10	1
-	+	○	+	○	○	-	○	5	9	3
○	+	○	-	+	-	○	-	5	9	3
+	○	+	-	○	-	-	-	4	5	8
○	○	+	-	○	-	-	○	2	9	6
-	○	-	+	-	+	+	+	8	2	7
-	+	○	+	+	+	+	+	11	2	4
+	○	+	○	+	-	-	○	5	7	5
-	+	-	○	○	+	+	+	8	4	5
+	○	○	-	-	○	-	-	1	8	8
○	-	○	○	○	○	○	+	3	10	4
+	-	+	○	-	-	-	-	6	3	8
○	-	○	○	-	+	+	+	6	7	4
-	-	-	+	-	+	+	+	9	2	6
-	-	○	-	○	○	○	○	2	11	4
+	○	-	+	-	+	+	+	10	1	6
○	-	-	-	○	○	○	○	3	7	7
-	-	-	-	-	○	○	○	0	5	12

Prioriteti i preporuke

3

3. Prioriteti i preporuke

Provedena istraživanja regionalne konkurentnosti u 2007., 2010. i 2013. godini omogućavaju i analizu identificiranih prioriteta i preporuka iz ranijih istraživanja čime je dobivena dobra osnovica za identificiranje prioriteta i preporuka koji prate RIK 2013.

3.1. Kontekst za formuliranje prioriteta i preporuka na temelju RIK-a 2013.

Istraživanje regionalne konkurentnosti na razini županija (NUTS 3) u 2013. godini i dalje upozorava na tvrdokornost razlika u konkurentnosti na podnacionalnoj razini, utvrđenih istraživanjima u 2007. i 2010. godini, koje proizlaze iz različite kvalitete faktora poslovnog okruženja i poslovnog sektora. Razlike u razini konkurentnosti, tj. produktivnosti, imaju svoj neposredni izraz u razlikama u razini bruto domaćeg proizvoda i (ne)zaposlenosti, što Hrvatsku čini socijalno i politički vrlo ranjivom.

Osim toga, vidljiva je povezanost razine konkurentnosti i bruto domaćeg proizvoda po stanovniku – konkurentnije (produktivnije) županije su i bogatije. Zbog toga inzistiranje na praćenju konkurentnosti na podnacionalnoj razini ustvari znači inzistiranje na jačanju produktivnosti²⁷ praćenjem kvalitete faktora o kojima ovisi produktivnost. Svi prioriteti i preporuke koje su prozile iz istraživanja u 2007. i 2010. godini upravo su vodili k povećanju kvalitete faktora o kojima ovisi produktivnost odnosno konkurentnost, u želji da se ostvare poboljšanja u svim regijama, ne

u manje razvijenim na račun razvijenijih. U tom kontekstu valja promatrati i sve dosadašnje preporuke, jer razvijanjem do sada nerazvijenih dijelova Hrvatske pridonosi se jačanju unutarnjeg tržišta (za koje su zainteresirane i razvijenije regije), ali istodobno ta područja postaju aktivna u stvaranju dodane vrijednosti čime se jača osnovica za financiranje djelatnosti od javnog značaja (obrazovanje, znanost, zdravstvo...).

Inzistiranje na jačanju regionalne konkurentnosti/produktivnosti ujednodonosi stvaranju bolje platforme za suradnju jer se primjenom principa pametne specijalizacije ostvaruje diferencijacija temeljena na konkurentskim prednostima pojedine sredine.

Činjenica da i treći ciklus istraživanja konkurentnosti na podnacionalnoj razini pokazuje gotovo nepromijenjenu razinu jaza između konkurentnijih/produktivnijih i manje konkurentnih/manje produktivnih županija u Hrvatskoj, upućuje na propitivanje učinkovitosti vladinih politika u brojnim područjima. To se prvenstveno odnosi na politike prema regulatornom okviru (eliminiranje prepreka, transparentnost, jednostavnost), ali i sve politike o kojima ovisi kvaliteta poduzetničkog ekosustava (djelotvornija povezanost poslovnog sektora, znanosti i obrazovanja, stimuliranje razvoja financijskog tržišta, fleksibilnost tržišta rada).

Osim toga, usporedba RIK-a 2013. s rezultatima istraživanja provedenog 2007. godine govori kako jačanje konkurentnosti županija zahtijeva dugoročnu strategiju

regionalnog razvoja, konzistentne politike i programe, pravodobnost i suradnju pri implementaciji te kontinuirano praćenje rezultata. Dugoročnost tih procesa zatvaranja konkurentnog i razvojnog jaza zahtijeva od svih koji u tim procesima sudjeluju razumijevanje važnosti konzistentnosti, pravodobnosti, istodobnosti primjene različitih politika, programa i instrumenata te nužnosti suradnje. U tom kontekstu, istraživanje regionalnog indeksa konkurentnosti služi kao alat za praćenje realizacije ukupne strategije regionalnog razvoja te za aktualiziranje i oblikovanje međusobno dosljednih politika i instrumenata za podizanje konkurentne osposobljenosti županija.

3.2. Prioriteti i preporuke na temelju istraživanja RIK-a 2013. – nove stare preporuke

Cilj je praćenja konkurentnosti Hrvatske na nacionalnoj i podnacionalnoj razini uravnotežiti razvoj i smanjiti razvojni jaz. Zbog toga prioriteti i preporuke koje se odnose na jačanje regionalne (županijske) konkurentnosti valja promatrati u kontekstu mnogih drugih preporuka (u vezi s razvojem poduzetničkog kapaciteta Hrvatske – Global Entrepreneurship Monitor; u vezi s jačanjem nacionalne konkurentnosti – Svjetski gospodarski forum; lakoćom poslovanja – Svjetska banka; korupcijom – Transparency International...).

Preporuke i prioriteti koji su proizašli iz provedenih istraživanja regionalne konkurentnosti u 2007. i 2010. godini

²⁷ Krugman (1994) je otvorio raspravu o smislu utvrđivanja nacionalne konkurentnosti, inzistirajući da je na toj razini bitna produktivnost jer „the world's leading nations are not, to any important degree, in economic competition with each other.“ Zbog toga tvrdi da razmišljanje u kategorijama konkurentnosti dovodi do protekcionizma i loših ekonomskih politika, što se mora izbjeći povezivanjem konkurentnosti s faktorima o kojima ovisi produktivnost. Krugman, P., *Competitiveness: A Dangerous Obsession*, Foreign Affairs, The Council of Foreign Relations, March/April 1994. for the Jobs and Growth Strategy, Committee of the Regions, 2007.

bili su oblikovani s obzirom na aktualno stanje konkurentnosti na podnacionalnoj razini i smjernice Europske unije za ostvarivanje ciljeva regionalne politike: (a) konvergencije, (b) regionalne konkurentnosti i zaposlenosti te (c) europske teritorijalne suradnje.²⁸

Analizom tih prioriteta i preporuka utvrđeno je da se najviše učinilo u realizaciji preporuka o suradnji pri rješavanju razvojnih problema donošenjem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (2009.), osnutkom Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske (2008.),²⁹ osnivanjem županijskih razvojnih agencija kao okosnice suradnje među županijama te izradom Operativnog programa za regionalnu konkurentnost i aktiviranjem komponente Regionalni razvoj u okviru instrumenta IPA. Operativni programi Ministarstva gospodarstva i Ministarstva poduzetništva i obrta podupiru razvoj mreže razvojnih agencija i jačanje poduzetničke infrastrukture (poduzetnički centri, poduzetničke zone...).

Temeljem provedene analize konkurentnosti na razini županija u 2013. godini i analize prioriteta i preporuka iz 2007. i 2010. godine, većina prioriteta i preporuka još uvijek nije realizirana te ih je potrebno samo aktualizirati i početi provoditi:

²⁸ Dokumenti: Working for the Regions: EU Regional Policy 2007–2013, 2008; Regions for Economic Change: Fostering Competitiveness through Innovative Technologies, Products and Healthy Communities, March 2007; European Regions and Cities – Partners for the Jobs and Growth Strategy, Committee of the Regions, 2007.

²⁹ NN 155/08.

³⁰ *Balanced scorecard* jedan je od najraširenijih pristupa praćenju ostvarivanja strateških ciljeva, a primjenjuje se u poslovnom sektoru, vladinim institucijama i neprofitnim organizacijama. Tim pristupom povezuju se aktivnosti s vizijom, ciljevima i strategijama, popravljiva se interna i eksterna komunikacija te prati performansa upravljanog sistema u odnosu na strateške ciljeve.

Prioriteti i preporuke uz RIK 2013.

1. Razviti monitoring alate koji se trebaju temeljiti na trogodišnjem istraživanju regionalnog indeksa konkurentnosti a radi jačanja lokalne osposobljenosti za sudjelovanje u upravljanju razvojem. *Balanced scorecard*³⁰ jest pristup kojim se strateški plan iz pasivnog dokumenta pretvara u akcijski plan tako što se utvrđuje što treba učiniti i kako to mjeriti. Važan je aspekt tog pristupa da se ostvarenje postavljenih ciljeva promatra kroz četiri perspektive (učenje i rast, poslovni proces, zadovoljstvo korisnika i financijski efekti). U kontekstu izgradnje regionalne konkurentnosti upravo su te četiri perspektive iznimno važne jer se bez osposobljavanja lokalne uprave, poduzeća, akademske zajednice i civilnog društva za preuzimanje odgovornosti za kvalitetu života i rasta neće moći ostvariti ciljevi smanjenja regionalne razvojne neravnoteže.

Instrumenti:

- Osigurati ekspertsku pomoć u izradi alata monitoringa (*Balanced scorecard*) za praćenje doprinosa Hrvatske ostvarivanju EU 2020 te i nacionalnih i županijskih razvojnih strategija.
- Osigurati primjenu koncepta European semester za praćenje realizacije preporuka.
- Agenciju za regionalni razvoj i razvojne agencije na razini županija i gradova osposobiti za korištenje izabranih alata monitoringa.

2. Osnažiti liderski kapacitet za izgradnju regionalne konkurentnosti kroz Quadruple Helix koncept suradnje poslovnog sektora, lokalne uprave, akademske zajednice i civilnog društva u rješavanju regionalnih razvojnih problema i jačanju regionalne konkurentnosti

Instrumenti:

- Razviti mehanizme suradnje među županijama kao temelj boljeg korištenja postojećih resursa i jačanja inovacijskog kapaciteta – npr. Forum regionalnog razvoja kao mehanizam konzultacija sa zainteresiranim skupinama radi rješavanja razvojnih problema lokalne sredine.
- Odrediti regionalne lokacije za različite vladine agencije ili dijelove vladinih agencija.

3. Osnažiti operativne kapacitete za korištenje financijskih instrumenta EU-a koji potiču regionalni razvoj. Hrvatska može koristiti strukturne fondove EU-a (European Fund for Regional Development i European Social Fund), ali s obzirom na svoju nerazvijenost – obje NUTS 2 administrativne regije su ispod 90 % razvijenosti Europske unije (Jadranska Hrvatska 60,42 %, Kontinentalna Hrvatska 62,87 %), Hrvatska može koristiti i Kohezijski fond. Dosadašnja nedovoljna iskorištenost mogućnosti zbog nedovoljnog broja kvalitetnih projekata i nedostatnog tehničkog kapaciteta upravljanja procesima pristupa tim financijskim sredstvima upozorava na potrebu žurnog jačanja operativnih kapaciteta na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Instrumenti:

- Intenzivirati upoznavanje s mogućnostima financiranja kroz fondove EU-a (poslovne asocijacije, poduzetnička potporna infrastruktura, lokalna samouprava).
- Intenzivirati *training* programe za pomoć pri izradi projekata i pripremi tehničke dokumentacije radi jačanja institucionalne osposobljenosti i praktičnog iskustva u upravljanju ulaganjima.

4. Analizirati učinkovitost teritorijalne podjele Hrvatske te težiti optimiranju ustrojstva Hrvatske tako da se ostvari upravljački i financijski kapacitet za suradnju na svim razinama organiziranosti i sa svim odgovornim sudionicima procesa regionalnog razvoja. Provedeno istraživanje regionalne konkurentnosti u 2013. godini potvrdilo je pouzdanost procjena o razvojnom kapacitetu pojedinih županija, odnosno o razlozima zašto je malo županija uspjelo podići razinu razvijenosti u razdoblju od 2007. godine, kada se regionalna konkurentnost prvi put mjerila.

Instrumenti:

- Izrada analize učinkovitosti teritorijalne podjele Hrvatske s obzirom na financijski, liderski i profesionalni kapacitet upravljanja razvojem – na županijskoj (NUTS 3 razini).
- Izrada koncepta teritorijalnog ustrojstva Hrvatske koji će se temeljiti na kriterijima razvojne održivosti.

Prioriteti i preporuke uz RIK 2013.

5. Intenzivirati metodu otvorene koordinacije na razini ministarstva radi jačanja konzistentnosti vladinih politika u otklanjanju razvojnog jaza između i županija (NUTS 3).

Instrumenti:

- Organizirati međusektorski okrugli stol na ministarskoj razini o regionalnom razvoju Hrvatske.
- Uspostaviti *task force* s mandatom otvorene koordinacije u predlaganju politika i programa radi ujednačavanja regionalnog razvoja.

6. Razviti regije znanja. Regije (interesno povezivanje županija) trebaju u žarište aktivnosti staviti znanje i njime pomno upravljati. Znanje pretočeno u dodanu vrijednost proizvoda i usluga treba postati temeljem održivog konkurentskog napretka županija obuhvaćenih određenom regijom.

Instrumenti:

- Jačati liderski kapacitet na regionalnoj i županijskoj razini za upravljanje razvojem konkurentnosti regija.
- Jačati međužupanijsku suradnju u osiguranju obrazovnih programa (od sekundarne do terciarne razine) potrebnih za razvoj lokalne sredine.
- Pokrenuti centre za inovacije u regijama kako bi inovativne ideje brže došle na tržište.

7. Koristiti financijske i nefinancijske instrumente za restrukturiranje gospodarske strukture u regijama i županijama. Da bi se promijenila gospodarska struktura u županijama i regijama, ključno je da privatni sektor ima odgovarajuće tržišne poticaje.

Instrumenti:

- Ohrabrivati razvoj novih industrija i klasterizaciju u regijama i županijama.
- Poticati inovativne aktivnosti na dodavanju vrijednosti u tradicionalnim djelatnostima (proizvodnja hrane, prerađivačka industrija, metalna industrija, tekstilna industrija i drugo).

8. Jačati poduzetnički kapacitet regija i županija. Poduzetništvo i inovativna poduzeća trebaju postati prvorazredni akteri gospodarskog rasta, osobito povećanjem konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i njihovim uključivanjem na međunarodna tržišta.

Instrumenti:

- Podržati programe koji pridonose integriranju malih i srednjih poduzeća u gospodarske tokove Europske unije (certificiranje kvalitete, razvoj apsorpcijskog kapaciteta za inoviranje...).
- Podržati razvoj financijskih instrumenata fokusiranih na mala inovativna poduzeća (npr. razvoj asocijacije poslovnih anđela).

9. Jačati investiranje u regije i županije. Podizanje razine ulaganja općenito, a posebno izravnih stranih ulaganja, treba poduprijeti osnivanjem fondova rizičnog kapitala i modelima javno-privatnog partnerstva.

Instrumenti:

- Osnažiti lokalne jedinice za privatno-javno partnerstvo.
- Promovirati ulaganja u regionalne industrije u zemlji i na međunarodnoj razini.
- Jačati izvozne kapacitete poduzeća u svim regijama.

10. Jačati regionalne infrastrukturne kapacitete. Veća dostupnost i veća kvaliteta infrastrukture koja utječe na kvalitetu i raznovrsnost poslova, na privlačnost lokacije za poslovanje i investicije, ključni su parametri za konkurentsko napredovanje županija i njihovu osposobljenost za globalnu suradnju.

Instrumenti:

- Osigurati potpunu pokrivenost Hrvatske širokopojsnom internetskom mrežom. Pobojšati ICT povezanost među županijama.
- Osigurati bolju zračnu povezanost istočne i južne Hrvatske.
- Podići kvalitetu fizičke infrastrukture.

11. Podići kvalitetu života u županijama. Kvaliteta života građana treba proizlaziti iz više kvalitete i dostupnosti obrazovnih institucija i zdravstvenih usluga, uvjeta i načina stanovanja, mogućnosti za odmor i rekreaciju.

Instrumenti:

- Politiku policentričnog razvoja Hrvatske uvijek vezati i za politike kojima se osigurava viša kvaliteta života (dostupnost obrazovnih programa, zdravstvenih usluga, usluga za njegu starijih osoba...).
- Osigurati uvjete za stanovanje, atraktivne i dostupne mladim ljudima svih zanimanja, posebice zanimanja koja su u pojedinim županijama/regijama deficitarna.
- Prepoznati i podržavati razvoj kulturnog identiteta grupa županija unutar regija.

Profili konkurentnosti županija Hrvatske

4

4. Profili konkurentnosti županija Hrvatske

Indeks konkurentnosti županija u 2013. godini omogućava višeslojne usporedbe: (a) horizontalne, unutar 2013. godine – usporedba županija prema indeksu konkurentnosti i usporedbe razlika u podindeksima konkurentnosti (statističkom i perceptivnom) za svaku županiju i između županija, (b) vertikalne – u vremenu: 2007., 2010. i 2013. godina – promjene u rangu županija prema indeksu konkurentnosti i promjene u podindeksima konkurentnosti (statističkom i perceptivnom).

Horizontalna usporedba županija iznova upućuje na značajne razlike u rangu županija prema podindeksima konkurentnosti (statističkom i perceptivnom). Županije koje su bolje pozicionirane s obzirom na statistički podindeks konkurentnosti („čvrsti“ pokazatelji) češće imaju niži rang prema perceptivnom podindeksu konkurentnosti: Primorsko-goranska županija ima 3. rang konkurentnosti prema „čvrstim“ pokazateljima, ali je prema perceptivnom podindeksu tek 15. Ili, Istarska županija je na 2. mjestu po podindeksu „čvrstih“ pokazatelja, a na 11. mjestu po perceptivnom podindeksu konkurentnosti. Ima međutim i županija koje su slabije rangirane s obzirom na podindeks konkurentnosti prema „čvrstim“ pokazateljima, ali je percepcija o razini konkurentnosti značajnije optimističnija (npr. Brodsko-posavska županija: 21. mjesto prema statističkom podindeksu konkurentnosti naspram 6. mjesto prema perceptivnom podindeksu konkurentnosti; Osječko-baranjska županija: 16. mjesto prema statističkom podindeksu konkurentnosti naspram 4. mjesta prema perceptivnom podindeksu konkurentnosti; Koprivničko-križevačka: 10. mjesto po statističkom podindeksu konkurentnosti naspram 2. mjesta prema perceptivnom podindeksu konkurentnosti; Varaždinska županija; 7. mjesto prema statističkom podindeksu

Rang konkurentnosti županija, 2013.

Županije	Rang konkurentnosti	Statistički rang	Anketni (perceptivni) rang
Grad Zagreb	1	1	5
Varaždinska županija	2	7	1
Istarska županija	3	2	11
Međimurska županija	4	4	8
Primorsko-goranska županija	5	3	15
Zadarska županija	6	9	3
Zagrebačka	7	6	7
Koprivničko-križevačka županija	8	10	2
Splitsko-dalmatinska županija	9	8	10
Dubrovačko-neretvanska županija	10	5	12
Osječko-baranjska županija	11	16	4
Krapinsko-zagorska županija	12	13	9
Karlovačka županija	13	11	13
Šibensko-kninska županija	14	12	17
Bjelovarsko-bilogorska županija	15	15	16
Brodsko-posavska županija	16	21	6
Ličko-senjska županija	17	14	20
Virovitičko-podravska županija	18	18	14
Sisačko-moslavačka županija	19	17	19
Vukovarsko-srijemska županija	20	19	18
Požeško-slavonska županija	21	20	21

konkurentnosti naspram 1. mjesta prema perceptivnom podindeksu konkurentnosti). Ta asimetričnost u rangu prema „čvrstim“ pokazateljima konkurentnosti i percepcije o konkurentnosti upućuje na razlike u kritičnosti, što otvara pitanje komunikacijskih strategija koje pojedine županije imaju (ili nemaju) u stvaranju atmosfere razumijevanja o čemu ovisi konkurentnost i o tome kako izgraditi potrebnu energiju za jačanje konkurentnosti. Županije koje su na začelju (Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska i Sisačko-moslavačka) nemaju dvojbe o svojoj konkurentnoj pozicioniranosti.

Istraživanje provedeno u 2013. godini potvrdilo je da postoji nekoliko slabo razvijenih faktora konkurentnosti prisutnih u cijeloj Hrvatskoj, koji utječu na razinu konkurentnosti gotovo svake županije: anketirani stručnjaci dali su najniže ocjene

za razvijenost financijskog tržišta (3,49), klastere (3,73) i lokalnu upravu (3,76) – na skali od 1 (najlošije) do 7 (najbolje). Istovremeno, i dalje postoje znatne razlike u konkurentnosti među županijama, što znači da drugi faktori konkurentnosti diferenciraju županije. To upozorava na to da pored općeg indeksa konkurentnosti treba kontinuirano pratiti kvalitetu faktora o kojima konkurentnost ovisi na županijskoj razini, jer samo se tako dobiva argumentirana podloga za oblikovanje raznih intervencija od lokalne do nacionalne razine.

Vertikalna usporedba županija pokazuje stabilnost u grupi najboljih i u grupi najslabijih te određene tendencije u usporedbi s rezultatima istraživanja regionalne konkurentnosti u 2007. i 2010. godini. Osječko-baranjska, Krapinsko-zagorska i Zadarska županija pokazuju pozitivne pomake u jačanju

svoje konkretnosti (pomak od 3 mjesta). Pogoršanje konkurentnosti bilježe Bjelovarsko-bilogorska i Sisačko-moslavačka županija (pomak od 4, odnosno 3 mjesta). Ostale županije uglavnom se „vrte“ unutar slične razine ranga u razdoblju 2007. - 2013. godine.

Detalniji uvid u indikatore konkurentnosti po županijama nalazi se u nastavku, usporedbom 2010. i 2013. godine. Usporedba s 2007. godinom moguća je korištenjem publikacije Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2007. (www.konkurentnost.hr).

ŽUPANIJE U HRVATSKOJ

Grad Zagreb

Zagrebačka županija

Krapinsko-zagorska županija

Varaždinska županija

Koprivničko-križevačka županija

Međimurska županija

Bjelovarsko-bilogorska županija

Virovitičko-podravska županija

Požeško-slavonska županija

Brodsko-posavska županija

Osječko-baranjska županija

Vukovarsko-srijemska županija

Karlovačka županija

Sisačko-moslavačka županija

Primorsko-goranska županija

Ličko-senjska županija

Zadarska županija

Šibensko-kninska županija

Splitsko-dalmatinska županija

Istarska županija

Dubrovačko-neretvanska županija

HR041 GRAD ZAGREB

Površina (km ²)	2012.	641
Broj stanovnika	2012.	793.057
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	8,7
BDP (mil kn)	2010.	107.700

Rang konkurentnosti	1
Rang kvalitete okruženja	2
Rang kvalitete poslovnog sektora	3

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Grad Zagreb		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	2	1	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	1	1	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	3	4	-1
ANKETNI	R	7	5	2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	9	6	3
<i>Poslovni sektor</i>	R	7	3	4
FINALNI	R	2	1	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	2	2	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	4	3	1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Grad Zagreb	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	1	1	8
Obrazovanje	1	5	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	4	3	9
Poslovna infrastruktura	11	14	12
Investicije i poduzetnička dinamika	15	8	10
Razvijenost poduzetništva	2	4	9
Ekonomski rezultati – razina	2	4	9
Ekonomski rezultati – dinamika	18	10	11

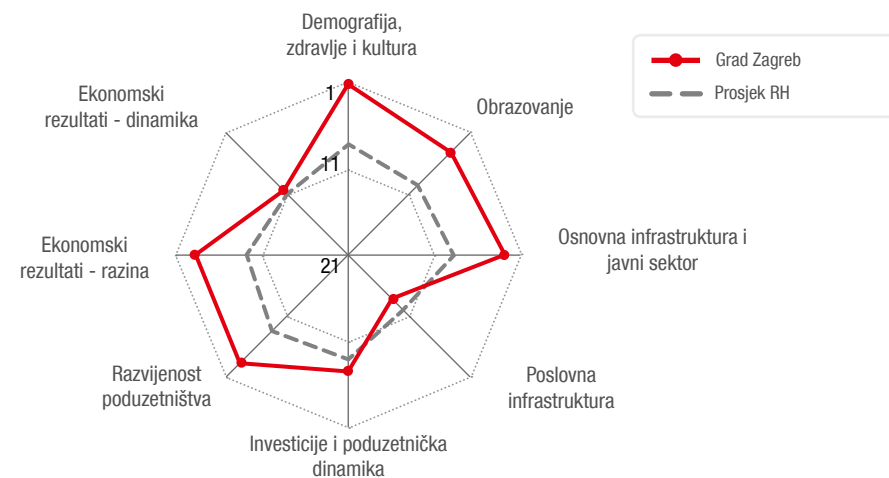
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

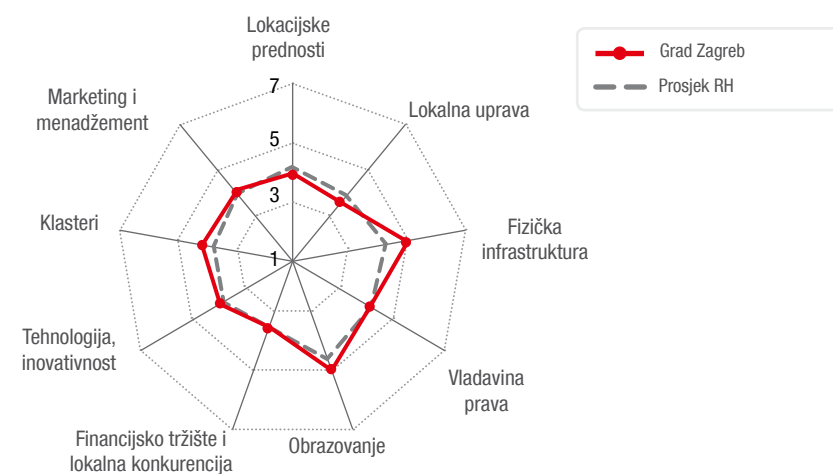
Grad Zagreb	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,36	3,78	3,99
Lokalna uprava	3,28	3,45	3,76
Fizička infrastruktura	4,81	4,92	4,35
Vladavina prava	3,82	4,12	4,19
Obrazovanje	5,28	5,17	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,29	3,55	3,49
Tehnologija, inovativnost	4,02	4,16	3,93
Klasteri	3,90	4,11	3,73
Marketing i management	4,08	4,23	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Grada Zagreba - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Grada Zagreba - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	1	790.298	1	790.017
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	3	56,4	3	56,9
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	5	8,9	3	7,1
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	4	98,5	4	101,6
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	1	491,6	1	516,8
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	2	7,0	5	8,3
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	1	21,5	1	26,8
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	1	85,8	1	90,5
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	1	61,5	1	75,2
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	1	12,7	1	17,9
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	4	19,2	7	12,4
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	1	0,6	1	1,0
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	1	361,0	6	314,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	18	1.889,9	9	632,9
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	21	18,0	21	18,0
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	21	0	21	0
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	21	26,4
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	17	138,0	17	138,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	17	15.225,0	18	12.585,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	1	15,0	1	15,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	10	5,2	6	5,5
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	16	4,9	18	5,1
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	20	2,0	20	2,4
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	21	1,4	21	1,9
Razina troškova rada u županiji	20	2,7	3	3,2
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	19	2,1	20	2,6
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	21	2,3	21	2,7
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	18	3,1	21	3,3
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	20	2,8	19	3,0
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	21	2,7	19	3,2
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	5	4,8	3	5,0
Izgrađenost željezničke mreže	6	4,5	4	4,4
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	12	2,7	11	3,1
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	6	5,1	3	5,3
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	7	5,9	4	5,9
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	12	3,3	12	3,4
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	18	3,0	16	3,3
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	17	3,8	16	3,9
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	16	3,6	16	4,2
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	21	3,1	17	3,7
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	6	5,7	2	5,6
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	4	5,8	2	5,6
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	1	5,7	1	5,4
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	2	5,3	1	5,3
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	3	3,9	2	4,0
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	8	3,0	7	3,2
Dostupnost kredita bez jamstva	9	2,3	10	2,8
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	11	2,3	9	2,5
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	5	5,2	3	5,4
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	11	2,8	13	2,9

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	14	118,1	1	109,1
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	1	182.513,0	1	126.232,8
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	1	56,9	1	80,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	14	5,3	18	3,8
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	17	125,2	20	100,0
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	6	24,9	7	20,8
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	1	21,7	1	21,2
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	5	1,3	7	0,0
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	15	57,5	15	58,0
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	2	286,7	4	207,5
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	1	123,0	1	135,8
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	7	6,8	10	5,3
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	13	50,1	14	44,6
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	1	9.489,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	44,0	17	50,3
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	9	129,9	4	98,9
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	6	103,7	3	99,1
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	7	96,3	18	111,4
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	8	82,3	13	99,1
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	20	106,0	7	97,6

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	4	4,0	6	4,1
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	7	3,9	8	3,9
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	10	3,8	4	4,0
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	11	4,1	7	4,4
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	10	3,6	8	3,8
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	8	3,2	8	3,5
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	5	4,3	3	4,6
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	11	3,9	10	4,3
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	4	4,3	3	4,5
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	6	4,0	4	4,2
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	2	4,8	3	4,6
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	12	4,2	15	4,5
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	9	3,7	3	4,0
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	13	3,4	12	3,7
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	14	4,1	11	4,4

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR042 ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	3.060
Broj stanovnika	2012.	318.235
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	19,7
BDP (mil kn)	2010.	17.195

Rang konkurentnosti	7
Rang kvalitete okruženja	4
Rang kvalitete poslovnog sektora	5

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Zagrebačka županija		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	7	6	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	4	3	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	9	9	0
ANKETNI	R	5	7	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	5	7	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	3	2	1
FINALNI	R	5	7	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	3	4	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	6	5	1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Zagrebačka	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	6	5	8
Obrazovanje	6	7	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	12	11	9
Poslovna infrastruktura	2	2	12
Investicije i poduzetnička dinamika	10	6	10
Razvijenost poduzetništva	3	5	9
Ekonomski rezultati - razina	16	12	9
Ekonomski rezultati - dinamika	16	21	11

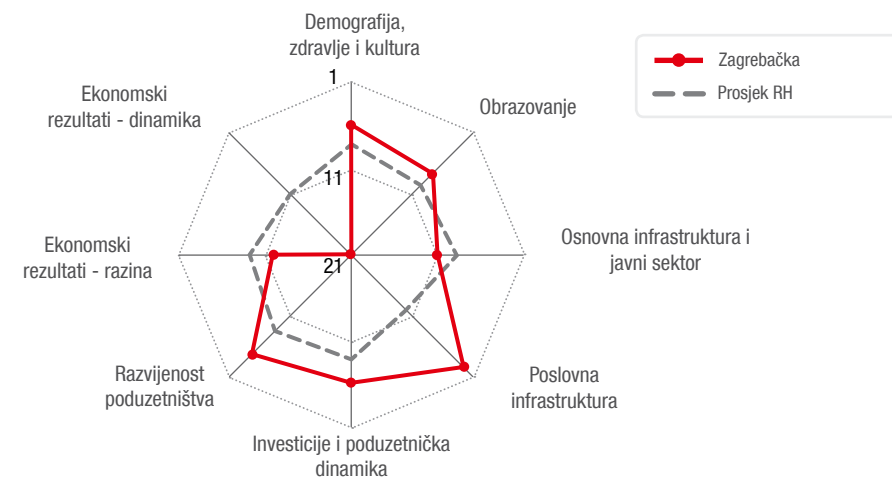
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

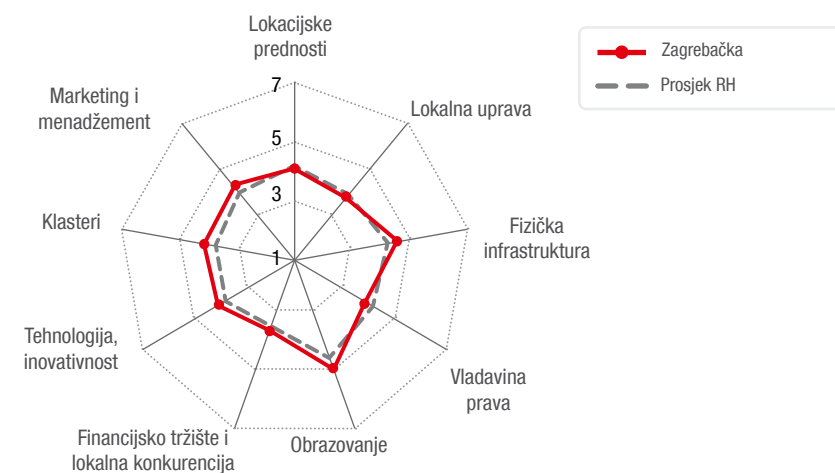
Zagrebačka	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,52	3,88	3,99
Lokalna uprava	3,61	3,72	3,76
Fizička infrastruktura	4,82	4,67	4,35
Vladavina prava	3,91	3,99	4,19
Obrazovanje	5,30	4,94	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,54	3,57	3,49
Tehnologija, inovativnost	4,24	4,18	3,93
Klasteri	4,28	4,18	3,73
Marketing i management	4,34	4,24	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Zagrebačke županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Zagrebačke županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	3	328.123	3	317.606
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	4	56,0	4	56,1
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	4	16,0	2	7,8
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	6	95,8	6	95,4
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	21	87,5	21	91,6
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	11	4,0	10	6,2
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	11	6,8	8	9,5
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	6	55,4	5	61,1
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	10	39,9	12	50,6
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	8	7,5	9	12,2
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	5	15,7	4	25,4
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	4	5,9	4	13,2
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	18	213,0	19	236,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	11	643,7	10	640,1
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	8	7,7	15	7,8
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	19	3,4	16	6,9
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	6	15,0
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	13	100,0	13	100,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	14	10.875,0	14	8.790,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	2	25,0	2	25,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	9	5,2	5	5,5
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	19	4,7	19	5,1
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	19	2,6	18	3,1
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	19	2,1	20	2,5
Razina troškova rada u županiji	19	3,0	4	3,1
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	18	2,4	17	2,8
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	19	2,7	19	3,0
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	16	3,4	11	3,8
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	12	3,7	12	3,5
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	11	3,9	10	3,9
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	4	5,1	4	4,8
Izgrađenost željezničke mreže	4	4,5	5	4,0
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	13	2,4	17	2,7
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	5	5,2	5	5,1
Kvaliteta i sigurnost opskrbe električnom energijom	6	5,9	10	5,4
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	14	3,2	13	3,3
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	11	3,5	18	3,3
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	4	4,5	12	4,2
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	15	3,7	19	4,0
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	20	4,9	18	3,6
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	2	6,0	3	5,5
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	3	5,8	4	5,3
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	2	5,5	3	4,9
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	1	5,4	3	4,9
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	4	3,8	3	4,0
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	7	3,0	9	3,2
Dostupnost kredita bez jamstva	5	2,7	13	2,7
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	5	2,8	8	2,6
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	7	4,9	5	5,0
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	6	3,4	3	3,4

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	12	119,2	2	108,1
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	9	5.522,8	7	18.094,6
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	11	33,9	17	16,1
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	18	4,5	21	3,4
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	14	127,8	12	103,5
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	10	20,1	10	17,4
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	9	11,1	8	11,1
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	3	1,8	11	-0,4
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	2	84,1	2	76,8
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	3	206,6	5	183,9
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	14	54,0	15	52,2
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	2	6,5	3	5,5
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	7	45,5	8	39,1
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	10	7.054,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	41,2	17	23,8
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	11	128,3	10	91,1
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	11	101,2	5	98,5
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	19	104,6	19	114,1
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	17	71,2	19	92,0
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	10	107,6	18	94,8

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	10	3,7	7	4,1
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	6	4,2	5	4,1
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	4	3,9	5	3,9
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	6	4,4	5	4,5
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	2	4,6	2	4,2
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	3	4,1	7	3,6
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	4	4,3	5	4,5
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	5	4,2	4	4,6
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	1	4,8	1	4,6
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	4	4,3	3	4,2
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	1	4,9	2	4,6
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	9	4,4	9	4,6
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	3	4,1	7	3,8
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	12	3,4	13	3,6
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	12	4,4	8	4,5

HR043 KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	1.229
Broj stanovnika	2012.	131.734
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	19,8
BDP (mil kn)	2010.	6.018

Rang konkurentnosti	12
Rang kvalitete okruženja	12
Rang kvalitete poslovnog sektora	12

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Krapinsko-zagorska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	11	13	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	10	11	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	12	18	-6
ANKETNI	R	8	9	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	10	10	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	8	11	-3
FINALNI	R	11	12	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	13	12	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	10	12	-2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Krapinsko-zagorska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	14	14	8
Obrazovanje	13	12	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	10	7	9
Poslovna infrastruktura	1	3	12
Investicije i poduzetnička dinamika	17	19	10
Razvijenost poduzetništva	7	8	9
Ekonomski rezultati – razina	14	15	9
Ekonomski rezultati – dinamika	10	19	11

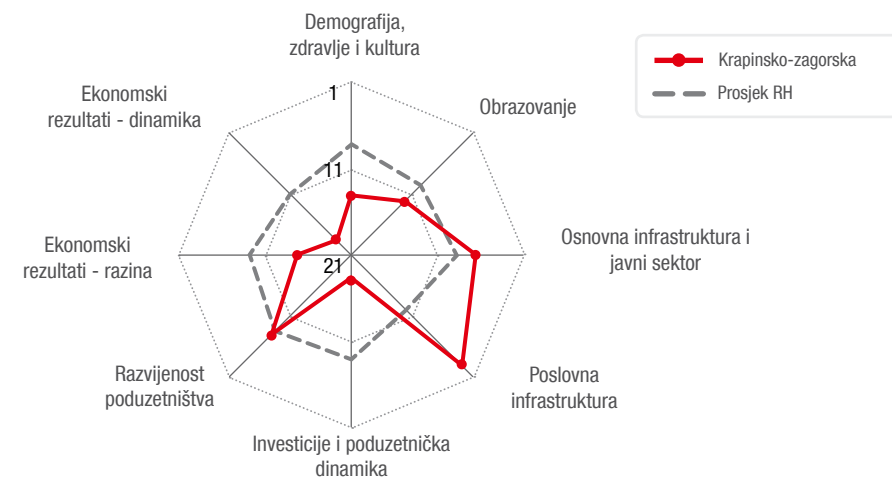
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

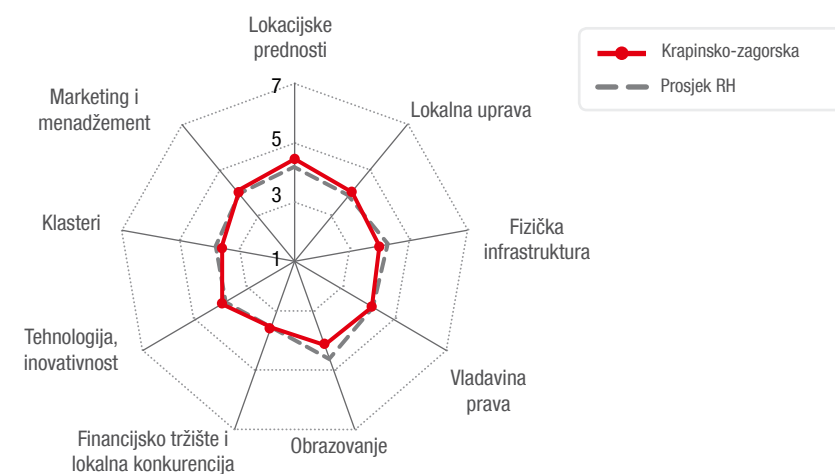
Krapinsko-zagorska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	4,24	4,34	3,99
Lokalna uprava	4,00	3,99	3,76
Fizička infrastruktura	3,91	4,14	4,35
Vladavina prava	4,26	4,21	4,19
Obrazovanje	3,85	3,91	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,12	3,35	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,93	3,94	3,93
Klasteri	3,51	3,48	3,73
Marketing i management	4,22	4,19	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Krapinsko-zagorske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Krapinsko-zagorske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	12	136.357	12	132.892
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	8	54,7	6	55,1
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	9	0,3	8	-2,6
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	18	63,7	18	64,0
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	13	218,2	9	258,9
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	20	3,3	16	5,4
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	21	4,6	20	6,2
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	10	45,7	15	45,2
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	18	35,4	18	45,6
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	11	7,0	11	11,4
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	10	5,0	16	0,9
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	13	15,8	12	27,5
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	15	257,0	14	251,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	8	433,4	4	264,2
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	2	1,8	1	1,8
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	6	8,7	7	12,9
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	7	15,3
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	1	30,0	1	30,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	11	8.700,0	13	8.310,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	7	78,0	7	78,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	3	6,2	3	5,7
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	3	6,4	3	6,3
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	16	3,7	12	4,0
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	14	3,3	11	3,6
Razina troškova rada u županiji	8	3,7	13	3,9
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	15	2,7	11	3,1
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	1	4,0	1	3,8
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	7	4,0	1	4,1
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	2	4,2	4	4,0
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	4	4,1	4	4,1
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	19	3,0	19	3,2
Izgrađenost željezničke mreže	19	1,7	18	2,1
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	14	2,2	12	3,0
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	4	5,2	4	5,1
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	17	4,2	16	4,9
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	18	2,8	16	3,2
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	3	4,6	6	4,0
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	7	4,5	10	4,3
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	10	4,1	12	4,5
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	5	4,9	3	4,5
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	9	5,3	11	5,1
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	13	4,7	15	4,7
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	14	3,0	15	3,0
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	15	3,0	13	3,4
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	10	3,4	12	3,4
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	17	2,6	16	2,8
Dostupnost kredita bez jamstva	19	1,9	18	2,4
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	17	1,9	16	2,2
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	4	5,4	6	4,9
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	13	2,7	8	3,2

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	8	119,6	16	100,9
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	8	25.306,2	16	10.849,1
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	18	25,8	10	24,3
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	17	4,8	2	12,4
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	4	142,9	15	103,0
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	9	21,4	9	19,2
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	8	11,6	9	11,1
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	8	0,7	14	-1,9
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	10	71,7	10	67,9
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	7	171,2	7	170,2
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	16	52,4	17	44,4
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	2	7,0	3	6,2
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	6	45,3	12	42,2
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	17	6.511,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	39,8	17	25,4
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	5	133,5	19	83,6
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	7	103,0	13	95,6
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	20	109,4	21	120,2
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	7	83,8	3	123,3
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	16	107,0	13	96,2

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	21	2,8	20	3,4
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	17	3,2	16	3,5
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	6	3,8	9	3,8
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	1	5,0	2	4,8
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	11	3,3	11	3,6
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	1	4,3	4	4,0
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	2	5,2	2	4,7
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	2	5,1	2	4,7
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	16	2,8	17	3,2
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	19	2,3	19	2,7
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	4	4,7	6	4,3
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	5	4,8	4	4,8
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	21	2,8	20	3,2
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	6	4,1	6	3,9
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	13	4,1	15	4,3

HR044 VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	1.262
Broj stanovnika	2012.	175.150
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	14,6
BDP (mil kn)	2010.	10.759

Rang konkurentnosti	2
Rang kvalitete okruženja	1
Rang kvalitete poslovnog sektora	2

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Varaždinska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	6	7	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	5	7	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	7	6	1
ANKETNI	R	1	1	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	1	1	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	1	1	0
FINALNI	R	1	2	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	1	1	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	1	2	-1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Varaždinska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	9	9	8
Obrazovanje	8	9	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	2	2	9
Poslovna infrastruktura	5	6	12
Investicije i poduzetnička dinamika	3	3	10
Razvijenost poduzetništva	6	6	9
Ekonomski rezultati - razina	4	11	9
Ekonomski rezultati - dinamika	14	14	11

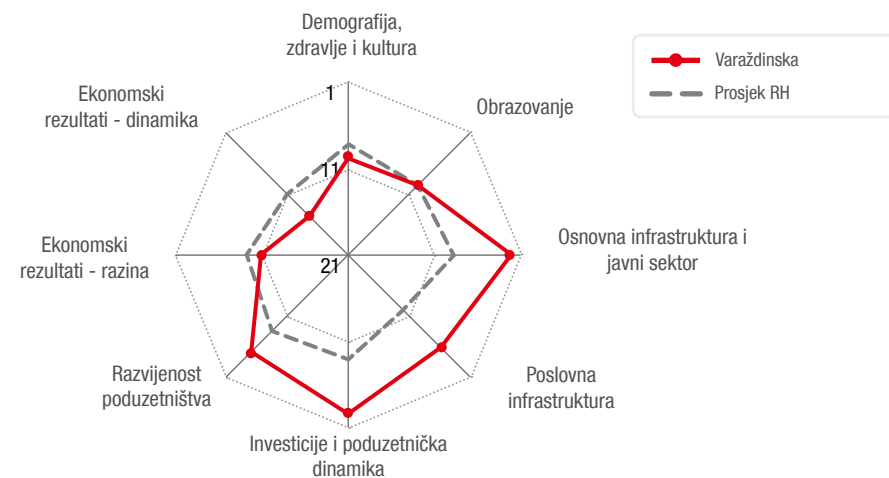
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

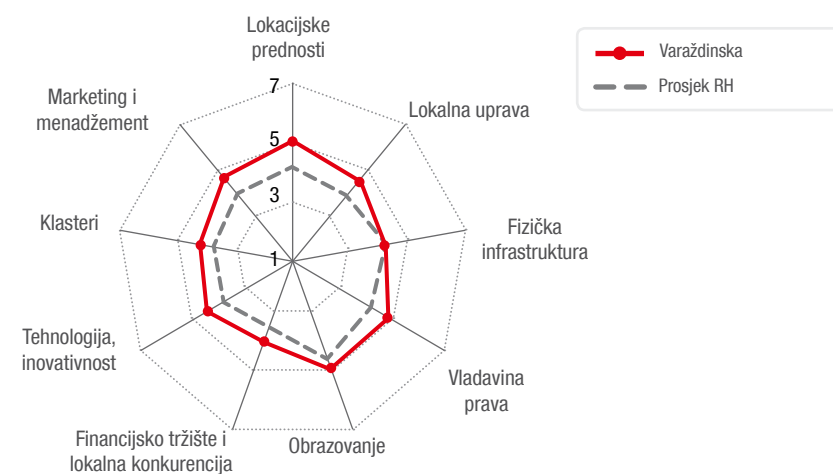
Varaždinska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	5,79	5,13	3,99
Lokalna uprava	4,45	4,33	3,76
Fizička infrastruktura	4,16	4,24	4,35
Vladavina prava	5,23	4,85	4,19
Obrazovanje	5,42	5,03	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	4,08	3,98	3,49
Tehnologija, inovativnost	4,81	4,57	3,93
Klasteri	4,27	4,13	3,73
Marketing i management	4,64	4,60	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Varaždinske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Varaždinske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	8	180.252	8	175.951
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	6	55,0	5	55,7
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	10	0,3	6	-0,5
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	11	75,2	10	73,8
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	9	227,3	12	241,0
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	10	4,4	11	5,9
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	10	6,9	11	8,8
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	8	55,1	6	60,8
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	13	37,1	14	47,5
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	12	6,6	12	11,4
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljene otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	16	1,4	5	17,5
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	5	8,6	9	24,0
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	17	247,0	17	238,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	7	398,9	8	625,7
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	15	7,2	15	7,8
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	4	9,9	5	16,6
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	16	18,1
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	8	80,0	8	80,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	4	6.525,0	11	8.122,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	9	95,0	9	95,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	1	6,6	1	6,1
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	2	6,6	5	6,1
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	1	4,9	1	4,8
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	1	5,0	1	4,4
Razina troškova rada u županiji	2	5,4	1	4,8
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	4	3,9	2	3,7
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	4	3,8	3	3,8
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	4	4,0	10	3,8
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	1	5,0	1	4,7
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	1	5,1	1	4,8
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	1	5,9	2	5,4
Izgrađenost željezničke mreže	2	4,9	2	4,4
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	16	1,9	14	2,8
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	16	2,2	18	2,6
Kvaliteta i sigurnost opskrbe električnom energijom	5	6,0	5	5,9
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	2	4,5	2	4,0
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	1	4,8	5	4,2
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	1	5,0	2	4,7
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	3	5,5	2	5,3
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	2	5,3	4	4,5
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	1	6,1	1	6,1
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	1	6,1	1	5,9
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	5	4,6	5	4,1
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	4	4,9	4	4,5
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	1	5,4	1	4,6
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	5	3,3	5	3,4
Dostupnost kredita bez jamstva	4	2,8	4	3,0
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	1	3,8	1	3,4
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	3	5,6	4	5,3
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	1	4,0	2	3,8

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	11	119,22	9	104,89
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	6	25.951,62	10	16.605,56
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	8	36,13	3	34,60
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	8	6,09	8	6,35
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	9	137,84	18	102,71
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	12	18,19	11	16,66
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	6	14,09	5	14,28
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	7	1,19	3	1,80
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	5	81,89	7	75,06
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	17	127,79	12	135,35
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	6	60,32	7	59,81
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	16	8,21	14	5,94
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	5	44,34	9	40,04
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	20	6.131,00
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	41,19	17	33,93
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	12	126,79	12	89,18
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	13	99,03	1	103,64
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	14	102,65	14	107,53
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	19	67,19	10	103,96
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	17	106,89	4	98,35

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	1	4,64	2	4,42
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	1	4,79	1	4,60
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	1	4,75	1	4,57
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	4	4,64	4	4,53
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	1	5,32	1	4,63
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	5	3,75	3	3,99
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	10	4,07	8	4,29
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	7	4,18	5	4,46
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	3	4,71	4	4,40
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	1	5,00	1	4,56
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	3	4,82	1	4,66
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	6	4,64	5	4,79
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	4	4,07	2	4,21
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	1	4,79	1	4,33
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	1	5,82	1	5,15

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR045 KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	1.748
Broj stanovnika	2012.	114.846
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	18,7
BDP (mil kn)	2010.	7.010

Rang konkurentnosti	8
Rang kvalitete okruženja	5
Rang kvalitete poslovnog sektora	7

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

		Koprivničko-križevačka		
Indikator		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	13	10	3
<i>Poslovno okruženje</i>	R	14	10	4
<i>Poslovni sektor</i>	R	14	8	6
ANKETNI	R	4	2	2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	4	2	2
<i>Poslovni sektor</i>	R	4	5	-1
FINALNI	R	12	8	4
<i>Poslovno okruženje</i>	R	9	5	4
<i>Poslovni sektor</i>	R	8	7	1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Koprivničko-križevačka	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	16	13	8
Obrazovanje	16	13	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	5	1	9
Poslovna infrastruktura	16	10	12
Investicije i poduzetnička dinamika	18	10	10
Razvijenost poduzetništva	10	7	9
Ekonomski rezultati - razina	10	9	9
Ekonomski rezultati - dinamika	15	12	11

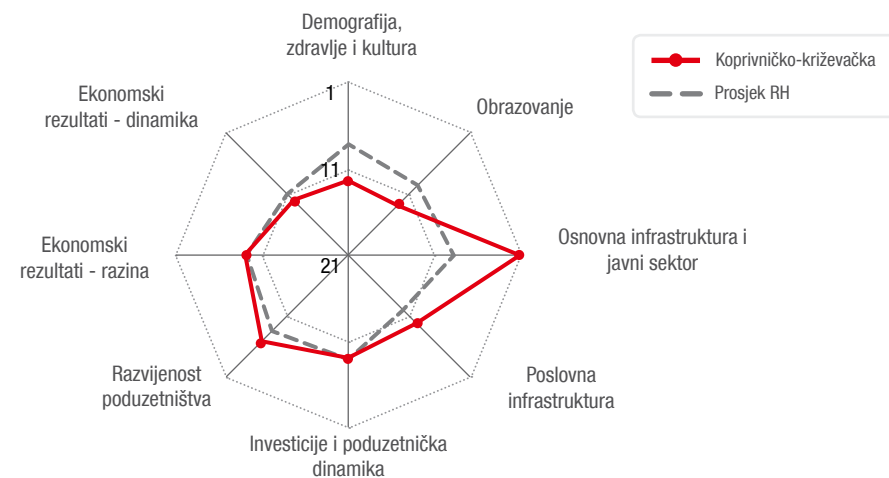
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

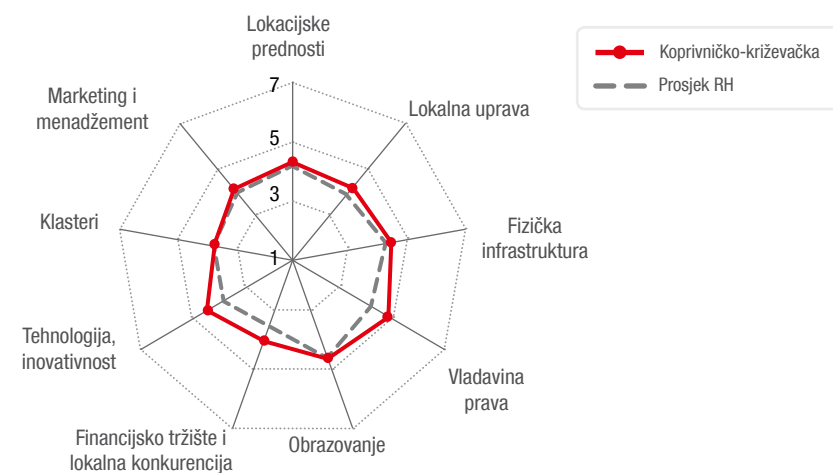
Koprivničko-križevačka	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,96	4,16	3,99
Lokalna uprava	4,09	4,12	3,76
Fizička infrastruktura	4,42	4,53	4,35
Vladavina prava	4,77	4,87	4,19
Obrazovanje	4,21	4,22	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	4,13	4,01	3,49
Tehnologija, inovativnost	4,58	4,38	3,93
Klasteri	3,64	3,67	3,73
Marketing i management	4,59	4,37	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Koprivničko-križevačke županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Koprivničko-križevačke županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	16	119.586	16	115.584
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	10	54,1	11	54,6
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	12	-0,8	9	-2,9
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	14	69,1	14	69,5
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	18	179,8	16	203,3
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	13	3,8	13	5,8
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	15	5,8	13	7,9
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	16	43,1	11	50,9
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	14	36,8	11	50,7
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	13	6,6	13	11,3
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	15	1,8	6	16,1
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	8	10,8	7	23,2
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	4	328,0	2	345,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	12	1032,7	2	174,1
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	3	1,8	2	1,8
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	11	7,5	2	24,4
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	19	20,5
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	8	80,0	8	80,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	5	6.887,5	8	7.312,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	14	125,0	14	125,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	11	4,8	12	4,8
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	12	5,5	8	5,7
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	12	3,9	10	4,1
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	16	3,3	7	3,8
Razina troškova rada u županiji	6	4,1	8	4,2
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	7	3,6	5	3,6
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	6	3,6	4	3,7
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	9	3,8	5	4,1
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	5	4,0	6	4,0
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	7	4,0	6	4,0
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	13	3,7	9	4,1
Izgrađenost željezničke mreže	5	4,5	3	4,4
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	20	1,1	19	1,8
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	9	4,3	8	4,5
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	1	6,5	2	6,3
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	1	4,7	1	4,6
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	2	4,8	1	4,8
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	2	4,8	1	4,8
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	17	3,6	13	4,4
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	3	5,1	1	5,0
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	7	5,5	7	5,4
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	7	5,4	5	5,3
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	15	2,7	16	2,9
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	10	3,8	10	4,0
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	6	3,8	7	3,5
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	1	4,0	1	3,8
Dostupnost kredita bez jamstva	15	2,0	17	2,4
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	4	2,8	4	2,9
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	1	6,2	1	5,6
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	4	3,5	6	3,3

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	20	115,3	17	100,0
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	13	20598,9	14	12742,2
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	9	35,1	2	36,0
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	19	4,4	16	4,1
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	19	123,8	10	103,6
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	21	14,4	17	14,5
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	16	8,8	15	8,4
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	15	-0,7	8	-0,1
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	1	88,0	1	87,2
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	5	188,8	11	146,2
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	5	67,1	9	58,9
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	5	9,7	4	7,1
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	9	47,8	4	37,1
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	12	6920,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	35,8	17	28,3
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	6	133,2	15	86,6
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	14	99,0	12	95,8
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	2	92,1	16	110,6
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	14	75,2	7	111,1
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	19	106,6	14	96,1

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	7	3,8	14	3,9
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	2	4,7	2	4,3
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	2	4,7	2	4,3
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	3	4,9	1	4,9
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	3	4,2	4	4,1
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	21	1,5	19	2,1
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	1	5,6	1	5,2
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	1	5,4	1	5,1
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	6	3,8	9	3,8
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	13	3,2	12	3,4
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	6	4,5	8	4,1
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	10	4,4	3	4,9
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	17	3,4	15	3,5
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	5	4,4	4	4,2
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	3	5,1	9	4,5

HR046 MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	729
Broj stanovnika	2012.	113.561
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	16,4
BDP (mil kn)	2010.	6.774

Rang konkurentnosti	4
Rang kvalitete okruženja	6
Rang kvalitete poslovnog sektora	4

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Međimurska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	3	4	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	7	9	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	2	3	-1
ANKETNI	R	6	8	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	6	8	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	6	6	0
FINALNI	R	4	4	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	6	6	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	2	4	-2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Međimurska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	8	8	8
Obrazovanje	11	14	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	3	3	9
Poslovna infrastruktura	3	4	12
Investicije i poduzetnička dinamika	7	2	10
Razvijenost poduzetništva	5	2	9
Ekonomski rezultati - razina	8	6	9
Ekonomski rezultati - dinamika	5	10	11

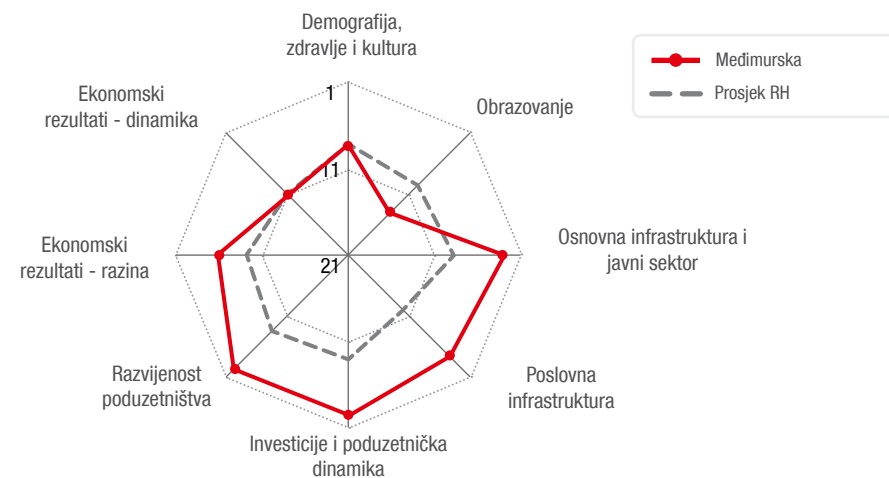
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

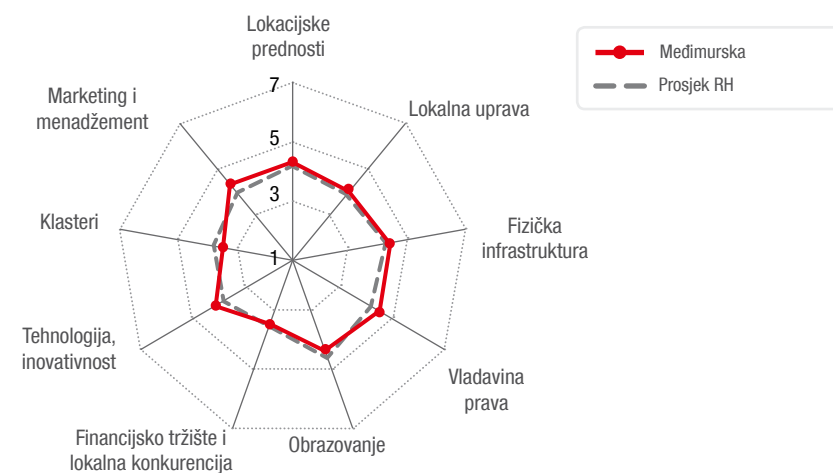
Međimurska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	4,16	4,17	3,99
Lokalna uprava	4,05	3,90	3,76
Fizička infrastruktura	4,33	4,50	4,35
Vladavina prava	4,61	4,48	4,19
Obrazovanje	4,04	4,14	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,43	3,44	3,49
Tehnologija, inovativnost	4,21	4,21	3,93
Klasteri	3,39	3,43	3,73
Marketing i management	4,51	4,45	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Međimurske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Međimurske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	17	117.891	17	113.804
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	5	55,0	8	54,9
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	11	-0,1	11	-3,5
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	3	101,2	3	101,8
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	16	181,5	17	203,0
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	16	3,6	14	5,7
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	19	5,2	14	7,8
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	4	57,2	13	48,0
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	16	36,0	13	48,8
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	14	6,6	14	11,2
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	8	6,0	10	4,8
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	7	10,2	11	25,8
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	21	205,0	21	208,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	5	379,2	13	855,0
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	4	2,4	3	2,4
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	1	20,3	1	34,3
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	15	17,8
Komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	3	34,0	3	34,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	9	7.467,5	12	8.220,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	13	112,0	13	112,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	7	5,5	10	5,2
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	7	5,7	6	5,9
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	8	4,1	14	3,9
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	13	3,4	14	3,5
Razina troškova rada u županiji	7	3,9	10	4,0
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	3	4,0	7	3,4
Nepristranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	8	3,5	6	3,6
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	5	4,0	15	3,6
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	10	3,7	11	3,5
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	6	4,1	13	3,7
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	2	5,5	1	5,6
Izgrađenost željezničke mreže	9	3,4	7	3,5
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	19	1,2	20	1,7
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	12	3,8	11	4,2
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	3	6,4	1	6,3
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	7	3,7	9	3,7
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	16	3,1	20	3,2
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	15	3,9	20	3,8
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	4	5,4	4	5,1
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	9	4,0	9	4,0
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	8	5,4	4	5,5
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	8	5,4	3	5,4
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	16	2,6	17	2,8
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	11	3,7	11	3,5
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	13	3,1	10	3,4
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	6	3,2	8	3,2
Dostupnost kredita bez jamstva	18	1,9	21	2,1
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	18	1,9	20	2,1
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	2	5,8	2	5,5
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	5	3,4	4	3,4

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	15	117,9	11	103,8
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	10	21.891,5	13	14.333,1
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	4	41,5	4	31,8
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	11	5,7	14	4,8
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	15	127,8	9	103,8
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	14	15,7	16	14,6
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	2	18,7	2	18,5
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	4	1,6	2	2,3
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	4	82,2	2	84,0
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	14	141,5	6	170,9
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	13	55,6	12	57,5
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	9	9,1	6	6,6
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	10	48,2	5	37,5
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	21	6.001,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	39,2	17	31,2
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	13	126,3	11	90,9
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	9	101,4	7	97,6
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	12	100,5	12	106,2
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	6	87,8	2	127,6
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	6	108,1	6	97,6

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	2	4,6	1	4,6
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	4	4,4	3	4,2
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	9	3,8	7	3,8
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	7	4,3	10	4,4
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	7	3,9	5	3,9
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	7	3,6	5	3,7
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	7	4,2	9	4,3
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	4	4,7	3	4,6
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	15	3,1	13	3,5
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	10	3,4	14	3,1
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	10	4,0	7	4,2
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	4	4,9	2	5,0
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	7	3,8	4	3,9
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	8	3,7	11	3,7
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	8	4,6	12	4,4

HR047 BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	2.640
Broj stanovnika	2012.	118.083
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	26,8
BDP (mil kn)	2010.	6.053

Rang konkurentnosti	15
Rang kvalitete okruženja	15
Rang kvalitete poslovnog sektora	16

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Bjelovarsko-bilogorska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	15	15	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	15	14	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	17	15	2
ANKETNI	R	15	16	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	14	15	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	16	15	1
FINALNI	R	15	15	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	16	15	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	17	16	1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Bjelovarsko-bilogorska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	15	16	8
Obrazovanje	21	15	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	6	12	9
Poslovna infrastruktura	13	6	12
Investicije i poduzetnička dinamika	11	9	10
Razvijenost poduzetništva	14	11	9
Ekonomski rezultati - razina	18	18	9
Ekonomski rezultati - dinamika	19	16	11

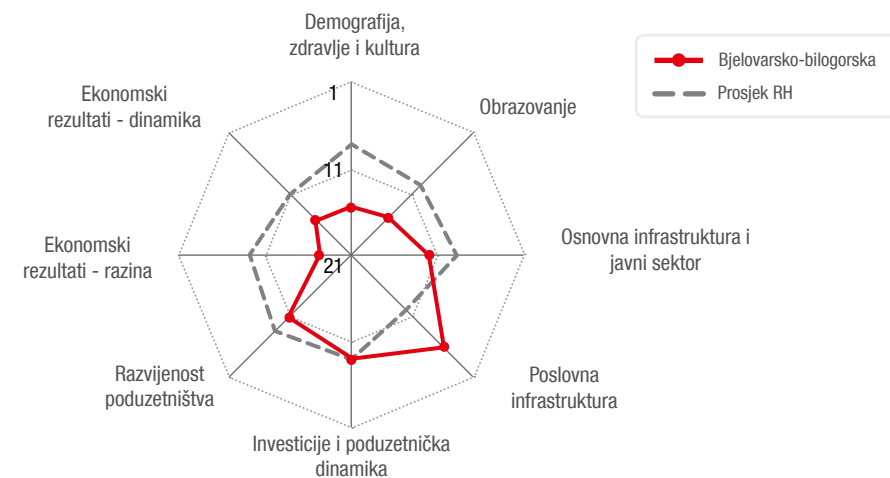
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

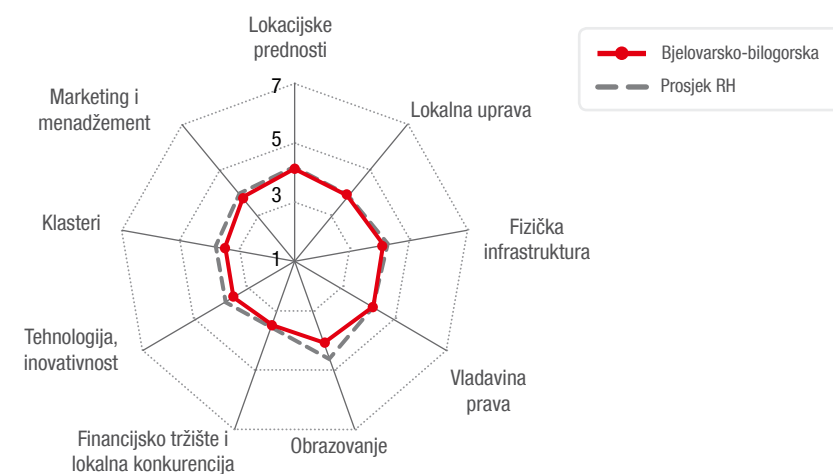
Bjelovarsko-bilogorska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,65	3,90	3,99
Lokalna uprava	3,52	3,75	3,76
Fizička infrastruktura	4,11	4,23	4,35
Vladavina prava	3,70	4,01	4,19
Obrazovanje	3,71	3,80	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,23	3,49	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,23	3,50	3,93
Klasteri	3,31	3,35	3,73
Marketing i management	3,70	3,88	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Bjelovarsko-bilogorske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Bjelovarsko-bilogorske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	15	124.646	15	119.764
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	14	53,4	14	54,0
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	21	-23,3	16	-16,9
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	17	64,2	16	65,0
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	15	186,2	18	201,2
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	19	3,4	19	4,8
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	16	5,7	17	7,1
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	17	41,8	16	43,4
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	15	36,2	15	47,4
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	20	5,7	16	10,8
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	9	5,5	17	0,6
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlp (2009.; 2011.) [%]	15	16,1	17	34,7
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	12	266,0	17	238,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	3	138,0	7	568,2
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	12	6,5	11	6,5
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	7	8,7	9	12,7
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	9	15,6
Komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	6	65,0	6	65,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	10	7.612,5	7	7.252,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	8	94,0	8	94,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	14	4,1	15	4,1
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	17	4,9	16	5,3
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	15	3,7	11	4,1
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	5	3,9	3	4,1
Razina troškova rada u županiji	10	3,6	17	3,9
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	11	3,3	9	3,2
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	17	2,9	13	3,2
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	21	2,9	14	3,7
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	18	3,0	16	3,3
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	17	3,3	14	3,7
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	20	2,8	20	3,2
Izgrađenost željezničke mreže	18	2,2	17	2,1
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	8	3,4	9	3,7
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	7	5,0	7	4,7
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	14	4,8	12	5,3
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	16	3,1	14	3,2
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	21	2,8	17	3,3
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	21	3,3	17	3,9
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	14	3,9	11	4,5
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	15	3,7	19	3,6
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	14	4,7	16	4,9
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	14	4,5	16	4,7
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	11	3,4	13	3,1
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	12	3,1	16	3,3
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	16	2,9	17	3,0
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	19	2,5	12	3,0
Dostupnost kredita bez jamstva	15	2,0	8	2,8
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	14	2,1	13	2,5
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	9	4,8	8	4,6
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	12	2,8	14	2,9

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	10	119,3	12	103,6
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	19	11.469,0	18	9.965,6
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	7	38,2	6	26,8
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	12	5,7	20	3,6
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	16	127,4	7	104,7
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	19	14,8	21	13,3
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	10	11,1	11	10,1
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	11	0,2	13	-1,8
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	9	76,8	3	83,9
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	19	123,5	13	129,5
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	18	49,1	16	49,0
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	8	17,2	11	10,0
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	18	54,6	17	48,6
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	18	6254,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	35,0	17	26,3
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	20	115,9	18	84,3
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	18	97,9	8	97,3
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	13	102,4	3	96,9
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	20	66,5	20	89,6
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	11	107,5	9	96,9

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	15	3,3	13	3,9
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	21	2,6	20	3,1
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	18	3,0	18	3,0
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	7	4,3	8	4,4
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	14	3,0	14	3,3
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	6	3,7	6	3,6
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	9	4,1	15	3,9
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	8	4,1	7	4,4
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	10	3,4	12	3,6
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	16	2,9	15	3,0
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	15	3,5	14	3,6
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	2	5,0	1	5,1
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	19	3,2	19	3,3
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	16	3,1	16	3,2
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	19	3,7	21	3,7

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR048 VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	2.024
Broj stanovnika	2012.	83.820
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	33,4
BDP (mil kn)	2010.	3.699

Rang konkurentnosti	18
Rang kvalitete okruženja	17
Rang kvalitete poslovnog sektora	17

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Virovitičko-podravska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	17	18	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	16	17	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	16	19	-3
ANKETNI	R	17	14	3
<i>Poslovno okruženje</i>	R	18	13	5
<i>Poslovni sektor</i>	R	14	14	0
FINALNI	R	17	18	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	17	17	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	15	17	-2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Virovitičko-podravaska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	18	17	8
Obrazovanje	14	21	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	19	15	9
Poslovna infrastruktura	11	5	12
Investicije i poduzetnička dinamika	13	12	10
Razvijenost poduzetništva	19	18	9
Ekonomski rezultati - razina	17	17	9
Ekonomski rezultati - dinamika	7	16	11

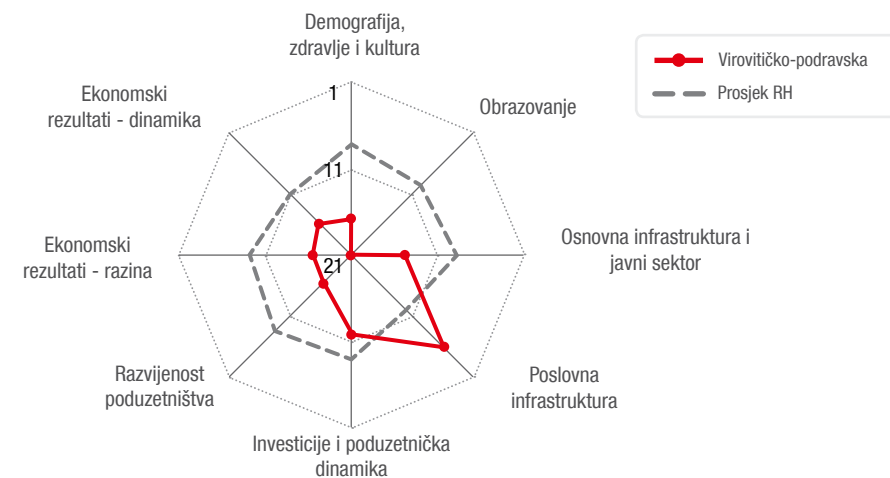
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

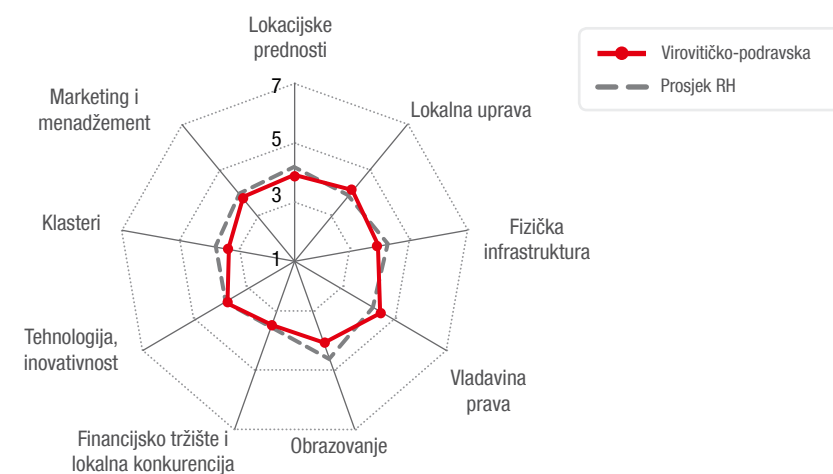
Virovitičko-podravaska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,12	3,70	3,99
Lokalna uprava	3,78	4,15	3,76
Fizička infrastruktura	3,15	3,89	4,35
Vladavina prava	4,31	4,49	4,19
Obrazovanje	3,33	3,87	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	2,90	3,30	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,53	3,84	3,93
Klasteri	3,15	3,36	3,73
Marketing i management	3,78	3,93	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Virovitičko-podravске županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Virovitičko-podravске županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI

	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	19	87.596	19	84.836
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	16	53,0	13	54,2
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	20	-21,2	15	-14,5
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	15	68,1	15	67,2
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	17	180,1	19	187,4
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	21	3,0	21	4,4
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	20	5,2	21	6,0
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	19	33,1	21	25,6
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	20	33,8	20	43,2
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	15	6,5	21	9,5
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	11	3,8	1	52,7
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	20	23,9	21	41,0
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	20	206,0	20	212,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	1	26,3	1	3,6
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	6	3,0	5	3,9
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	3	14,6	4	21,5
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	4	14,8
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	1	30,0	1	30,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	1	6.162,5	2	6.435,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	15	164,0	15	164,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI

	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	21	2,8	20	3,3
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	15	4,9	15	5,3
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	7	4,2	2	4,7
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	7	3,7	6	3,9
Razina troškova rada u županiji	17	3,2	20	3,9
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	9	3,5	3	3,7
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	13	3,0	7	3,6
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	10	3,8	6	4,1
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	8	3,8	2	4,1
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	2	4,5	2	4,5
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	12	3,8	10	4,1
Izgrađenost željezničke mreže	12	3,3	10	3,4
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	17	1,5	16	2,7
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	20	1,2	17	2,7
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	10	5,3	8	5,5
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	15	3,2	15	3,2
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	14	3,3	8	3,8
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	10	4,2	7	4,4
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	7	4,8	5	5,1
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	13	3,8	15	3,8
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	18	4,3	15	4,9
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	16	4,3	11	4,8
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	17	2,3	14	3,1
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	15	3,0	14	3,3
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	20	2,7	13	3,2
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	20	2,5	14	2,9
Dostupnost kredita bez jamstva	15	2,0	15	2,5
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	19	1,7	19	2,1
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	16	4,0	10	4,5
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	13	2,7	15	2,8

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	18	116,5	19	99,2
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	16	14.655,9	19	9.753,9
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	6	39,5	8	24,6
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	7	6,7	13	4,8
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	10	137,7	13	103,2
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	20	14,7	19	13,8
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	21	7,1	21	6,8
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	13	0,0	16	-2,4
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	8	77,0	11	66,0
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	13	145,6	15	118,5
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	17	50,8	19	42,8
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	12	18,0	8	12,0
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	14	50,6	16	47,3
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	19	6.252,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	34,0	17	23,6
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	15	122,2	20	81,4
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	2	109,4	4	98,7
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	9	97,0	15	110,2
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	1	101,0	9	109,0
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	14	107,2	21	91,5

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	8	3,8	4	4,2
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	15	3,3	12	3,6
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	4	3,9	13	3,7
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	14	3,9	13	4,3
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	18	2,7	12	3,5
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	18	2,1	10	3,2
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	13	3,8	14	3,9
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	9	4,0	13	3,9
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	14	3,2	14	3,4
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	9	3,6	9	3,7
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	19	3,2	15	3,6
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	17	3,8	14	4,5
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	6	3,9	12	3,6
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	19	2,8	17	3,2
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	16	4,0	20	3,8

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR049 POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	1.823
Broj stanovnika	2012.	76.651
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	26,3
BDP (mil kn)	2010.	3.574

Rang konkurentnosti	21
Rang kvalitete okruženja	20
Rang kvalitete poslovnog sektora	21

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Požeško-slavonska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	21	20	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	20	16	4
<i>Poslovni sektor</i>	R	21	21	0
ANKETNI	R	21	21	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	21	21	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	17	17	0
FINALNI	R	21	21	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	21	20	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	21	21	0

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Požeško-slavonska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	20	20	8
Obrazovanje	19	15	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	13	9	9
Poslovna infrastruktura	20	11	12
Investicije i poduzetnička dinamika	20	21	10
Razvijenost poduzetništva	20	20	9
Ekonomski rezultati - razina	19	18	9
Ekonomski rezultati - dinamika	8	15	11

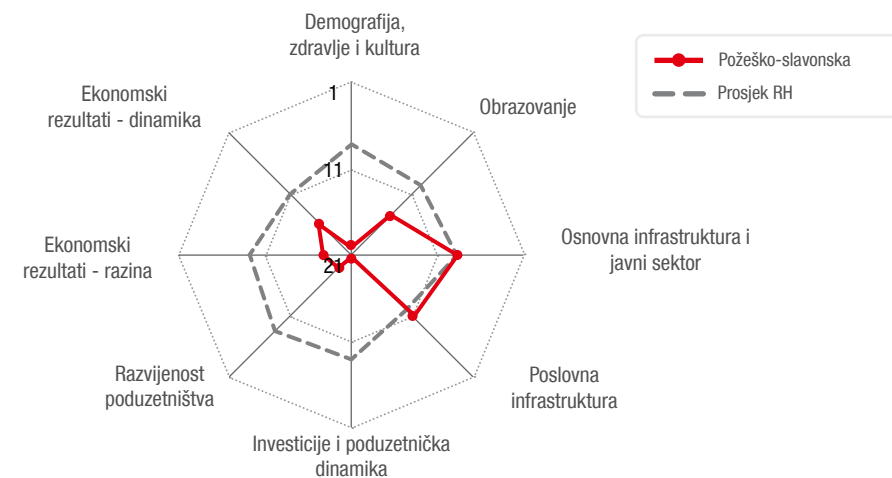
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

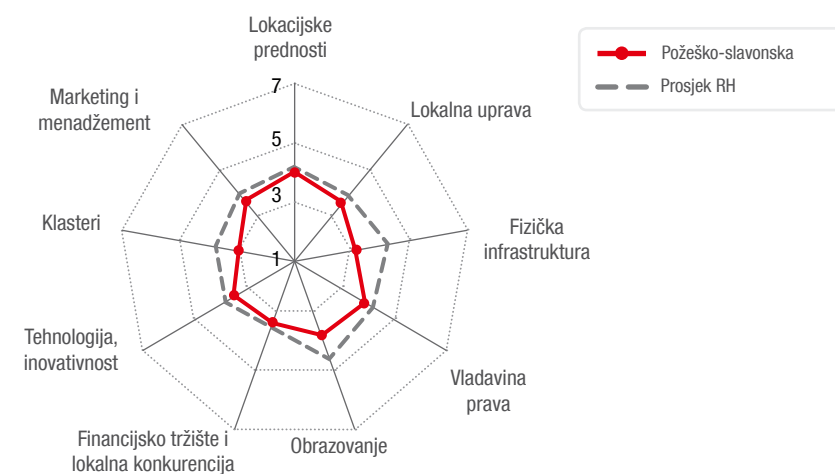
Požeško-slavonska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,79	3,78	3,99
Lokalna uprava	3,13	3,35	3,76
Fizička infrastruktura	2,64	3,13	4,35
Vladavina prava	3,66	3,86	4,19
Obrazovanje	3,36	3,57	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	2,98	3,24	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,36	3,48	3,93
Klasteri	2,89	3,02	3,73
Marketing i management	3,57	3,75	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Požeško-slavonske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Požeško-slavonske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	20	81.891	20	78.034
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	20	51,5	20	51,8
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	15	-7,6	21	-26,1
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	10	77,5	13	70,3
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	3	250,8	6	270,4
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	18	3,5	15	5,7
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	14	5,8	12	8,3
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	18	34,7	18	37,4
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	12	37,7	6	55,4
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	18	6,3	19	10,1
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	12	3,5	9	4,9
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	19	22,8	20	39,9
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	19	207,0	15	248,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	4	260,1	6	498,4
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	10	6,0	7	5,9
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	13	6,0	13	9,1
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	12	16,0
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	5	60,0	5	60,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	2	6.380,0	3	6.465,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	17	181,0	17	181,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	16	4,1	18	3,6
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	9	5,6	10	5,7
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	3	4,7	5	4,4
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	6	3,8	10	3,7
Razina troškova rada u županiji	13	3,4	19	3,8
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	20	2,0	21	2,2
Nepripravnost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	15	3,0	18	3,0
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	20	2,9	20	3,3
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	19	2,8	21	2,8
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	19	2,8	21	3,0
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	21	2,5	21	2,9
Izgrađenost željezničke mreže	20	1,5	20	1,8
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	21	1,0	18	2,3
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	21	1,1	21	1,9
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	12	5,2	13	5,3
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	13	3,2	17	3,1
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	9	3,6	10	3,6
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	13	4,0	14	4,1
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	20	3,2	17	4,2
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	18	3,3	21	3,4
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	13	4,9	13	5,0
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	12	4,7	14	4,7
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	18	2,2	18	2,4
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	20	2,4	20	3,0
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	21	2,5	20	2,8
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	21	2,3	19	2,7
Dostupnost kredita bez jamstva	8	2,4	11	2,7
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	9	2,4	7	2,6
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	8	4,9	11	4,5
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	21	1,9	21	2,2

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	21	114,1	21	93,8
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	20	11.049,5	20	7.904,4
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	3	42,2	9	24,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	13	5,6	12	5,0
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	21	108,3	4	105,7
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	18	14,8	15	15,1
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	18	7,8	18	7,8
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	6	1,2	6	0,0
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	6	81,8	9	71,5
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	21	97,9	17	110,9
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	19	47,7	18	44,1
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	20	12,6	21	8,2
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	4	43,0	10	40,1
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	14	6.575,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	33,8	17	23,0
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	19	116,1	8	91,9
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	19	96,5	21	91,9
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	17	104,2	17	111,0
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	3	99,1	4	121,6
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	12	107,3	20	93,9

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	3	4,0	9	4,0
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	13	3,5	15	3,5
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	19	2,8	19	2,9
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	17	3,7	15	4,1
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	19	2,6	19	2,8
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	13	2,5	15	2,8
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	11	4,1	13	3,9
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	15	3,4	17	3,7
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	17	2,8	18	3,1
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	21	2,2	17	2,8
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	20	2,9	20	3,1
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	19	3,7	12	4,5
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	16	3,5	11	3,6
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	18	2,8	19	3,0
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	6	4,7	14	4,4

HR04A BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	2.030
Broj stanovnika	2012.	157.086
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	32,6
BDP (mil kn)	2010.	6.697

Rang konkurentnosti	16
Rang kvalitete okruženja	14
Rang kvalitete poslovnog sektora	14

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Brodsko-posavska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	19	21	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	18	20	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	19	20	-1
ANKETNI	R	9	6	3
<i>Poslovno okruženje</i>	R	8	4	4
<i>Poslovni sektor</i>	R	11	7	4
FINALNI	R	16	16	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	15	14	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	16	14	2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Brodsko-posavska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	13	12	8
Obrazovanje	20	18	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	21	21	9
Poslovna infrastruktura	14	17	12
Investicije i poduzetnička dinamika	19	18	10
Razvijenost poduzetništva	18	17	9
Ekonomski rezultati - razina	21	21	9
Ekonomski rezultati - dinamika	2	20	11

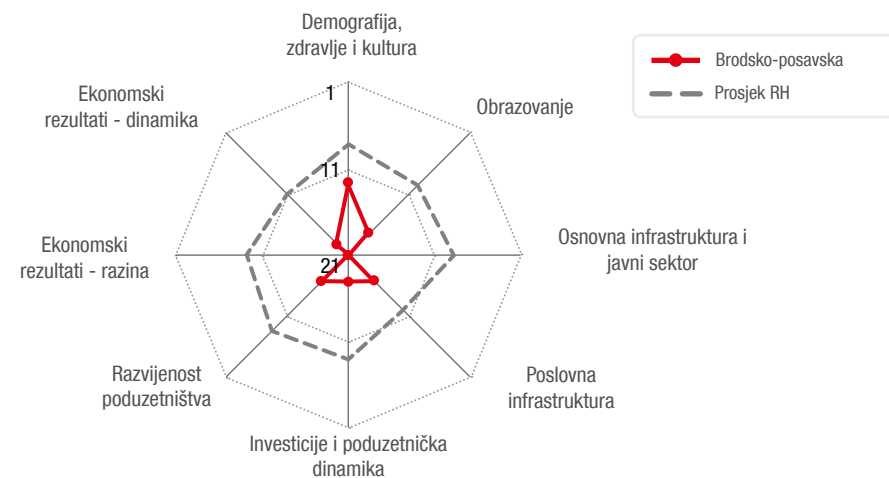
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

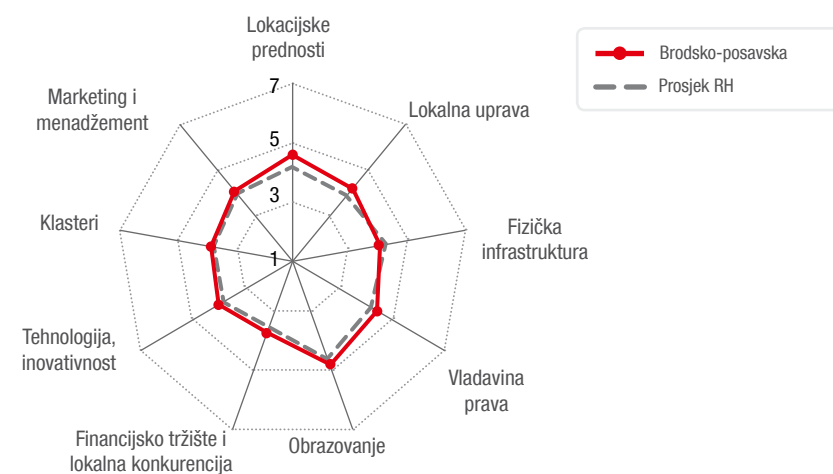
Brodsko-posavska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	4,31	4,48	3,99
Lokalna uprava	3,84	4,08	3,76
Fizička infrastruktura	3,72	4,11	4,35
Vladavina prava	4,27	4,47	4,19
Obrazovanje	4,69	4,59	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,17	3,75	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,80	4,00	3,93
Klasteri	3,36	3,79	3,73
Marketing i management	3,85	4,19	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Brodsko-posavske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Brodsko-posavske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	10	172.681	11	158.575
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	19	52,0	19	51,8
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	16	-7,9	14	-13,3
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	8	85,0	8	78,4
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	10	222,3	7	268,6
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	17	3,5	20	4,7
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	13	6,1	16	7,3
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	21	25,5	20	27,4
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	17	36,0	17	47,0
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	19	5,9	17	10,5
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	13	2,6	19	0,2
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	16	16,3	19	35,6
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	10	281,0	8	289,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	10	510,8	11	691,3
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	13	7,0	12	7,0
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	9	8,6	18	5,1
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	2	12,4
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	4	35,6	4	35,6
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	13	9.787,5	6	7.237,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	18	195,0	18	195,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	5	5,7	7	5,4
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	8	5,7	14	5,5
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	4	4,6	3	4,6
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	10	3,5	5	4,0
Razina troškova rada u županiji	1	5,4	14	5,2
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	6	3,8	4	3,7
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	10	3,4	2	3,8
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	8	3,9	7	4,0
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	9	3,8	3	4,1
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	9	3,9	5	4,1
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	6	4,6	5	4,6
Izgrađenost željezničke mreže	3	4,6	1	4,5
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	11	2,7	8	3,8
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	19	1,3	20	2,3
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	9	5,4	11	5,4
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	6	3,8	3	3,9
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	10	3,6	4	4,2
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	9	4,3	3	4,5
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	9	4,5	8	4,7
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	8	4,3	6	4,2
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	4	5,8	8	5,3
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	6	5,6	8	5,2
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	8	3,9	6	4,1
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	5	4,4	6	4,4
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	7	3,7	5	3,9
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	11	2,8	3	3,7
Dostupnost kredita bez jamstva	14	2,1	3	3,1
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	8	2,4	3	3,2
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	13	4,3	9	4,5
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	18	2,6	9	3,1

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	7	119,9	3	107,7
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	21	9.018,0	21	7.081,9
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	16	27,2	16	18,2
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	20	4,4	6	6,8
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	18	125,1	2	109,2
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	13	17,8	13	15,8
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	17	8,2	17	7,8
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	12	0,1	4	0,3
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	3	83,5	5	78,0
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	16	136,0	9	149,9
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	21	39,2	21	39,0
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	13	15,7	13	10,8
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	17	53,6	19	49,9
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	15	6.553,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	31,4	17	21,6
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	18	116,5	13	88,3
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	4	106,3	18	93,6
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	11	99,4	11	105,5
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	11	77,3	6	113,5
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	2	112,6	19	94,8

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	12	3,6	12	3,9
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	12	3,5	7	4,1
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	11	3,7	6	3,8
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	9	4,3	12	4,3
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	9	3,7	7	3,9
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	16	2,3	11	3,2
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	12	3,9	7	4,3
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	14	3,8	12	3,9
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	8	3,6	7	3,9
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	8	3,8	5	4,1
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	12	3,7	12	4,0
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	11	4,4	10	4,6
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	20	3,1	8	3,7
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	14	3,3	10	3,7
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	11	4,4	6	4,6

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR04B OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	4.155
Broj stanovnika	2012.	302.751
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	28,2
BDP (mil kn)	2010.	17.458

Rang konkurentnosti	11
Rang kvalitete okruženja	13
Rang kvalitete poslovnog sektora	9

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Osječko-baranjska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	14	16	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	12	19	-7
<i>Poslovni sektor</i>	R	20	12	8
ANKETNI	R	2	4	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	3	5	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	2	4	-2
FINALNI	R	13	11	2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	5	13	-8
<i>Poslovni sektor</i>	R	12	9	3

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Osječko-baranjska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	11	11	8
Obrazovanje	10	20	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	11	8	9
Poslovna infrastruktura	19	20	12
Investicije i poduzetnička dinamika	21	1	10
Razvijenost poduzetništva	16	14	9
Ekonomski rezultati - razina	15	14	9
Ekonomski rezultati - dinamika	13	13	11

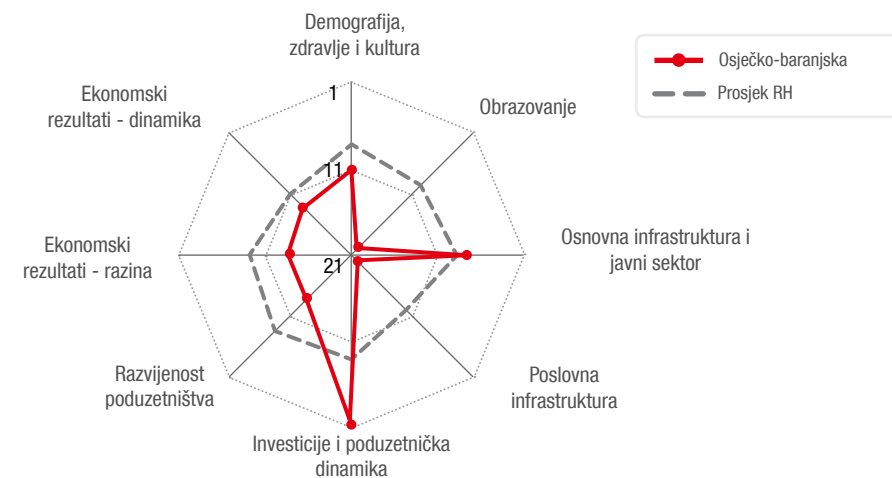
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

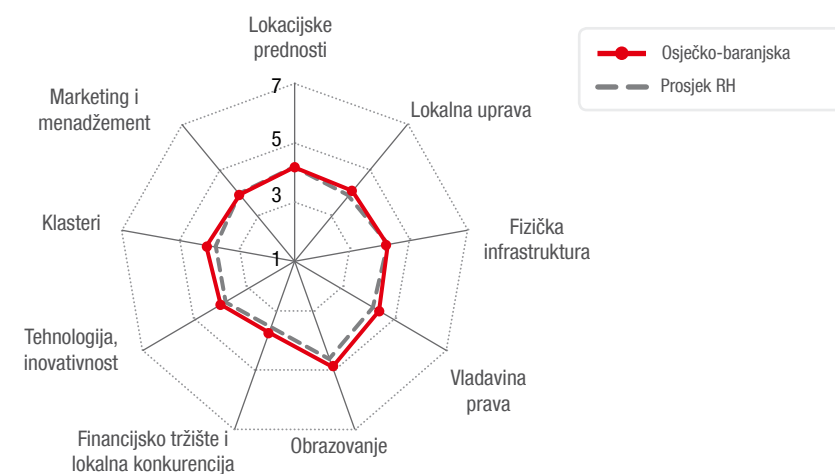
Osječko-baranjska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,92	3,96	3,99
Lokalna uprava	4,24	3,95	3,76
Fizička infrastruktura	4,82	4,26	4,35
Vladavina prava	4,77	4,45	4,19
Obrazovanje	5,18	4,8	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	4,04	3,74	3,49
Tehnologija, inovativnost	4,29	4,11	3,93
Klasteri	4,32	4,26	3,73
Marketing i management	4,27	4,1	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Osječko-baranjske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Osječko-baranjske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	4	319.239	4	305.032
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	7	54,7	7	55,1
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	13	-6,0	12	-6,4
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	12	74,2	11	71,3
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	6	238,9	4	272,1
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	14	3,8	17	5,3
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	7	8,8	7	10,9
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	15	43,3	17	39,8
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	11	38,8	16	47,0
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	7	7,9	15	10,8
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljene otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	2	34,0	15	1,7
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	9	11,0	6	23,2
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	16	255,0	16	241,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	9	507,1	5	280,8
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	17	7,4	15	7,8
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	12	6,8	15	6,9
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	10	15,8
Komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	11	90,0	11	90,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	6	7.032,5	9	7.560,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	20	282,0	20	282,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	17	3,8	17	4,0
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	6	6,0	11	5,6
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	13	3,8	13	4,0
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	11	3,5	8	3,8
Razina troškova rada u županiji	9	3,6	15	3,9
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	10	3,3	16	2,8
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	2	3,9	8	3,5
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	1	4,3	3	4,1
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	6	4,0	10	3,6
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	8	4,0	12	3,8
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	7	4,4	11	4,0
Izgrađenost željezničke mreže	7	4,0	6	3,5
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	7	3,7	6	3,9
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	11	4,2	15	3,1
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	2	6,5	3	5,9
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	4	4,2	8	3,7
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	7	4,0	11	3,6
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	5	4,5	4	4,4
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	6	5,2	6	5,0
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	6	4,5	8	4,1
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	9	5,3	9	5,2
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	5	5,6	6	5,3
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	3	5,4	4	4,7
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	3	5,2	2	5,0
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	2	4,5	4	3,9
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	4	3,4	6	3,4
Dostupnost kredita bez jamstva	1	3,5	5	2,9
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	3	3,2	5	2,9
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	6	5,0	7	4,7
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	3	3,7	7	3,2

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	16	117,4	4	106,9
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	12	20.902,9	6	19.494,1
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	15	29,1	12	21,3
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	10	5,8	3	7,6
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	20	122,0	5	105,0
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	16	15,1	18	14,5
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	11	10,3	12	9,5
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	18	-1,4	21	-4,2
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	13	67,2	12	65,9
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	15	139,0	14	123,7
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	10	57,8	13	54,9
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	10	16,4	9	11,3
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	19	54,8	20	50,8
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	13	6.796,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	36,3	17	28,5
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	7	131,9	21	0,1
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	15	98,6	19	93,3
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	15	102,7	9	105,2
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	9	81,2	21	84,8
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	5	108,3	1	99,3

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	5	3,9	5	4,2
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	3	4,5	6	4,1
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	3	4,5	8	3,8
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	5	4,5	6	4,5
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	5	4,1	6	3,9
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	4	4,0	2	4,1
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	8	4,2	10	4,1
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	5	4,2	8	4,3
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	2	4,8	2	4,5
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	2	4,5	2	4,4
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	10	4,0	13	3,9
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	7	4,5	6	4,8
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	8	3,7	5	3,9
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	2	4,6	5	4,1
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	2	5,2	5	4,6

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR04C VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	2.454
Broj stanovnika	2012.	177.583
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	32,0
BDP (mil kn)	2010.	7.870

Rang konkurentnosti	20
Rang kvalitete okruženja	21
Rang kvalitete poslovnog sektora	18

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Vukovarsko-srijemska			
		2010.	2013.	Razlika	
STATISTIČKI		R	20	19	1
<i>Poslovno okruženje</i>		R	19	21	-2
<i>Poslovni sektor</i>		R	18	17	1
ANKETNI		R	19	18	1
<i>Poslovno okruženje</i>		R	19	19	0
<i>Poslovni sektor</i>		R	19	18	1
FINALNI		R	20	20	0
<i>Poslovno okruženje</i>		R	20	21	-1
<i>Poslovni sektor</i>		R	20	18	2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Vukovarsko-srijemska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	19	19	8
Obrazovanje	15	19	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	8	18	9
Poslovna infrastruktura	21	21	12
Investicije i poduzetnička dinamika	14	5	10
Razvijenost poduzetništva	21	19	9
Ekonomski rezultati - razina	20	20	9
Ekonomski rezultati - dinamika	4	9	11

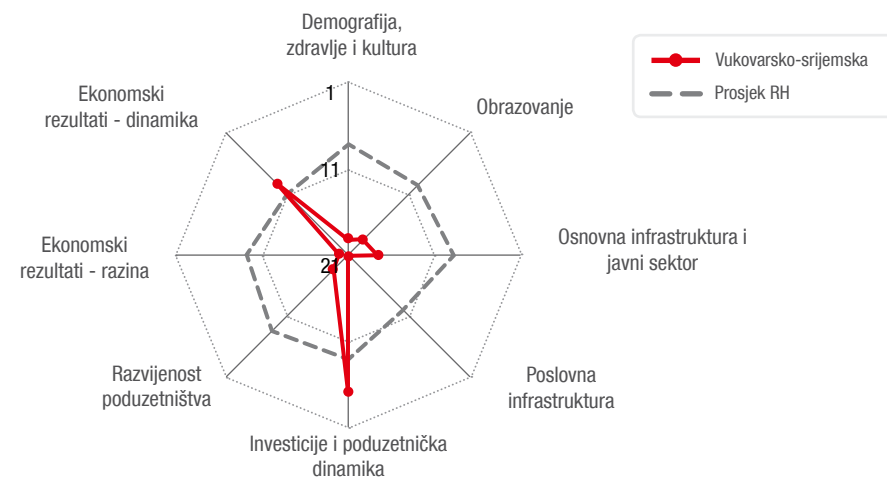
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

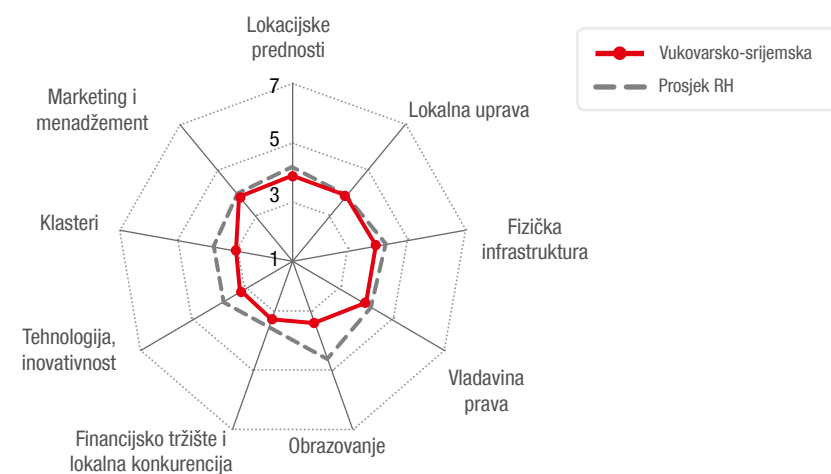
Vukovarsko-srijemska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,32	3,65	3,99
Lokalna uprava	3,51	3,70	3,76
Fizička infrastruktura	3,86	3,98	4,35
Vladavina prava	3,89	4,00	4,19
Obrazovanje	2,99	3,44	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,00	3,19	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,02	3,21	3,93
Klasteri	2,70	3,10	3,73
Marketing i management	3,74	3,83	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Vukovarsko-srijemske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Vukovarsko-srijemske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	7	197.472	7	179.521
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	15	53,1	17	53,0
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	14	-7,3	18	-19,7
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	9	84,3	9	76,3
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	19	178,0	15	208,3
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	15	3,6	18	5,2
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	18	5,6	19	6,9
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	20	31,8	19	34,7
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	21	32,6	21	43,1
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	21	5,6	20	9,7
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	6	10,6	18	0,3
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	18	20,7	18	35,4
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	2	353,0	1	370,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	2	130,7	3	190,3
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	9	5,4	9	6,0
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	18	4,0	19	5,1
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	8	15,4
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	8	80,0	8	80,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	3	6.452,5	10	7.665,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	21	300,0	21	300,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	20	3,4	19	3,4
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	14	5,3	12	5,5
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	10	4,0	6	4,4
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	9	3,6	12	3,6
Razina troškova rada u županiji	16	3,4	21	3,9
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	12	3,2	14	2,9
Nepristranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	3	3,9	9	3,4
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	12	3,7	8	3,9
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	16	3,2	14	3,4
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	18	3,3	16	3,5
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	11	3,8	13	3,8
Izgrađenost željezničke mreže	8	3,5	8	3,5
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	5	4,1	5	4,1
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	17	2,1	19	2,5
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	13	5,2	9	5,4
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	20	2,6	20	2,8
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	13	3,3	19	3,3
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	14	4,0	15	4,0
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	11	4,1	9	4,6
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	10	4,0	16	3,7
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	19	4,1	21	4,4
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	17	4,1	17	4,5
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	21	1,6	20	2,1
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	21	2,4	15	3,3
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	18	2,8	19	2,8
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	18	2,6	20	2,7
Dostupnost kredita bez jamstva	20	1,7	19	2,3
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	20	1,6	17	2,2
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	19	3,6	19	3,9
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	16	2,6	19	2,4

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	5	120,7	8	105,2
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	17	13.251,8	11	16.452,2
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	17	27,1	7	26,0
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	16	4,9	17	4,0
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	11	131,5	1	110,2
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	15	15,4	14	15,3
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	20	7,2	20	7,4
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	16	-1,4	20	-4,0
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	12	70,0	8	72,7
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	18	127,7	16	117,0
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	20	42,2	20	40,2
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	11	16,5	12	11,0
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	16	52,5	15	46,0
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	16	6524,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	30,7	17	23,5
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	14	125,9	16	85,6
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	5	103,7	20	92,0
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	10	98,2	10	105,4
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	16	71,6	15	96,4
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	1	113,2	8	97,4

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	14	3,5	15	3,7
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	18	3,1	19	3,2
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	21	2,5	20	2,9
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	18	3,5	20	3,5
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	20	2,3	20	2,8
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	20	1,9	16	2,7
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	15	3,8	16	3,8
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	13	3,8	11	4,0
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	19	2,7	15	3,4
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	20	2,3	20	2,7
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	16	3,4	17	3,5
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	16	3,9	11	4,5
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	5	3,9	9	3,7
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	17	3,1	18	3,2
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	17	4,0	17	4,1

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR04D KARLOVAČKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	3.626
Broj stanovnika	2012.	126.997
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	24,5
BDP (mil kn)	2010.	7.044

Rang konkurentnosti	13
Rang kvalitete okruženja	11
Rang kvalitete poslovnog sektora	13

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Karlovačka		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	12	11	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	11	12	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	11	14	-3
ANKETNI	R	10	13	-3
<i>Poslovno okruženje</i>	R	7	9	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	11	16	-5
FINALNI	R	14	13	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	10	11	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	14	13	1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Karlovačka	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	11	10	8
Obrazovanje	8	8	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	16	16	9
Poslovna infrastruktura	8	8	12
Investicije i poduzetnička dinamika	16	12	10
Razvijenost poduzetništva	8	8	9
Ekonomski rezultati - razina	13	15	9
Ekonomski rezultati - dinamika	12	18	11

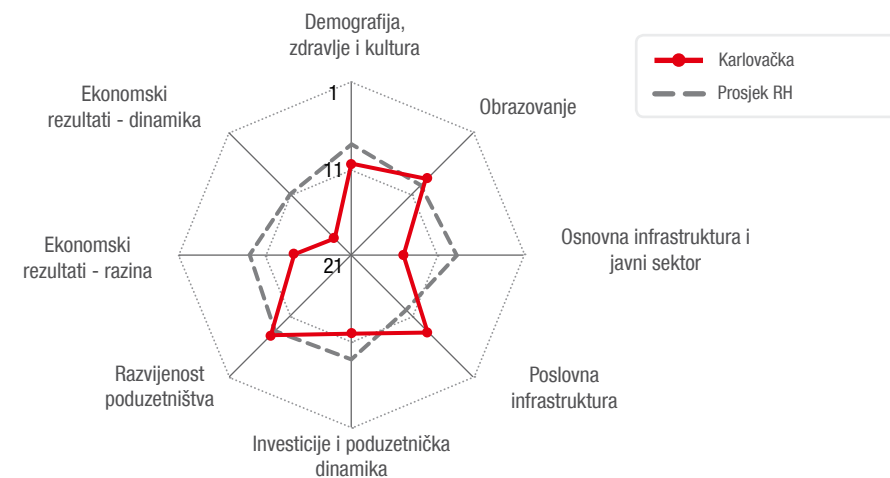
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

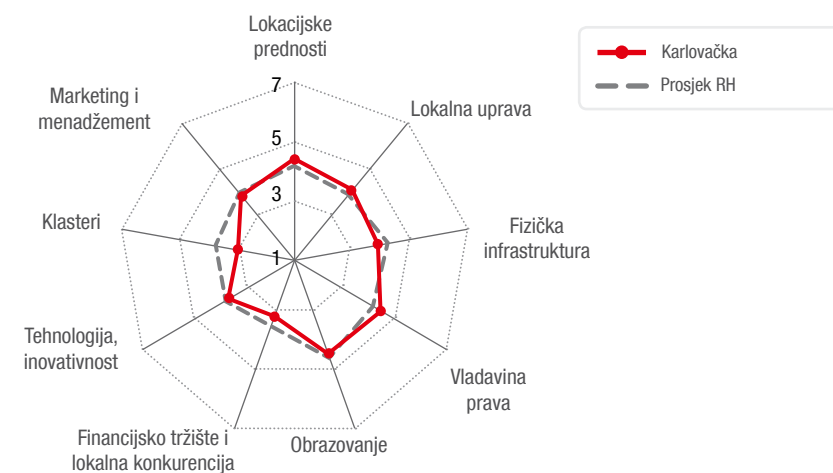
Karlovačka	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	4,42	4,31	3,99
Lokalna uprava	3,62	3,88	3,76
Fizička infrastruktura	4,18	3,95	4,35
Vladavina prava	4,61	4,50	4,19
Obrazovanje	4,53	4,20	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,06	3,16	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,61	3,78	3,93
Klasteri	2,88	2,95	3,73
Marketing i management	3,86	4,00	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Karlovačke županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Karlovačke županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	13	132.150	13	128.899
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	11	54,1	9	54,8
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	18	-16,4	13	-12,7
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	20	55,8	20	53,7
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	4	244,4	8	263,8
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	8	4,7	9	7,0
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	9	7,2	10	9,1
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	14	44,6	10	53,3
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	5	46,7	7	54,5
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	6	8,7	6	14,1
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	3	21,2	14	2,1
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	12	13,1	14	28,1
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	9	282,0	13	271,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	13	1203,2	12	752,0
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	14	7,1	13	7,2
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	5	9,7	10	11,0
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	20	21,8
Komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	12	98,8	12	98,8
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	8	7.250,0	5	7.072,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	4	59,0	4	59,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	6	5,6	8	5,3
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	10	5,6	9	5,7
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	6	4,6	4	4,5
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	4	4,1	9	3,8
Razina troškova rada u županiji	4	4,4	9	4,3
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	21	1,9	18	2,6
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	18	2,8	11	3,3
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	11	3,7	2	4,1
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	11	3,7	8	3,7
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	3	4,3	7	4,0
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	15	3,4	15	3,7
Izgrađenost željezničke mreže	14	3,0	12	3,3
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	18	1,3	21	1,4
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	3	5,3	9	4,5
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	8	5,6	14	5,3
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	10	3,6	6	3,7
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	4	4,5	3	4,3
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	3	4,6	6	4,4
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	1	5,6	1	5,4
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	7	4,4	7	4,2
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	5	5,8	6	5,4
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	10	4,9	9	4,9
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	9	3,9	12	3,2
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	6	4,2	9	4,0
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	5	3,8	9	3,5
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	13	2,8	18	2,7
Dostupnost kredita bez jamstva	7	2,5	16	2,5
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	12	2,3	18	2,2
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	18	3,7	18	3,9
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	15	2,7	16	2,6

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	17	117,1	20	98,5
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	15	15.540,4	9	16.722,9
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	5	39,9	5	27,0
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	15	4,9	5	7,2
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	13	129,8	16	102,8
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	11	19,1	12	16,5
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	13	9,8	13	9,5
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	1	3,2	1	3,2
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	11	70,6	13	63,2
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	6	180,1	8	159,7
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	11	57,4	14	54,0
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	21	16,0	20	8,8
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	20	57,7	21	52,5
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	5	7.344,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	37,6	17	27,5
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	4	133,7	14	87,1
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	21	90,0	16	95,0
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	5	95,3	1	95,3
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	4	98,9	12	100,4
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	15	107,0	16	95,8

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	11	3,7	10	4,0
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	14	3,4	13	3,6
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	12	3,6	11	3,7
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	13	3,9	11	4,3
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	8	3,8	10	3,6
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	19	1,9	20	2,1
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	21	2,6	21	3,2
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	16	3,4	16	3,7
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	9	3,5	16	3,4
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	5	4,2	11	3,5
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	13	3,6	16	3,5
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	20	3,6	19	4,3
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	15	3,5	18	3,5
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	3	4,5	2	4,3
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	15	4,1	4	4,6

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR04E SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	4.468
Broj stanovnika	2012.	169.379
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	32,7
BDP (mil kn)	2010.	10.327

Rang konkurentnosti	19
Rang kvalitete okruženja	19
Rang kvalitete poslovnog sektora	19

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Sisačko-moslavačka		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	16	17	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	17	18	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	15	16	-1
ANKETNI	R	20	19	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	20	20	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	18	20	-2
FINALNI	R	19	19	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	19	19	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	19	19	0

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Sisačko-moslavačka	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	17	18	8
Obrazovanje	18	15	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	15	17	9
Poslovna infrastruktura	18	16	12
Investicije i poduzetnička dinamika	12	17	10
Razvijenost poduzetništva	15	16	9
Ekonomski rezultati - razina	12	12	9
Ekonomski rezultati - dinamika	16	8	11

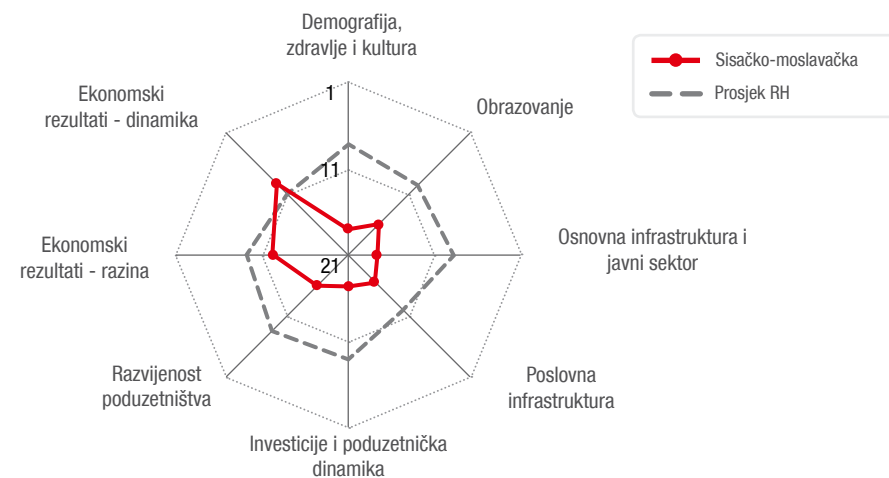
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

Sisačko-moslavačka	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,30	3,46	3,99
Lokalna uprava	3,15	3,48	3,76
Fizička infrastruktura	4,06	4,25	4,35
Vladavina prava	3,57	3,97	4,19
Obrazovanje	3,26	3,52	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,04	3,27	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,21	3,36	3,93
Klasteri	2,77	2,9	3,73
Marketing i management	3,51	3,65	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Sisačko-moslavačke županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Sisačko-moslavačke županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	11	171.975	9	172.439
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	12	53,6	10	54,7
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	19	-21,1	20	-26,0
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	19	59,9	19	60,6
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	14	206,5	14	225,6
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	12	3,9	12	5,8
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	12	6,5	15	7,4
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	11	45,5	14	45,2
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	19	34,7	19	44,6
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	16	6,4	18	10,4
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	20	0,2	2	51,2
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	10	12,1	8	23,7
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	5	310,0	5	316,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	15	1561,9	18	2094,1
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	11	6,2	14	7,4
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	14	5,7	11	10,6
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	16	508,0	13	16,2
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	14	120,0	14	120,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	7	7.105,0	4	6.750,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	3	46,0	3	46,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	18	3,7	16	4,1
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	20	4,0	21	4,5
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	11	3,9	15	3,9
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	8	3,6	13	3,6
Razina troškova rada u županiji	13	3,4	18	3,5
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	17	2,5	15	2,8
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	20	2,5	16	3,1
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	19	3,1	18	3,5
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	21	2,5	20	2,9
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	20	2,8	20	3,1
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	18	3,1	17	3,7
Izgrađenost željezničke mreže	15	2,9	11	3,3
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	10	2,8	13	2,9
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	8	4,6	6	4,7
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	15	4,7	15	5,1
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	21	2,5	19	3,0
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	19	2,9	13	3,4
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	20	3,4	19	3,8
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	12	4,0	14	4,4
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	17	3,5	13	3,9
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	15	4,5	17	4,8
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	15	4,5	18	4,5
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	20	1,8	19	2,2
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	17	2,8	18	3,2
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	19	2,7	18	2,9
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	14	2,8	13	3,0
Dostupnost kredita bez jamstva	13	2,1	7	2,9
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	13	2,2	14	2,4
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	17	3,8	17	3,9
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	20	2,1	20	2,3

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	19	116,5	18	99,7
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	18	11.574,7	17	10.680,5
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	2	52,1	15	18,2
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	21	4,1	15	4,2
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	7	141,1	19	100,0
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	17	14,9	20	13,3
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	15	9,0	16	8,0
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	17	-1,4	12	-0,9
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	7	78,4	4	79,1
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	11	151,5	2	268,2
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	15	52,8	5	61,0
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	4	18,3	5	11,4
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	21	58,2	18	49,6
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	9	7.134,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	37,8	17	24,2
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	17	121,0	3	99,1
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	20	92,6	17	94,6
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	18	104,6	13	107,0
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	13	76,2	16	95,9
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	9	107,8	17	95,6

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	13	3,5	11	4,0
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	20	3,0	18	3,2
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	16	3,1	17	3,2
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	16	3,7	19	3,8
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	17	2,7	18	2,9
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	14	2,5	17	2,7
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	18	3,4	18	3,4
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	18	3,4	20	3,6
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	17	2,8	21	2,7
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	17	2,6	18	2,7
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	17	3,4	18	3,4
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	15	3,9	18	4,3
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	13	3,6	17	3,5
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	20	2,7	20	3,0
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	21	3,6	18	4,0

HR031 PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	3.588
Broj stanovnika	2012.	295.300
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	14,0
BDP (mil kn)	2010.	27.312

Rang konkurentnosti	5
Rang kvalitete okruženja	8
Rang kvalitete poslovnog sektora	6

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Primorsko-goranska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	5	3	2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	6	4	2
<i>Poslovni sektor</i>	R	4	2	2
ANKETNI	R	12	15	-3
<i>Poslovno okruženje</i>	R	11	16	-5
<i>Poslovni sektor</i>	R	12	13	-1
FINALNI	R	7	5	2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	8	8	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	7	6	1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Primorsko-goranska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	4	3	8
Obrazovanje	3	4	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	7	6	9
Poslovna infrastruktura	17	18	12
Investicije i poduzetnička dinamika	5	4	10
Razvijenost poduzetništva	4	3	9
Ekonomski rezultati - razina	2	2	9
Ekonomski rezultati - dinamika	20	4	11

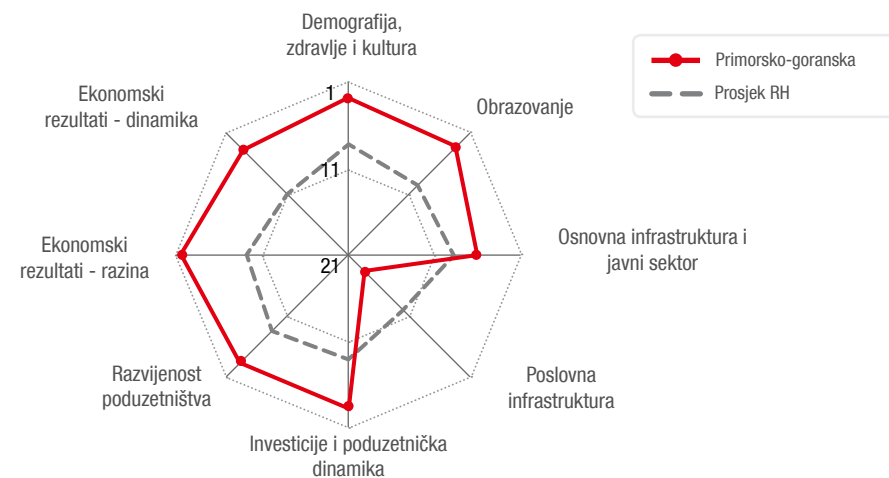
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

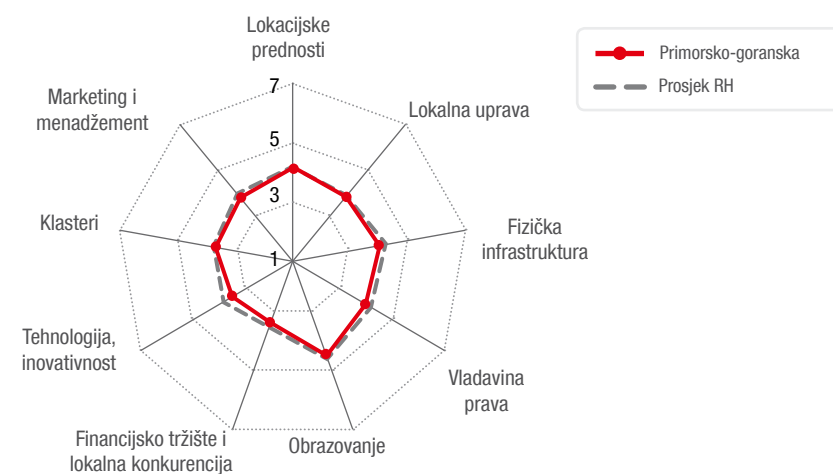
Primorsko-goranska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,95	3,90	3,99
Lokalna uprava	3,90	3,69	3,76
Fizička infrastruktura	3,93	4,05	4,35
Vladavina prava	3,90	3,89	4,19
Obrazovanje	4,42	4,26	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,05	3,31	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,54	3,59	3,93
Klasteri	3,48	3,66	3,73
Marketing i management	3,93	3,88	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Primorsko-goranske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Primorsko-goranske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	5	304.228	5	296.195
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	1	57,7	1	58,3
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	6	5,6	4	2,9
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	13	72,6	12	70,5
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	2	337,7	2	371,4
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	4	6,5	3	8,5
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	2	13,3	2	15,7
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	3	64,2	3	70,1
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	2	53,6	2	68,1
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	4	9,5	2	17,2
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	7	10,0	8	10,4
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	3	5,9	2	10,7
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	11	272,0	11	273,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	20	4.162,3	19	2.109,7
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	7	3,9	10	6,4
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	17	4,3	14	8,1
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	17	18,2
Komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	20	138,3	20	138,3
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	19	15.950,0	17	10.927,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	16	165,0	16	165,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	8	5,4	9	5,3
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	13	5,4	17	5,3
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	17	3,2	16	3,1
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	18	2,8	18	3,0
Razina troškova rada u županiji	15	3,4	6	3,5
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	8	3,6	12	3,0
Nepripravnost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	7	3,6	12	3,3
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	13	3,7	19	3,5
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	13	3,6	18	3,2
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	14	3,7	18	3,3
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	8	4,2	7	4,4
Izgrađenost željezničke mreže	11	3,3	16	2,7
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	4	4,2	4	4,3
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	15	2,6	16	3,0
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	11	5,3	7	5,6
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	11	3,6	10	3,5
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	12	3,4	15	3,3
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	18	3,8	18	3,8
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	18	3,6	20	3,9
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	11	3,9	12	3,9
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	12	5,0	12	5,1
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	9	5,0	12	4,8
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	7	4,0	7	3,8
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	7	4,1	5	4,4
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	14	3,1	14	3,1
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	3	3,9	4	3,4
Dostupnost kredita bez jamstva	10	2,2	6	2,9
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	15	2,1	12	2,5
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	14	4,1	12	4,5
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	17	2,6	17	2,6

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	13	118,2	10	104,7
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	3	40.159,1	4	28.492,2
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	10	34,1	13	20,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	5	7,9	9	6,3
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	12	130,4	17	102,8
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	2	34,8	2	31,4
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	4	15,4	4	15,2
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	9	0,5	5	0,3
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	14	61,9	14	58,8
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	10	159,2	1	294,0
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	3	82,0	3	90,0
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	19	8,5	16	6,2
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	8	47,3	11	40,4
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	2	7.667,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	43,5	17	35,8
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	10	128,9	5	97,0
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	10	101,3	10	96,6
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	16	103,1	8	103,2
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	12	76,7	8	109,6
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	21	105,3	15	95,8

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	16	3,3	19	3,4
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	10	3,7	14	3,6
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	15	3,1	15	3,5
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	15	3,7	16	4,1
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	13	3,1	16	3,1
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	9	3,1	9	3,3
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	14	3,8	12	4,0
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	17	3,4	14	3,8
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	7	3,7	5	4,1
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	7	3,9	8	3,8
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	7	4,2	11	4,0
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	14	3,9	16	4,4
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	9	3,7	16	3,5
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	10	3,4	15	3,4
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	7	4,7	7	4,6

HR032 LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	5.353
Broj stanovnika	2012.	49.942
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	18,4
BDP (mil kn)	2010.	2.958

Rang konkurentnosti	17
Rang kvalitete okruženja	18
Rang kvalitete poslovnog sektora	20

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Ličko-senjska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	18	14	4
<i>Poslovno okruženje</i>	R	21	15	6
<i>Poslovni sektor</i>	R	13	13	0
ANKETNI	R	18	20	-2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	15	17	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	21	21	0
FINALNI	R	18	17	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	18	18	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	18	20	-2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Ličko-senjska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	21	21	8
Obrazovanje	17	9	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	17	20	9
Poslovna infrastruktura	15	1	12
Investicije i poduzetnička dinamika	4	20	10
Razvijenost poduzetništva	17	21	9
Ekonomski rezultati - razina	11	10	9
Ekonomski rezultati - dinamika	9	1	11

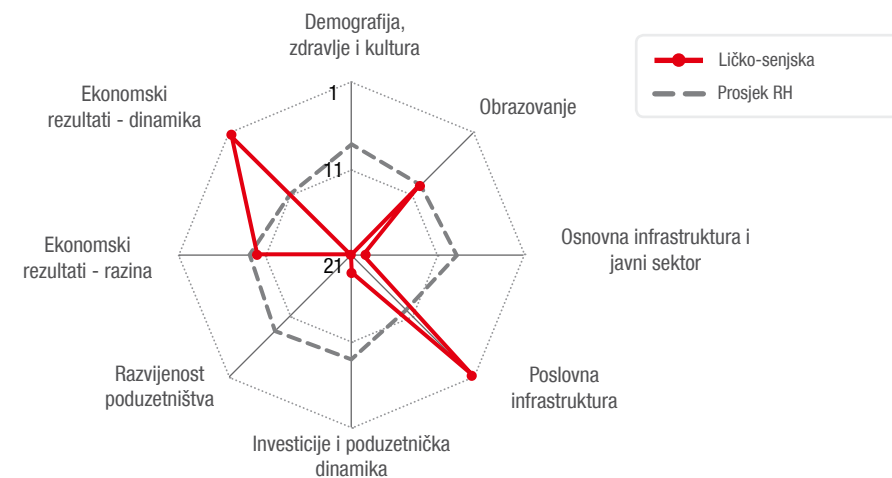
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

Ličko-senjska	2010.	2013.	Prosjeak Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,47	3,90	3,99
Lokalna uprava	4,09	3,88	3,76
Fizička infrastruktura	3,16	3,67	4,35
Vladavina prava	4,70	4,49	4,19
Obrazovanje	3,21	3,35	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,25	3,22	3,49
Tehnologija, inovativnost	2,83	2,87	3,93
Klasteri	2,63	2,61	3,73
Marketing i management	3,56	3,55	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Ličko-senjske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Ličko-senjske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	21	49.924	21	50.927
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	21	51,2	21	51,2
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	17	-10,2	17	-18,7
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	21	47,2	21	46,2
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	20	168,1	20	178,7
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	9	4,7	8	7,2
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	17	5,6	18	7,0
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	13	44,7	12	48,6
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	8	44,4	10	52,0
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	17	6,4	10	12,2
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	19	0,4	21	0,0
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	21	28,5	16	33,5
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	14	261,0	7	292,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	17	1746,7	16	1133,3
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	5	2,6	4	2,6
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	2	17,6	3	24,0
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	1	12,3
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	7	70,0	7	70,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	12	9.425,0	1	5.587,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	19	205,0	19	205,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	14	4,1	14	4,4
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	18	4,7	13	5,5
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	14	3,8	8	4,2
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	17	3,2	15	3,4
Razina troškova rada u županiji	18	3,2	16	3,9
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	5	3,9	10	3,2
Nepristranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	9	3,4	17	3,1
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	3	4,1	12	3,8
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	14	3,6	17	3,2
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	13	3,7	15	3,5
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	10	3,9	16	3,7
Izgrađenost željezničke mreže	13	3,0	15	2,7
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	15	2,0	15	2,7
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	18	1,7	14	3,1
Kvaliteta i sigurnost opskrbe električnom energijom	18	4,2	18	4,6
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	5	4,0	7	3,7
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	6	4,2	7	4,0
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	8	4,4	5	4,4
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	5	5,3	3	5,3
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	1	5,4	2	4,6
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	16	4,5	14	5,0
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	19	4,0	20	4,4
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	19	2,2	21	2,0
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	19	2,6	21	2,6
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	16	2,9	21	2,7
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	9	3,0	21	2,6
Dostupnost kredita bez jamstva	3	3,0	14	2,7
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	6	2,7	15	2,4
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	19	3,6	21	3,4
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	19	2,5	18	2,6

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	3	121,2	15	101,1
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	14	17.625,0	15	11.309,3
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	21	18,0	21	8,5
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	1	13,2	1	14,0
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	8	140,0	21	98,2
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	7	23,8	8	19,4
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	19	7,4	19	7,6
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	2	2,1	10	-0,2
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	19	46,7	18	45,6
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	20	122,3	20	64,8
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	7	59,0	6	60,3
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	6	12,1	7	6,3
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	15	51,8	6	38,5
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	11	6.997,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	34,5	17	26,3
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	21	77,3	17	84,8
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	12	100,9	2	102,8
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	1	90,8	2	96,8
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	5	90,8	14	98,3
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	18	106,7	5	98,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	17	3,1	18	3,4
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	19	3,1	21	3,1
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	20	2,6	21	2,7
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	19	3,4	21	3,1
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	21	2,1	21	2,0
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	15	2,3	21	1,9
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	20	3,0	19	3,3
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	21	2,9	21	3,2
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	20	2,6	20	2,8
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	18	2,5	21	2,5
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	18	3,3	21	3,0
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	8	4,5	13	4,5
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	11	3,7	21	3,2
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	21	2,7	21	2,7
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	9	4,5	2	4,8

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR033 ZADARSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	3.646
Broj stanovnika	2012.	170.955
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	18,1
BDP (mil kn)	2010.	10.523

Rang konkurentnosti	6
Rang kvalitete okruženja	3
Rang kvalitete poslovnog sektora	8

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Zadarska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	10	9	1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	13	6	7
<i>Poslovni sektor</i>	R	8	7	1
ANKETNI	R	3	3	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	2	3	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	5	9	-4
FINALNI	R	6	6	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	4	3	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	3	8	-5

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Zadarska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	6	7	8
Obrazovanje	12	3	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	20	10	9
Poslovna infrastruktura	9	11	12
Investicije i poduzetnička dinamika	2	14	10
Razvijenost poduzetništva	11	13	9
Ekonomski rezultati - razina	9	7	9
Ekonomski rezultati - dinamika	5	3	11

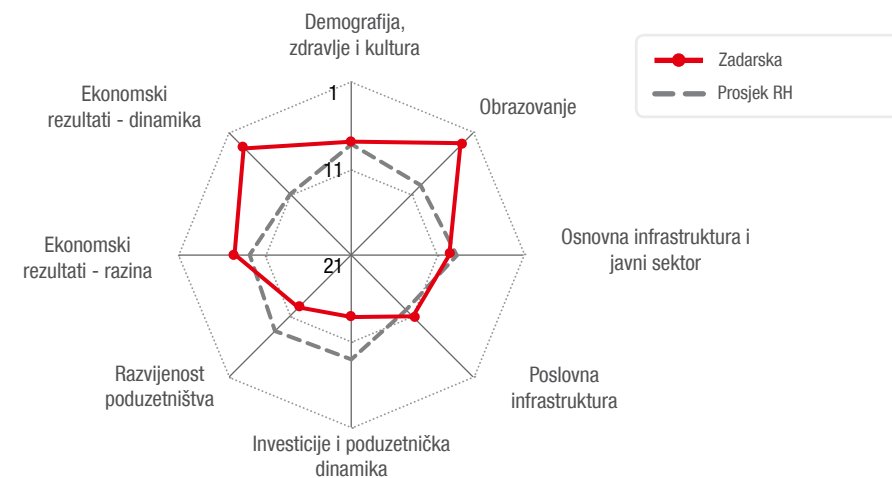
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

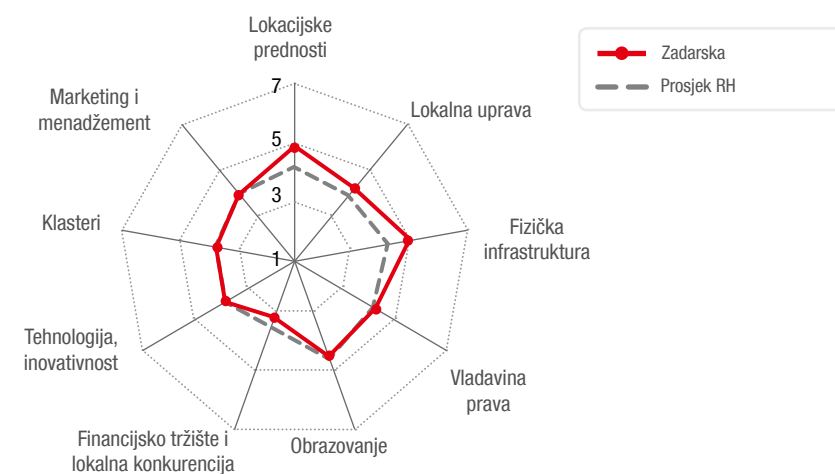
Zadarska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	5,28	4,89	3,99
Lokalna uprava	4,37	4,05	3,76
Fizička infrastruktura	5,71	5,10	4,35
Vladavina prava	4,56	4,33	4,19
Obrazovanje	4,39	4,34	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	2,94	3,11	3,49
Tehnologija, inovativnost	4,17	3,96	3,93
Klasteri	3,83	3,71	3,73
Marketing i management	4,57	4,23	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Zadarske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Zadarske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	9	175.682	10	170.017
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	13	53,5	16	53,7
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	1	21,8	1	12,5
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	5	97,1	5	97,6
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	12	220,5	11	243,5
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	6	5,1	6	7,8
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	6	9,3	5	13,1
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	12	45,2	9	54,5
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	7	45,2	9	52,6
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	10	7,2	7	12,8
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	21	0,0	20	0,0
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	14	15,8	10	25,3
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	13	262,0	10	283,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	19	2.761,8	17	2.004,6
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	1	0,6	7	5,9
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	8	8,7	8	12,9
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	5	14,9
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	15	135,0	15	135,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	16	13.050,0	19	13.012,5
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	12	110,0	12	110,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	2	6,6	2	6,0
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	1	6,9	1	6,7
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	2	4,8	9	4,2
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	3	4,3	4	4,0
Razina troškova rada u županiji	3	4,7	5	4,4
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	1	4,6	6	3,6
Nepristranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	5	3,8	5	3,7
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	5	4,0	9	3,8
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	4	4,1	9	3,7
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	5	4,1	3	4,1
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	3	5,3	6	4,6
Izgrađenost željezničke mreže	1	5,1	9	3,4
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	1	5,6	1	5,1
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	2	5,7	1	5,6
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	4	6,3	6	5,6
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	17	2,9	18	3,1
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	8	3,9	9	3,7
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	12	4,2	11	4,2
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	2	5,6	7	4,9
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	4	5,0	5	4,3
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	3	5,9	5	5,5
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	2	5,9	7	5,3
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	13	3,1	9	3,7
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	8	3,9	8	4,1
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	12	3,2	15	3,1
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	12	2,8	15	2,9
Dostupnost kredita bez jamstva	21	1,4	20	2,2
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	21	1,4	21	1,9
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	10	4,6	14	4,3
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	7	3,2	12	2,9

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	1	127,8	5	106,9
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	7	25.934,8	8	16.970,3
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	13	31,3	20	14,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	3	12,4	4	7,5
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	2	152,8	14	103,1
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	3	30,0	4	28,1
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	12	10,0	10	10,1
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	19	-2,8	17	-2,5
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	20	45,9	19	45,3
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	4	195,8	19	85,8
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	9	58,5	8	59,7
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	15	10,7	17	6,3
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	12	50,0	7	38,9
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	6	7.323,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	34,9	17	26,1
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	8	130,5	9	91,3
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	3	106,4	6	97,8
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	8	96,7	4	100,3
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	15	72,0	5	120,8
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	4	109,9	2	99,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	6	3,8	8	4,1
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	5	4,2	9	3,9
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	8	3,8	14	3,6
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	2	4,9	3	4,6
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	6	4,1	9	3,6
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	11	2,9	13	3,1
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	3	5,1	4	4,5
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	3	4,7	6	4,5
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	11	3,4	11	3,7
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	14	3,1	13	3,4
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	8	4,1	10	4,1
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	1	5,1	7	4,7
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	14	3,6	14	3,6
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	7	4,1	9	3,7
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	5	4,8	13	4,4

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR034 ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	2.984
Broj stanovnika	2012.	107.595
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	21,2
BDP (mil kn)	2010.	6.492

Rang konkurentnosti	14
Rang kvalitete okruženja	16
Rang kvalitete poslovnog sektora	15

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Šibensko-kninska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	8	12	-4
<i>Poslovno okruženje</i>	R	9	13	-4
<i>Poslovni sektor</i>	R	6	11	-5
ANKETNI	R	16	17	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	16	18	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	20	19	1
FINALNI	R	10	14	-4
<i>Poslovno okruženje</i>	R	14	16	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	13	15	-2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Šibensko-kninska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	10	14	8
Obrazovanje	5	1	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	18	19	9
Poslovna infrastruktura	4	19	12
Investicije i poduzetnička dinamika	9	15	10
Razvijenost poduzetništva	13	12	9
Ekonomski rezultati - razina	6	5	9
Ekonomski rezultati - dinamika	1	6	11

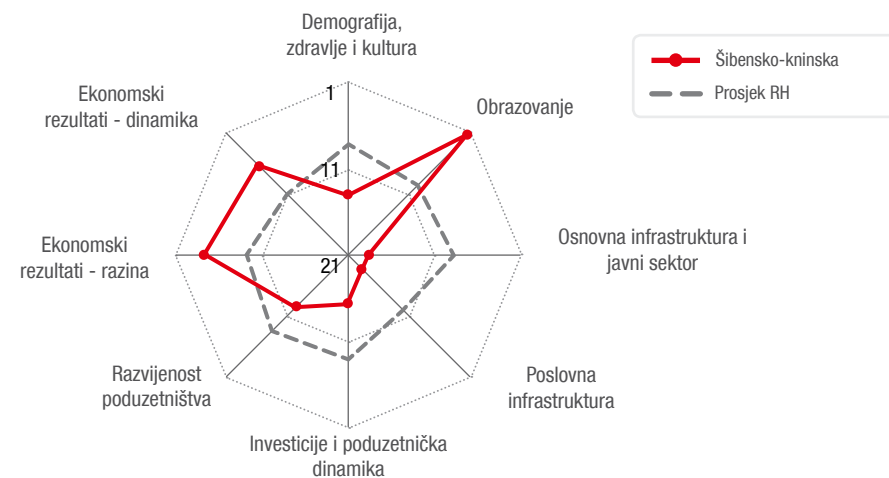
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

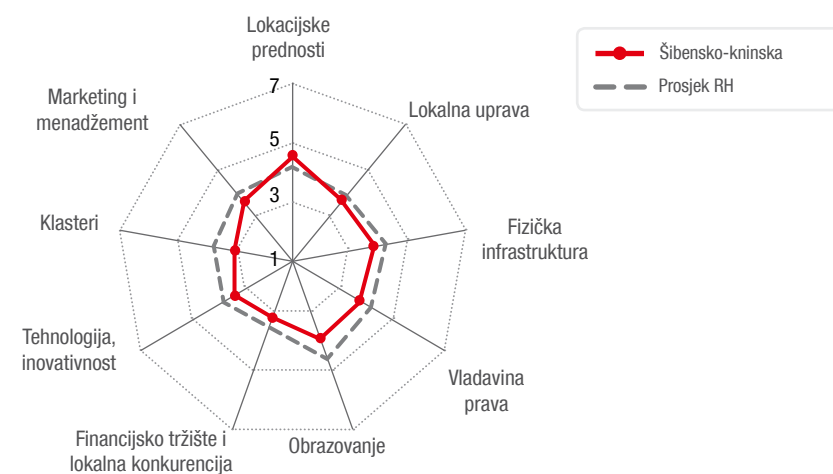
Šibensko-kninska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	4,71	4,47	3,99
Lokalna uprava	3,59	3,54	3,76
Fizička infrastruktura	3,60	3,86	4,35
Vladavina prava	3,45	3,76	4,19
Obrazovanje	3,52	3,70	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	2,89	3,16	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,14	3,40	3,93
Klasteri	2,77	2,96	3,73
Marketing i management	3,50	3,76	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Šibensko-kninske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Šibensko-kninske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI

	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	18	114.122	18	109.375
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	18	52,3	18	52,6
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	7	4,9	19	-23,3
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	16	66,3	17	64,2
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	11	221,4	3	274,3
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	7	5,1	7	7,5
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	8	8,0	9	9,4
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	5	56,4	4	61,5
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	4	46,7	5	57,4
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	5	9,3	4	14,7
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	17	0,9	12	3,2
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	17	18,3	15	29,0
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	8	286,0	11	273,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	14	1.442,3	20	3.568,0
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	16	7,3	18	8,1
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	10	7,9	17	5,6
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	11	15,8
Komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	15	135,0	15	135,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	15	11.600,0	16	10.500,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	11	107,0	11	107,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI

	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	4	6,1	4	5,7
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	5	6,0	4	6,2
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	5	4,6	7	4,3
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	2	4,6	2	4,3
Razina troškova rada u županiji	5	4,4	12	4,1
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	14	2,8	19	2,6
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	11	3,3	15	3,1
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	17	3,2	16	3,5
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	15	3,5	15	3,4
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	16	3,5	17	3,5
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	17	3,2	18	3,6
Izgrađenost željezničke mreže	10	3,3	14	2,8
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	6	3,8	7	3,9
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	14	2,9	12	3,7
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	19	4,2	19	4,3
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	19	2,6	21	2,7
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	15	3,1	21	3,0
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	19	3,6	21	3,7
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	19	3,4	18	4,1
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	16	3,5	20	3,6
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	17	4,3	19	4,6
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	20	3,8	19	4,4
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	10	3,6	11	3,3
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	18	2,7	19	3,1
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	11	3,2	16	3,1
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	16	2,6	17	2,8
Dostupnost kredita bez jamstva	6	2,6	2	3,2
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	10	2,3	11	2,5
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	21	3,3	20	3,7
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	8	3,2	10	3,1

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	2	124,1	14	102,1
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	11	21.367,9	5	20.256,7
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	20	24,3	11	21,8
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	2	12,6	19	3,6
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	1	154,7	6	105,0
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	8	23,8	6	22,4
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	14	9,6	14	9,1
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	20	-5,8	19	-3,9
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	18	47,9	20	41,4
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	12	150,7	10	149,5
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	12	57,2	11	57,5
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	17	12,0	19	7,2
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	3	42,9	3	37,0
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	8	7.196,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	34,4	17	25,9
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	2	134,9	7	95,4
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	1	112,2	15	95,2
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	3	93,5	5	101,1
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	2	100,4	17	94,1
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	3	110,6	3	98,8

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	19	3,0	21	3,4
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	16	3,2	17	3,4
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	17	3,0	16	3,4
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	20	3,3	18	3,8
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	12	3,1	17	3,1
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	17	2,3	18	2,5
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	19	3,3	20	3,3
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	19	3,0	18	3,6
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	21	2,6	19	3,0
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	15	3,0	16	2,9
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	21	2,8	19	3,2
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	18	3,8	20	4,1
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	18	3,3	13	3,6
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	15	3,2	14	3,4
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	10	4,4	16	4,3

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR035 SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	4.540
Broj stanovnika	2012.	454.777
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	23,2
BDP (mil kn)	2010.	28.405

Rang konkurentnosti	9
Rang kvalitete okruženja	7
Rang kvalitete poslovnog sektora	11

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Splitsko-dalmatinska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	4	8	-4
<i>Poslovno okruženje</i>	R	3	2	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	5	10	-5
ANKETNI	R	14	10	4
<i>Poslovno okruženje</i>	R	17	11	6
<i>Poslovni sektor</i>	R	13	10	3
FINALNI	R	8	9	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	12	7	5
<i>Poslovni sektor</i>	R	9	11	-2

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Splitsko-dalmatinska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	3	2	8
Obrazovanje	7	2	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	9	12	9
Poslovna infrastruktura	7	14	12
Investicije i poduzetnička dinamika	6	15	10
Razvijenost poduzetništva	9	10	9
Ekonomski rezultati - razina	7	8	9
Ekonomski rezultati - dinamika	3	7	11

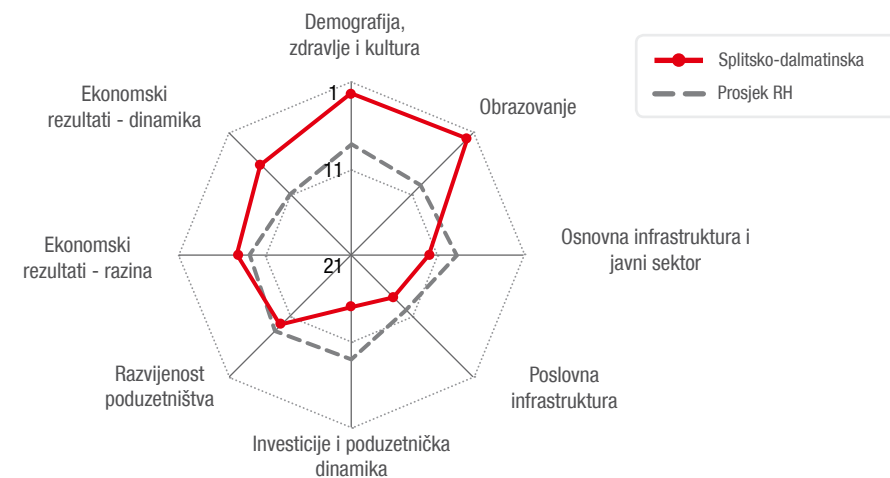
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

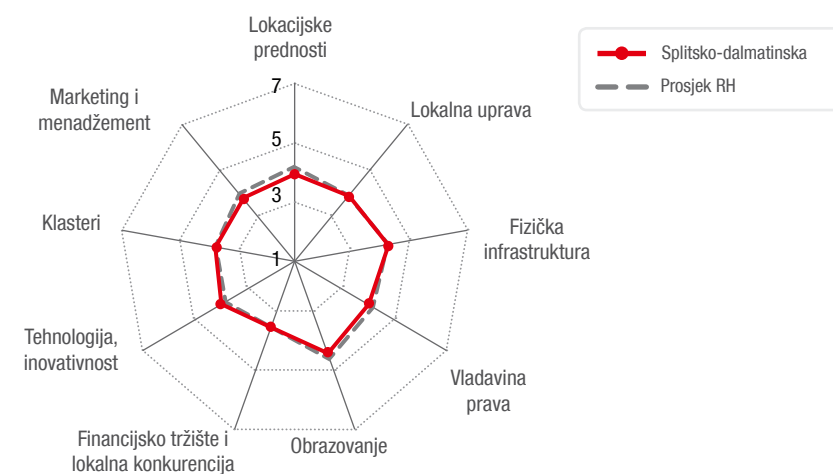
Splitsko-dalmatinska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,60	3,75	3,99
Lokalna uprava	3,36	3,66	3,76
Fizička infrastruktura	4,00	4,36	4,35
Vladavina prava	3,82	4,06	4,19
Obrazovanje	3,57	4,23	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,18	3,46	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,67	4,02	3,93
Klasteri	3,34	3,79	3,73
Marketing i management	3,67	3,99	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Splitsko-dalmatinske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Splitsko-dalmatinske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	2	482.501	2	454.798
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	9	54,4	12	54,5
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	8	3,6	7	-1,2
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	2	106,0	1	102,6
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	5	242,0	5	271,3
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	5	6,3	2	8,5
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	3	11,6	4	14,0
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	7	55,3	7	59,7
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	6	46,4	3	63,5
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	3	9,6	3	15,8
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljene otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	1	41,2	13	2,8
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	6	9,3	5	16,3
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	3	349,0	3	338,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	21	6.586,5	21	4.687,4
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	19	8,0	19	8,2
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	20	3,1	20	2,4
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	3	12,5
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	17	138,0	17	138,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	20	18.125,0	20	16.095,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	5	60,0	5	60,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	12	4,5	13	4,6
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	10	5,6	7	5,9
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	18	2,6	19	2,7
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	15	3,3	16	3,2
Razina troškova rada u županiji	12	3,5	11	3,5
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	13	2,9	8	3,2
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	12	3,1	10	3,3
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	14	3,5	13	3,8
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	17	3,1	13	3,4
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	15	3,5	11	3,8
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	16	3,2	12	3,9
Izgrađenost željezničke mreže	17	2,5	13	2,8
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	3	4,3	2	4,7
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	10	4,2	10	4,5
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	16	4,4	17	4,8
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	8	3,7	5	3,8
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	17	3,0	12	3,6
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	16	3,9	13	4,1
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	13	3,9	15	4,3
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	19	3,3	10	4,0
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	21	4,0	18	4,7
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	18	4,0	13	4,8
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	12	3,2	8	3,8
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	9	3,8	7	4,3
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	15	2,9	8	3,5
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	15	2,7	10	3,0
Dostupnost kredita bez jamstva	12	2,2	12	2,7
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	16	2,0	10	2,5
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	15	4,1	13	4,4
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	9	3,2	5	3,4

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	6	120,5	6	105,6
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	5	27.202,1	12	16.075,6
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	14	29,8	19	14,5
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	9	6,0	11	5,1
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	6	142,5	3	106,1
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	5	25,2	5	24,2
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	7	11,9	7	11,8
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	14	-0,3	18	-2,6
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	16	56,3	16	51,3
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	9	162,7	18	106,7
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	8	58,7	10	58,9
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	18	12,8	18	9,6
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	11	48,9	13	44,0
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	7	7.267,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	36,2	17	29,4
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	3	133,8	6	95,6
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	8	102,4	14	95,6
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	6	96,0	20	114,9
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	10	81,1	18	93,3
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	8	107,8	12	96,4

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	9	3,8	3	4,2
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	8	3,8	4	4,2
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	7	3,8	3	4,1
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	10	4,1	9	4,4
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	16	2,8	13	3,3
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	12	2,7	12	3,2
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	17	3,5	11	4,1
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	10	3,9	9	4,3
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	13	3,3	10	3,8
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	12	3,3	7	3,8
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	14	3,6	9	4,1
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	13	4,1	17	4,4
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	12	3,7	10	3,7
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	11	3,4	8	3,8
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	20	3,6	19	4,0

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR036 ISTARSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	2.813
Broj stanovnika	2012.	207.719
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	8,9
BDP (mil kn)	2010.	20.200

Rang konkurentnosti	3
Rang kvalitete okruženja	9
Rang kvalitete poslovnog sektora	1

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Istarska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	1	2	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	2	5	-3
<i>Poslovni sektor</i>	R	1	1	0
ANKETNI	R	13	11	2
<i>Poslovno okruženje</i>	R	13	14	-1
<i>Poslovni sektor</i>	R	10	8	2
FINALNI	R	3	3	0
<i>Poslovno okruženje</i>	R	7	9	-2
<i>Poslovni sektor</i>	R	5	1	4

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Istarska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	2	4	8
Obrazovanje	2	9	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	1	5	9
Poslovna infrastruktura	6	9	12
Investicije i poduzetnička dinamika	1	7	10
Razvijenost poduzetništva	1	1	9
Ekonomski rezultati - razina	1	1	9
Ekonomski rezultati - dinamika	21	5	11

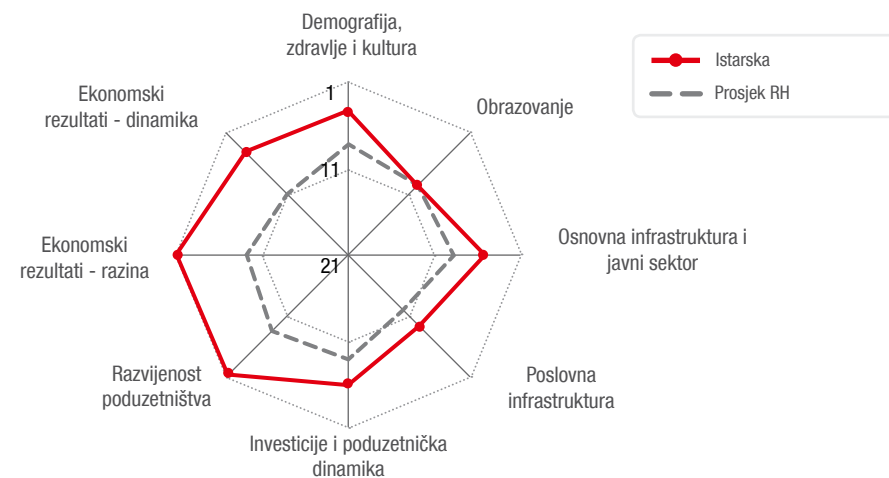
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

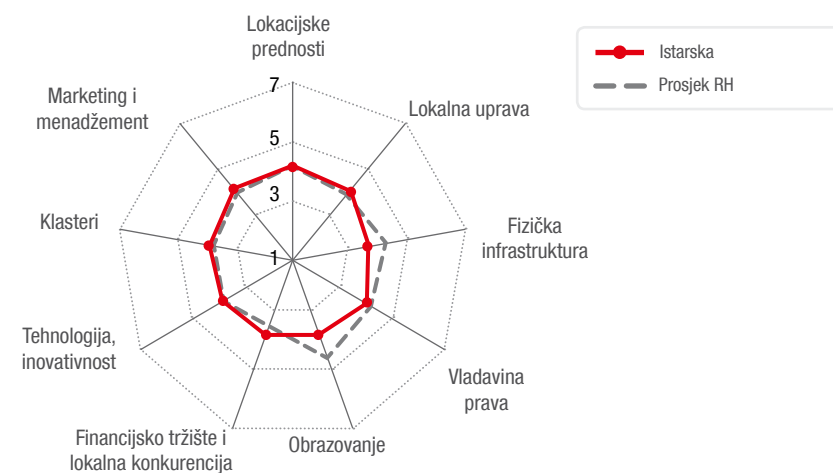
Istarska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,89	4,05	3,99
Lokalna uprava	3,88	3,94	3,76
Fizička infrastruktura	3,48	3,75	4,35
Vladavina prava	3,68	4,02	4,19
Obrazovanje	3,50	3,69	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,65	3,73	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,63	3,87	3,93
Klasteri	3,73	3,86	3,73
Marketing i management	3,74	4,19	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Istarske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Istarske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	6	214.991	6	208.055
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	2	57,2	2	57,9
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	3	16,0	5	1,0
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	7	88,5	7	81,2
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	8	230,7	13	240,8
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	3	6,8	4	8,3
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	5	9,8	6	11,8
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	2	71,8	2	70,7
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	9	41,3	8	52,7
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	9	7,3	8	12,7
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	18	0,8	3	26,7
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	2	5,4	3	12,3
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	6	302,0	4	329,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	6	379,6	14	881,0
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	8	4,9	6	4,9
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	15	5,6	6	14,4
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	18	19,4
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	20	138,3	20	138,3
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	18	15.587,5	15	10.200,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	10	100,0	10	100,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	13	4,2	11	5,0
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	21	3,5	20	5,0
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	9	4,0	17	3,1
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	12	3,5	17	3,1
Razina troškova rada u županiji	11	3,5	2	3,5
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	2	4,5	1	3,8
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	13	3,0	20	2,9
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	2	4,2	4	4,1
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	3	4,2	5	4,0
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	12	3,8	8	4,0
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	9	4,2	8	4,3
Izgrađenost željezničke mreže	16	2,6	19	2,0
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	9	3,2	10	3,2
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	13	3,3	13	3,6
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	20	3,1	20	4,2
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	3	4,2	4	3,8
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	20	2,9	14	3,4
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	11	4,2	9	4,3
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	21	3,1	21	3,9
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	12	3,8	14	3,8
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	20	4,1	20	4,5
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	21	2,6	21	3,5
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	6	4,0	10	3,7
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	13	3,1	12	3,4
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	8	3,7	11	3,4
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	2	3,9	2	3,7
Dostupnost kredita bez jamstva	2	3,1	1	3,2
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	2	3,4	2	3,3
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	12	4,4	16	4,3
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	2	3,7	1	3,8

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	4	120,7	13	102,9
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	2	57.370,6	2	37.722,1
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	12	33,8	14	20,3
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	6	7,1	7	6,4
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	3	148,9	11	103,5
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	1	39,5	1	35,4
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	3	16,4	3	15,8
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	10	0,5	9	-0,2
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	17	55,0	17	49,1
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	1	306,0	3	229,0
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	2	91,4	2	94,0
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	14	5,5	15	3,9
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	1	29,9	1	27,3
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	4	7530,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	45,7	17	37,8
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	16	121,5	2	99,2
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	17	98,2	11	96,2
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	21	115,8	7	103,0
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	18	70,1	11	101,2
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	13	107,2	11	96,6

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	20	3,0	17	3,5
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	9	3,7	11	3,7
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	14	3,3	10	3,7
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	21	3,1	17	3,9
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	3	4,2	3	4,1
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	2	4,3	1	4,2
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	6	4,3	6	4,4
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	20	2,9	19	3,6
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	12	3,4	8	3,8
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	3	4,4	6	4,0
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	9	4,0	5	4,3
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	21	3,0	21	4,1
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	2	4,1	1	4,3
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	9	3,6	7	3,8
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	18	3,9	10	4,5

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

HR037 DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

Površina (km ²)	2012.	1.781
Broj stanovnika	2012.	122.337
Stopa nezaposlenosti (%)	2012.	15,3
BDP (mil kn)	2010.	9.740

Rang konkurentnosti	10
Rang kvalitete okruženja	10
Rang kvalitete poslovnog sektora	10

Usporedba RIK-a 2013. i RIK-a 2010.*

Indikator		Dubrovačko-neretvanska		
		2010.	2013.	Razlika
STATISTIČKI	R	9	5	4
<i>Poslovno okruženje</i>	R	8	8	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	10	5	5
ANKETNI	R	11	12	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	12	12	0
<i>Poslovni sektor</i>	R	9	12	-3
FINALNI	R	9	10	-1
<i>Poslovno okruženje</i>	R	11	10	1
<i>Poslovni sektor</i>	R	11	10	1

R = rang

*usporedba je samo indikativna zbog manjih promjena u metodologiji izračuna u 2013. godini

Statistički indikatori - usporedba ranga 2010. i 2013. godine

Dubrovačko-neretvanska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Demografija, zdravlje i kultura	5	5	8
Obrazovanje	4	6	9
Osnovna infrastruktura i javni sektor	13	14	9
Poslovna infrastruktura	10	13	12
Investicije i poduzetnička dinamika	8	11	10
Razvijenost poduzetništva	12	14	9
Ekonomski rezultati - razina	5	2	9
Ekonomski rezultati - dinamika	11	2	11

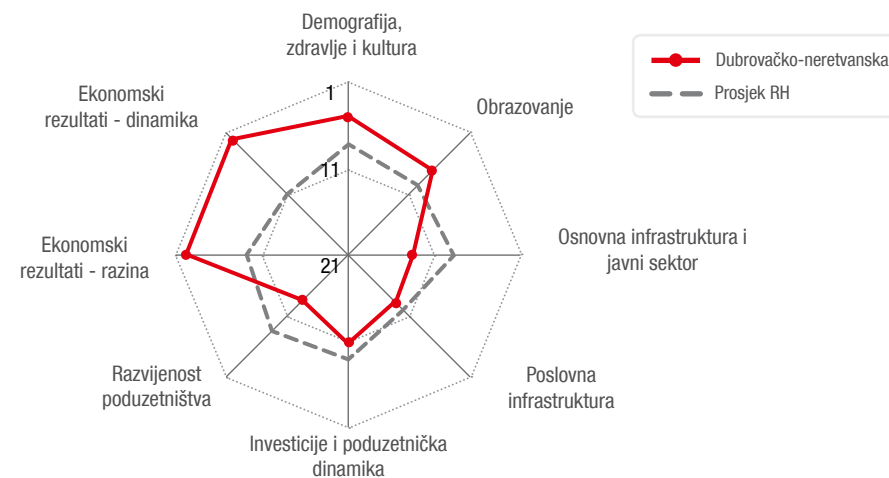
*ponderirana vrijednost, s obzirom na kriterij broja stanovnika

Anketni (perceptivni) indikatori - usporedba prosječnih ocjena 2010. i 2013. godine

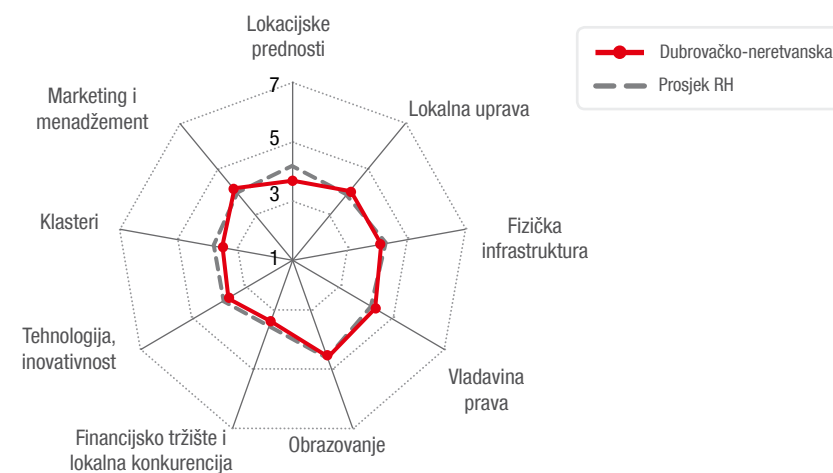
Dubrovačko-neretvanska	2010.	2013.	Prosjek Hrvatska 2013.*
Lokacijske prednosti	3,23	3,47	3,99
Lokalna uprava	3,81	3,91	3,76
Fizička infrastruktura	4,18	4,23	4,35
Vladavina prava	4,20	4,24	4,19
Obrazovanje	4,31	4,36	4,40
Financijsko tržište i lokalna konkurencija	3,15	3,27	3,49
Tehnologija, inovativnost	3,49	3,74	3,93
Klasteri	3,43	3,49	3,73
Marketing i management	4,29	4,19	4,01

*ponderirani prosjek (s obzirom na broj stanovnika) izračunat na temelju prosjeka dviju godina

Profil konkurentnosti Dubrovačko-neretvanske županije - statistički („čvrsti“) indikatori

Profil konkurentnosti Dubrovačko-neretvanske županije - anketni (perceptivni) indikatori

POSLOVNO OKRUŽENJE

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Demografija, zdravlje i kultura				
Broj stanovnika (procjena 2009., Popis 2011.)	14	127.473	14	122.568
Udio stanovništva 25-64 u populaciji (2009., 2011.) [%]	17	52,9	15	53,8
Migracijski saldo ((2007. - 2009.) / 2009.; (2010.-2012.)/2012.) [na 1000]	2	20,4	10	-2,9
Vitalni indeks (živorodeni/umrli) (zbroj 2007. - 2009.; zbroj 2010. - 2012. [indeks])	1	109,2	2	102,0
Doktori medicine per capita (2008., 2011.) [na 100.000]	7	235,1	10	251,3
Obrazovanje				
Udjel osoba s višom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	1	7,5	1	10,3
Udjel osoba s visokom školom u populaciji 25-64 (2001.; 2011.) [%]	4	11,3	3	14,8
Uključenost u predškolsko obrazovanje / populacija 0-4 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	9	51,5	8	59,1
Upisani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008/2009; 2011/2012) [%]	3	49,3	4	59,9
Diplomirani studenti / stanovništvo 20-24 godine (2008.; 2011.) [%]	2	10,6	5	14,3
Osnovna infrastruktura i javni sektor				
Uporabljivi otpad / ukupna količina (2006.; 2010.) [%]	14	2,1	11	3,4
Udjel pomoći u ukupnim prihodima jlps (2009.; 2011.) [%]	11	12,8	13	27,9
Broj riješenih predmeta po sucu (2009.; 2010.)	7	299,0	9	286,0
Broj neriješenih ZK predmeta per capita (2009.; 08/2013.) [na 100.000]	16	1.578,4	15	1.104,3
Prosječna stopa prireza u županiji (2010.; 2012.)	20	9,0	20	9,3
Poslovna infrastruktura				
Broj poduzetničkih zona per capita (2007.; 2012.) [na 100.000]	16	5,6	12	9,8
Cijena vode i odvodnje (2013.) [kn]	-	-	14	17,7
Komunalne naknade za poslovni objekt, l. zona (najviša tarifa; kn/m ³) (2010.; 2012.) [kn]	17	138,0	17	138,0
Cijena stanova u županijskom središtu, po m ² (2010.; 2012.) [kn]	21	21.750,0	21	21.510,0
Udaljenost aerodroma (km), Dubrovnik, Split +50, Pula, Zadar +100 [km]	6	70,0	6	70,0

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Lokacijske prednosti				
Privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače	19	3,7	21	3,1
Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	4	6,4	2	6,4
Razina cijena poslovnih prostora i zemljišta	21	1,7	21	1,9
Razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje	20	1,9	19	2,6
Razina troškova rada u županiji	21	2,6	7	3,0
Lokalna uprava				
Povjerenje javnosti u financijsko poštenje političara u županiji	16	2,7	13	2,9
Nepriistranost i nepotkupljivost javnih dužnosnika	16	3,0	14	3,2
Utjecaj korupcije na poslovanje poduzeća u županiji	15	3,5	17	3,5
Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	7	3,9	7	3,9
Komunikacija i suradnja lokalne samouprave i poduzetnika	10	3,9	9	3,9
Fizička infrastruktura				
Razvijenost opće infrastrukture	14	3,4	14	3,8
Izgrađenost željezničke mreže	21	1,2	21	1,5
Razvijenost lučkih objekata i vodenih puteva	2	4,9	3	4,6
Zrakoplovna povezanost županije s inozemstvom	1	5,8	2	5,5
Kvaliteta i sigurnost opskbe električnom energijom	21	3,0	21	3,3
Vladavina prava				
Aktivnosti "sive ekonomije" u županiji	9	3,6	11	3,5
Učinkovitost i neutralnost pravnog okvira	5	4,3	2	4,5
Zakonska zaštita vlasničkih prava i potraživanja	5	4,5	8	4,3
Učestalost organiziranog kriminala u županiji	8	4,5	10	4,6
Nezavisnost sudstva od političkih utjecaja	14	3,8	11	4,0
Obrazovanje				
Kvaliteta javnih škola	11	5,1	10	5,1
Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	11	4,8	10	4,8
Dostupnost i kvaliteta poslovnih škola	4	5,1	2	4,9
Dostupnost znanstvenika i inženjera na tržištu rada	13	3,1	17	3,3
Ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika	9	3,5	6	3,6
Financijsko tržište i lokalna konkurencija				
Dostupnost različitih izvora financiranja poslovanja	10	2,9	11	3,0
Dostupnost kredita bez jamstva	11	2,2	9	2,8
Dostupnost kredita za inovativne i rizične projekte	7	2,5	6	2,6
Intenzitet konkurencije na tržištu županije	11	4,5	15	4,3
Zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda	10	3,1	11	3,1

POSLOVNI SEKTOR

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2012./2009.) [indeks]	9	119,5	7	105,5
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	4	40.014,6	3	28.989,9
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ² [%]	19	25,5	18	15,8
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	4	11,0	10	5,5
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2012./2010.) [indeks]	5	142,6	8	104,4
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.) [na 1000]	4	26,9	3	30,4
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2012.) [na 100]	5	14,2	6	13,9
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2012.) [%]	21	-6,8	15	-2,3
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2012.) [%]	21	35,9	21	35,3
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2010.) [1000 kn]	8	171,0	21	57,1
Ekonomski rezultati - razina				
BDP per capita (2007.; 2010.) [1000 kn]	4	73,7	4	76,2
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2011.) [%]	1	9,9	1	6,2
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2012.) [%]	2	42,1	2	36,1
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome (2011.) [kn]	-	-	3	7.555,0
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2012.) [%]	4	39,0	17	31,3
Ekonomski rezultati - dinamika [indeksi]				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2010./2008.)	1	141,2	1	100,6
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.; 2012./2010.)	16	98,4	9	96,6
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2012./2010.)	4	95,1	6	101,6
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.; 2012./2010.)	21	59,9	1	148,2
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2012./2009.)	7	108,0	10	96,8

B. PERCEPTIVNI INDIKATORI	2010.		2013.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Tehnologija i inovativnost				
Tehnološki razvoj temeljem vlastitih istraživanja	18	3,1	16	3,6
Korištenje sofisticirane proizvodne tehnologije	11	3,7	10	3,9
Zastupljenost proizvodnje više dodane vrijednosti	13	3,4	12	3,7
Samostalnost poduzeća u kreiranju ukupnog izvoznog proizvoda (dizajn, marketing)	12	4,0	14	4,2
Ulaganje poduzeća u istraživanja i razvoj	15	3,0	15	3,2
Klasteri				
Razvijenost i raširenost proizvodnih klastera	10	3,0	14	2,9
Dostupnost materijala, opreme i usluga na lokalnom tržištu	16	3,8	17	3,6
Efikasnost i kvaliteta lokalnih dobavljača	12	3,8	15	3,7
Lokalna dostupnost usluga istraživanja i obrazovanja	5	4,0	6	4,0
Suradnja poduzetnika sa sveučilištima i institutima	11	3,3	10	3,5
Marketing i menadžment				
Korištenje suvremenog marketinga u poduzećima	5	4,6	4	4,5
Samostalnost lokalnih poduzeća u distribuciji i marketingu proizvoda i usluga	3	4,9	8	4,7
Spremnost na prijenos prava odlučivanja na niže upravljačke razine	1	4,3	6	3,9
Odabir menadžera prema kvaliteti a ne prema rodbinskim vezama	4	4,5	3	4,3
Kvaliteta suradnje poslodavaca i radnika	4	4,9	3	4,8

1 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. per capita; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. per capita

2 - za 2010. godinu: zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.; Za 2013. godinu: zbroj 2009., 2010., 2011. / zbroj 2009., 2010., 2011.

Metodologija istraživanja

Metodologija istraživanja

Od prvog istraživanja, provedenog 2007. godine, metodološki pristup istraživanju regionalne konkurentnosti uvelike se oslanja na metode dvaju vodećih prikaza konkurentnosti zemalja: Svjetskog gospodarskog foruma (WEF) i Instituta za razvoj menadžmenta (IMD). Za polazište analize anketnih indikatora uzet je indeks poslovne konkurentnosti WEF-a,³¹ a za analizu statističkih indikatora u znatnoj se mjeri upotrebljavala metodologija izračuna indeksa svjetske konkurentnosti IMD-a.³² Oba indeksa polaze od shvaćanja da se bogatstvo stvara prvenstveno na razini poduzeća te da poduzeće posluje u okruženju koje ili potiče ili otežava njegovu sposobnost konkurentnog poslovanja.

Istraživanje konkurentnosti hrvatskih županija (NUTS 3) provedeno je analizom kvantitativnih (statističkih) i kvalitativnih (perceptivnih) podataka, u dva segmenta – poslovnom sektoru (poduzeća) i poslovnom okruženju. Ukupni rezultati dobiveni primjenom analize kvantitativnih i kvalitativnih podataka o poslovnom sektoru (poduzeća) i poslovnom okruženju čine podindekse konkurentnosti. Statistički podindeks sastoji se od 8 stupova konkurentnosti utemeljenih na 116 pojedinačnih indikatora, a anketni od 9 stupova konkurentnosti na temelju 68 anketnih indikatora, za svaku županiju.

Stupovi konkurentnosti izračunati su kao jednostavni prosjeci rang vrijednosti pripadajućih indikatora, a podindeksi kao jednostavni prosjeci pripadajućih stupova

Model regionalnog indeksa konkurentnosti

Stupovi konkurentnosti			
1. Demografija, zdravlje i kultura	Okruženje	Statistički podindeks (2/3)	Regionalni indeks konkurentnosti
2. Obrazovanje			
3. Osnovna infrastruktura i javni sektor			
4. Poslovna infrastruktura			
5. Investicije i poduzetnička dinamika	Poslovni sektor		
6. Razvijenost poduzetništva			
7. Ekonomski rezultati – razina			
8. Ekonomski rezultati – dinamika			
1. Lokacijske prednosti	Okruženje	Perceptivni podindeks (1/3)	
2. Lokalna uprava			
3. Infrastruktura			
4. Vladavina prava			
5. Obrazovanje	Poslovni sektor		
6. Financijsko tržište i lokalna konkurencija			
7. Tehnologija i inovativnost			
8. Klasteri			
9. Marketing i menadžment			

³¹ **Indeks poslovne konkurentnosti** Svjetskog gospodarskog foruma polazio je od mikroekonomskog pristupa i oslanjao se gotovo isključivo na anketne podatke koji su omogućili definiranje dvaju podindeksa: kvalitete poslovnog sektora i kvalitete poslovnog okruženja. Svjetski gospodarski forum prestao je koristiti taj indeks 2008. godine, ali je upravo zbog svojeg mikroekonomskog pristupa pri procjeni kvalitete poslovnog sektora i neposrednog poslovnog okruženja zadržan u metodologiji izračuna regionalnog indeksa konkurentnosti u Hrvatskoj.

³² **Indeks svjetske konkurentnosti** IMD-a jest rang-lista elitnog kluba najutjecajnijih zemalja za svjetsko gospodarstvo te razvijenih zemalja s raspoloživom međunarodno usporedivom statistikom, a objavljuje se neprekidno od 1989. godine. Indeks se kreira putem statističkih pokazatelja, koji čine oko 2/3 “težine” konačnog rangiranja te ankete poduzetnika, a sastoji se od 20 podfaktora, svaki s istim ponderom (5%), grupiranih u 4 osnovna faktora konkurentnosti: ekonomska uspješnost, efikasnost vlade, poslovna efikasnost, infrastruktura. Dodatne informacije: www.imd.ch/wcc

konkurentnosti. Na kraju je izračunat regionalni indeks konkurentnosti, definiran ponderiranim (vaganim) prosječkom standardiziranih varijabli perceptivnog i statističkog podindeksa. Ponder od 1/3 dodijeljen je perceptivnom, a ponder 2/3 statističkom podindeksu. Tako dobiven regionalni indeks konkurentnosti informativnog je karaktera. Uputno je pri analizama i interpretacijama istodobno koristiti anketne i statističke podindekse te izvorne indikatore, koji tek u cjelini daju vjernu sliku prednosti i nedostataka u pogledu konkurentnosti hrvatskih županija.

Osnovne metodološke razlike izračuna regionalnog indeksa konkurentnosti 2010. i 2013.

Usporedba konačnih rangova konkurentnosti hrvatskih županija prema ovom istraživanju s rangovima u sklopu istraživanja „Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2010.“ samo je indikativna zbog sljedećih manjih promjena u izračunu 2013. godine:

- na razini statističkih indikatora – pojedini su indikatori redefinirani i revidirani (prosječne mjesečne bruto plaće po zaposlenome), uvedeni su novi indikatori (patentne prijave), a neki su pokazatelji isključeni (podaci o lokalnim proizvodnim jedinicama prema vrsti djelatnosti, registrirana teretna vozila), sukladno raspoloživosti podataka;
- na razini anketnih indikatora izračunate su prosječne vrijednosti svakog indikatora iz ankete provedene 2013. godine s onima iz 2010. godine te je kreiran „pokretni prosjek“ (engl. moving average) radi ublažavanja problema relativno malog uzorka te osjetljivosti rezultata na specifične točke u vremenu kada se ankete provode; opisani pristup od 2007. godine provodi i Svjetski gospodarski forum pri izradi Globalnog izvješća o konkurentnosti;

- pri računanju srednjih vrijednosti koristio se relativni ponder, koji pokazuje udio pojedine vrijednosti u strukturi cjeline (u ovom istraživanju korišten je broj stanovnika po županijama kao udio u ukupnom stanovništvu); na taj način, računanjem ponderirane aritmetičke sredine, uzet je u obzir i utjecaj, odnosno važnost veličine jedinica za koje se računa.

Za statističke indikatore:

Prosječne vrijednosti statističkih rangova za Hrvatsku po stupovima konkurentnosti izračunate su kao ponderirani prosjek županijskih rangova. Drugim riječima, rangovi su ponderirani ovisno o veličini pojedine županije mjerene brojem stanovnika.

Za anketne (perceptivne) indikatore:

Prosječne vrijednosti ocjena za perceptivne indikatore za Hrvatsku izračunate su kao ponderirani prosjek ocjena po županijama. Drugim riječima, anketne ocjene su ponderirane ovisno o veličini pojedine županije mjerene brojem stanovnika.

1. Analiza kvantitativnih (statistički prikupljenih) podataka

Kvantitativna analiza temelji se na metodologiji IMD-a, koji koristi jednostavne prosjeke indikatora konkurentnosti za izračun podfaktora i faktora te njihove prosjeke za izračun konačnog indeksa konkurentnosti pri čemu je osnovna razlika to što je preračunavanje vrijednosti indikatora na razinu podindeksa obavljeno korištenjem njihovih rang vrijednosti, a ne standardiziranih vrijednosti kao kod IMD-a.

U statističkoj (kvantitativnoj) analizi prikupljeno je više od 500 statističkih podataka, a osnovni kriteriji za odabir podataka bili su pouzdanost, mjerodavnost i usporedivost. Potom je iz statističkih podataka kreirano 116 indikatora, od

kojih su pojedini statički (na godišnjoj razini), a neki prikazuju međugodišnje promjene. Većina indikatora relativni su brojevi s procijenjenim brojem stanovnika u nazivniku. Izvori su statističkih podataka Državni zavod za statistiku, FINA, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska narodna banka, Hrvatska gospodarska komora, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo financija, Ministarstvo pravosuđa, Hrvatska udruga poslodavaca, Institut za javne financije, regionalne razvojne agencije, HAMAG INVEST.

Statistički stupovi i indikatori poslovnog okruženja

Demografija, zdravlje i kultura

Na temelju deset indikatora prikazani su osnovni podaci o stanovništvu (broj stanovnika 2011., udio stanovnika u dobnoj skupini od 25 do 64 godine te mladih od 25 godina u ukupnom stanovništvu, migracijski saldo 2010.–2012. i vitalni indeks), o zdravstvenim (broj doktora medicine, farmaceuta i zubnih terapeuta na broj stanovnika) i kulturološkim uvjetima u pojedinoj županiji (korisnici narodnih knjižnica i aktivni članovi udruga).

Obrazovanje

Kvaliteta obrazovanosti stanovništva mjerena je udjelom stanovništva prema završenom obrazovnom stupnju u ukupnom stanovništvu u dobi od 25 do 64 godine, brojem djece uključene u predškolsko obrazovanje i omjerom upisanih i diplomiranih studenata. Bitno je istaknuti da su uzeti podaci za više godina i da se mjerila dinamika tih indikatora (relevantne godine za podatke variraju, od 2009. do 2012.), ovisno o raspoloživosti podataka.

Osnovna infrastruktura i javni sektor

Uz podatke o gustoći državnih, lokalnih i županijskih cesta za ocjenu kvalitete infrastrukture uzeti su u obzir napori koji se ulažu u zaštitu okoliša (ukupna količina otpada, uporabljeni otpad, investicije i tekući izdaci za zaštitu okoliša). Usporedba javnog sektora provedena je na temelju svih stavaka prihoda jedinica lokalnih i područnih samouprava (porezi i prirezi), broja sudaca, broja riješenih predmeta po sucu, broja neriješenih zemljišnoknjižnih predmeta, broja dana potrebnih za zemljišnoknjižnu uknjižbu, mjeseci zaostataka, rješavanja u sedam dana. Također je uzet u obzir broj počinitelja kaznenih djela.

Poslovna infrastruktura

Poslovna infrastruktura uspoređivana je s pomoću broja registriranih vozila, komunalne naknade za poslovni objekt, cijene vode i odvodnje te cijene stanova i udaljenosti od aerodroma.

Statistički stupovi i indikatori poslovnog sektora

Investicije i poduzetnička dinamika

Indikatori za ocjenu dinamike investicija i poduzetništva uspoređivani su prema stanju u prošlim godinama ili je uzet zbroj podataka iz više godina kako bi se što više izbjegao utjecaj okolnosti u promatranj godini. Upotrijebljeni podaci uključuju broj aktivnih pravnih osoba, trgovačkih društava, poduzeća i zadruga, obrta i slobodnih zanimanja (te broj vlasnika i zaposlenih u njima), ukupne investicije, investicije u prerađivačku industriju, investicije u opremu, stambenu gradnju, izravna vlasnička ulaganja te podatke o poslovanju malih i srednjih poduzeća.

Razvijenost poduzetništva

Ponovo su sagledani neki od podataka, kao u području „Investicije i poduzetnička dinamika“, ali prikazani su statički, kao indikatori stanja poduzetništva, prema broju stanovnika ili kao udjeli. Također su korišteni podaci iz 2011. i 2012. godine o prerađivačkoj industriji i o aktivnosti malih i srednjih poduzeća (troškovi osoblja, ukupni prihodi, ukupna dobit i dr.)

Ekonomski rezultati – razina

Županije su uspoređene na temelju podataka o zaposlenosti, nezaposlenosti, izvozu, uvozu, prometu u trgovinama, turističkim noćenjima, porezu, dohocima i prihodima lokalnih i županijskih proračuna.

Ekonomski rezultati – dinamika

Korišteni su indikatori definirani jednako kao za razinu ekonomskih rezultata, ali izračunati kao indeksi u odnosu na 2010. godinu.

2. Analiza kvalitativnih – perceptivnih (anketno prikupljenih) podataka

Kvalitativna analiza odnosno korištenje podataka dobivenih istraživanjem mišljenja gospodarstvenika provedena je radi prikupljanja podataka koji nisu dostupni putem statističkih izvještaja, odnosno nisu izravno mjerljivi putem statističkih pokazatelja. Anketa poduzetnika provedena je prema metodologiji istraživanja koju koristi Svjetski gospodarski forum te je većina anketnih pitanja jednaka pitanjima ankete koja se koristi za izračun konkurentnosti zemalja u Globalnom izvješću o konkurentnosti, uz manji broj novodefiniranih

pitanja. Originalni je upitnik modificiran kako bi odgovarao logici istraživanja na razini županija, a ne nacionalnog gospodarstva. Provedena je telefonska anketa temeljem uzorka stratificiranog prema 10 kriterija i prikupljeni su podaci za 690 upitnika. Anketni uzorak strukturiran je tako da u najvećoj mogućoj mjeri od ukupnog broja anketnih listića po 10% čini svaka od sljedećih kategorija:

1. Industrija – mala poduzeća
2. Industrija – srednja poduzeća
3. Industrija – velika poduzeća
4. Obrtnici – proizvodni obrt
5. Trgovina
6. Poslovne usluge
7. Poljoprivreda, ribarstvo
8. Infrastruktura i građevinarstvo
9. Zdravstvo, socijalna skrb ili obrazovanje
10. Županijski ured za gospodarstvo, HGK ili Zavod za zapošljavanje

Dodatni uvjet bio je da barem trećinu anketnih listića ispune ispitanici koji nisu smješteni u županijskom središtu.

Odgovori su bili u rasponu od 1 (najlošije) do 7 (najbolje). Eliminacija nepouzdanih anketnih odgovora provedena je temeljem modificiranog kriterija koji koristi WEF tj. za analizu nisu uzeti ispitanici kod kojih je frekvencija najboljih ili najlošijih ocjena ili prosječna ocjena za više od 2 standardne devijacije odstupala od prosjeka na razini Hrvatske.

Perceptivni stupovi i indikatori poslovnog okruženja

Lokacijske prednosti

Prednosti lokacije ocijenjene su temeljem sljedećih 5 anketnih pitanja: privlačnost zemljopisnog položaja županije za ulagače, klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije, razina cijena poslovnih prostora i zemljišta, razina cijena komunalnih usluga i troškova gradnje, kupovna moć potrošača u županiji, razina troškova rada i procjena potencijala za rast u idućih 12 mjeseci.

Lokalna uprava

Kvaliteta lokalne uprave ocijenjena je anketnim pitanjima o povjerenju javnosti u financijsko poštenje političara, o nepristranosti i nepotkupljivosti javnih dužnosnika, korupciji, načinu kreiranja gospodarske politike, korištenju informacijske i komunikacijske tehnologije, provedbi javnih nabava, kvaliteti usluga lokalne uprave poduzetnicima te suradnji s gospodarstvom.

Infrastruktura

Ocjena osnovne infrastrukture sastoji se od anketnih indikatora razvijenosti opće infrastrukture, izgrađenosti i razvijenosti željezničke mreže, lučkih objekata i vodnih putova, putničkog zrakoplovnog prijevoza te dostupnosti i kvaliteti strujnih priključaka i telefonskih linija.

Vladavina prava

Funkcioniranje pravnog sustava ocijenjeno je putem anketnih pitanja o intenzitetu sive ekonomije, učinkovitosti i neutralnosti pravnog okvira, nezavisnosti sudstva od političkih utjecaja,

zaštiti vlasničkih prava i zaštiti od nasilja, učestalosti općeg i organiziranog kriminala te o kvaliteti policije, poštivanju standarda kvalitete proizvoda i usluga te zaštite okoliša.

Obrazovanje

Kvaliteta obrazovanja procijenjena je temeljem anketnih pitanja o kvaliteti javnih i poslovnih škola, stjecanju znanja iz matematike, dostupnosti znanstvenika i inženjera te ulaganjima u obrazovanje na razini poduzeća.

Financijsko tržište i lokalna konkurencija

Financijsko tržište ocijenjeno je indikatorima razvijenosti financijskih usluga, pristupa kreditima i rizičnom kapitalu te pristupa burzi, a razina konkurencije procijenjena je indikatorima uvoznih barijera, intenziteta konkurencije na tržištu županije, kvalitete politike protiv monopola te zahtjevnosti kupaca u pogledu kvalitete proizvoda.

Perceptivni stupovi i indikatori poslovnog sektora

Tehnologija i inovativnost

Inovativnost i tehnološka razvijenost ocijenjene su anketnim indikatorima stjecanja novih tehnologija putem licencija, ukupne razine tehnološke razvijenosti temeljem vlastitih istraživanja, apsorpcije tehnologije u poduzećima, zastupljenosti proizvodnje više dodane vrijednosti, izvozne orijentiranosti te ulaganja poduzeća u istraživanje i razvoj.

Klasteri

Lokalni klasteri ocijenjeni su anketnim pitanjima o razvijenosti i raširenosti proizvodnih klastera, količini i kvaliteti

lokalnih dobavljača, posebno strojeva i opreme, dostupnosti usluga istraživanja i razvoja, postojanju i kvaliteti znanstveno istraživačkih instituta te suradnje gospodarstva i sveučilišta.

Marketing i menadžment

Korišteno je deset anketnih indikatora kvalitete tržišnog poslovanja, orijentiranosti kupcima, distribucije proizvoda i usluga, ocjene dinamike i širine prodaje u drugim županijama i inozemstvu, delegiranja prava odlučivanja na niže razine, financijskih poticaja menadžerima, nepotizma, nadzora nad menadžmentom te odnosa radnika i poslodavaca.

Literatura

Literatura

Annoni, P., L. Dijkstra: EU Regional Competitiveness Index RCI 2013, European Commission, Joint Research Centre, Institute for the Protection and Security of Citizens, Luxembourg, 2013

Annoni, P., K. Kozovska: EU Regional Competitiveness Index 2010, EUR 24346-2010, European Commission, Joint Research Centre, Institute for the Protection and Security of Citizens, Luxembourg, 2010

The Europe 2020 Competitiveness Report: Building a More Competitive Europe, World Economic Forum, 2012

Dijkstra, L., P. Annoni and K. Kozovska: A New Regional Competitiveness Index: Theory, Methods and Findings, Working Papers, No. 02/2011, European Union

Krugman, P.: Competitiveness: A Dangerous Obsession, Foreign Affairs, The Council of Foreign Relations, March/April 1994

Porter, M., The Competitive Advantage of Nations, New York: Free Press, 1990.

Schwab, K. (ed.): The Global Competitiveness Report 2013-2014, World Economic Forum, Geneva, 2013.

Dokumenti

Doing Business 2011, World Bank

Doing Business 2014, World Bank

Narodne novine 89/10

Narodne novine 155/08

Razvojna strategija Vukovarsko-srijemske županije 2007-2013

Razvojna strategija Splitsko-dalmatinske županije 2011-2013

Razvojna strategija Zadarske županije

Razvojna strategija Brodsko-posavske županije 2011-2013

Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2007-2013

Razvojna strategija Međimurske županije 2011-2013

Razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011-2013

Razvojna strategija Krapinsko-zagorske županije 2011-2013

Razvojna strategija Virovitičko-podravske županije 2011-2013

Regions for Economic Change: Fostering Competitiveness through Innovative Technologies, Products and Healthy Communities, March 2007

Working for the Regions: EU Regional Policy 2007-2013, 2008;

Internet stranice:

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/12-01-02_01_2014.htm

http://www.hzz.hr/UserDocsImages/HZZ_GODI-SNJAK_2012.pdf

www.mrrfeu.hr, 14.03.2014

Nacionalno Vijeće za Konkurentnost
National Competitiveness Council

Radnička cesta 52,
10000 Zagreb
Telefon: +385 1 4897 574
www.konkurentnost.hr

*Empowered lives.
Resilient nations.*

**United Nations
Development Programme**
Resident Representative Office in Croatia

Radnička cesta 41/8
HR-10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 2361 666
Telefaks: +385 1 2361 620
Email: registry.hr@undp.org
www.undp.hr